

חתוקים

טונים ותוכן של הילדים אוהבים

בלק תשפ"ה

מצוקה לגיליון כספר 600

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם

שפיד

מעל
15,000 קוראים

חדשות מרעישות:

איראן יירטה את אחד ממפציצי ה-B2

באמצעות פוטושופ

פעם ראשונה
שבחודש סיוון חצי
מעם ישראל מכניס
את הסוכה למקלט.

חייב לדעת מי הגאון
שגרם לכך שאין
קליטה במקלטים כך
שצריך לצאת החוצה
כדי לדעת אם אפשר
לצאת החוצה.

לא מבין למה
לתקוף את החות'ים
בבוקר, הגיע הזמן
שגם אנחנו נעיר
אותם באמצע
הלילה.

אם תראו היום אנשים
שסתם הולכים
ומחייכים לעצמם.
הם מורים.

לדעתי לא צריך
לבטל את ההגבלות
בבת אחת, אפשר
למשל להשאיר את
האיסור להגיע
למקומות העבודה.

הותר לפרסום
המשיח בדרך.

דבר העורך

"מה רצה בלעם?!"

בני עדות אשכנז פותחים בכל בוקר, את תפילתם, בפסוק שאמר אותו בלעם הרשע "מה טבו אהליך יעקב משפנתך ישראלי".

הגמרא במסכת סנהדרין מבארת: שכל הברכות שביך בלעם את ישראל, כולם הפכו לקללה, חוץ מברכה אחת: "מה טבו אהליך יעקב משפנתך ישראלי" - בלעם התכוון שלא יהיו להם בתי-כנסיות ובתי מדרשות, והקב"ה הפך את זה לברכה - שיהיה להם בתי-כנסיות ובתי מדרשות.

נשאלת השאלה: מה אכפת לבלעם שיהיו בתי כנסת?!
אומר הרמב"ן "כוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותך אנחנו..."

כעת נבין, בלעם רוצה לאבד את בתי-הכנסיות ובתי המדרשות. כי מפריע לו שהם קיימים כיוון שאלו מקומות שבהם מפיצים את דבר ה'.
המקום שבו אנו מודים לקב"ה שבראנו ומודים לקב"ה שנתן לנו את הכול - זה בתי הכנסיות!

בואו לא ניתן לבלעם לנצח וגגיע אליהם מתוך יראת כבוד ורק בשביל לומר תודה!

בידידות ובחיבה
נר אהלים

סטטיסטית הרמטכ"ל הבא של איראן הוא איש מוסד

מה באמת הביא לנפילת המשטר האיראני?

לאחר מתקפת הביפרים,
הם עברו לקווים כשרים,
הצינתוקים גמרו אותם...

טוב, מתי בעצם
קובעים לנו עוד
חג פורים?

בקרוב...

איראן: שיגרנו כטב"מים לעבר ישראל!!!
ישראל: זוהי אנחנו לא רואים את זה
איראן: ניסיתם לרענן את השמיים? לפעמים לוקח זמן בגלל הקליטה
ישראל: כן, אין כלום
איראן: תבדקו רגע בספאם

מטוס תימני חריף אש

הבוקר התקיימה ישיבה של בכירי משמרות המהפכה!
המפקד שואל: כולם כאן משלנו?
כולם: כן המפקד,
המפקד: בטוח?
כולם: כן המפקד,
המפקד: אוקיי, אז בואו נדבר בעברית...

המתפלל על חברו

לזיווג הגון

משה בן שמחה, דניאל בת ציונה
שמואל בן ציונה, גולן בן סוגי שולמית

זרע קודש

מאיר בן עדנה, ניר בן יונה, שרית בת ציונה
פייגי בת סיגלית, ראומה בת רחל חיה

ברכה הצלחה רפואה פרנסה

תמר איטה בת אילה רבקה
אבנר בן מזל, יונה בת דינה
שמעון פרידמן, נהוראי בן מרגלית

תפילה לאחר מזמור תהלים
יהי רצון מלפניך יי אלקינו ואלקי אבותינו שתתמלא
ברחמים עלינו ובזכות מידת טובך וחסדך, ובזכות פרק
התהלים והפסוקים אשר קראנו ובכח שמות הקודש
היוצאים מהם וכחש שעיית לאבותינו שהתפללו לפניך
בלב שלם, כך תקשיב לבקשתינו (לפרט הבקשה) ותשמע
קול תחנונינו. אמן כן יהי רצון.

נענה תחילה

הצטרפו עוד היום!!

תרומות להקדשת שמות:

נדרים פלוס "השיבני" קוד 1001085

או בפלא: 052-7656075

לתרומות: נדרים פלוס "השיבני" קוד 1001085 או בפלא: 052-7656075

השיבני
עמותה מס' 580787679

פרשת השבוע

אָס 20 יוֹשֵׁעַ

בלק

ביתו האמתי של תלמיד חכם

הבלש כמו בפזל הצרר נתונים
והיכן ימצא את הפרטים הכי נכונים?

הוא ארגן באותו כולל דיון הלכתי בנדון, וישב שם עם מצלמות ועירות הצופות לארון הספרים. כפי שסבא צפה, נראה אחר כך התלמיד חכם נגש לארון הספרים לעגון... והבלש צלם ממרחק.

בלילה, נגש הבלש למדפים עם התמונות, השוה ומצא בדיוק אילו ספרים נפתחו וכמה זמן ארוך העיניו בכל ספר, ומתוך כך גבש מסקנות.

הוא הסביר למפעילים שלו כיצד פעל בלי לפלש לפרטיות של האיש, ובכל זאת גלה לכאורה את כוונת ההחלטה שלו. "די ברור שהוא נוטה לדעה המחמירה יותר ב'לא תחנם', והוא לא ימכר לגוי".

"נג, ושלמו לה על הגלויים?" התעניין סבא. "בתחלה הם התפלאו על המעקב בבית כנסת במקום בביתו הפרטי של אדם. אבל בסוף קלטו: כדי להבין יהודי תלמיד חכם הולכים לבית האמתי שלו - לבית הכנסת..." "נהדר!" סבא שמח מאוד במסקנה, "והרי כך בדיוק נאמר בפזרש'תנו!"

"מה טבו אהליך יעקב משכנתיד
ישראל" (במדבר כד ה)

אומר הדברי דוד: 'יעקב' זהו כנוי
ליהודים הפשוטים, ו'ישראל' הוא כנוי
לחשובים שבָּעָם.

הפסוק הזה מדבר על בית הכנסת.
בשביל 'יעקב', בית הכנסת ובית המדרש
הם 'אהל' בלבד - מקום ארעי,
אך בשביל 'ישראל' האנשים
המורמים מעם - בית הכנסת
הוא 'משכן' - בית ממש!
ביתם האמתי הוא
בבית המדרש.

"איני זקוק למידע אישי ופרטי", הבהיר הבלש טוב. "הענין הוא שִׁכְשׁוּאִים אותו ושירות על הנושא הוא אינו רוצה לענות.

הם אומרים שגם אם אראה להם קצה רמז באשר לכונותיו, הם יתנו לי סכום נכבד". "לא!" אמר סבא

הבלש כבו עיניו, אבל על פניו ראו שדין תורה הוא יקיים.

"מה בעצם הספור שם?" סבא שאל סתם כדי לתת לאיש הרגשה טובה.

אבל כששמע מתוך הספור שהקבלן שפמעט רכש את המקום הוא גוי, סבא התעורר פתאום.

"אָהָה, יש לי עבודת בלשיות מדהימה בשבילי!" הוא אמר. "אני מתחיל לשער במה הענין. אם הקונה הוא גוי - הרי יש בעיה הלכתית למכור קרקעות בארץ ישראל לגוי. פנראה מסבה זו התלמיד חכם הזה מהסס. אם כי כשמדבר במכירה לזמן לצורך בניה..." סבא שקע במחשבות בנושא ההלכתי הסבוך.

"הקשב, תוכל לומר ללקוח שאתה מוכן לבלש בענין!" החליט סבא.

"פונתכם, שאבליש לאן נוטה דעתו ההלכתית באסור הזה?" הבלש היה מפתה מאוד.

אבל סבא ענה: "ממש כך", והסביר: "אולי זה קשה... אבל אפשר לחשב על תחבולות מתאימות כדי לגבר דעה הלכתית של אדם, ואין בכך בעיה. לדגמה, להעלות את הנושא הזה של האסור למכור קרקע לגוי בשעור הלכתי בו הוא משתתף. לפתח דיון בנושא ואחר כך לעקב אילו ספרים הוא מוציא מהארון והיכן הוא פותח אותם...

לדגמה, אם הוא מעין הרבה בספר 'הר צבי', נראה שהוא בכונן להקל, אם ב'חזון איש' - כנראה דעתו להחמיר..." וסבא אמר לבלש, "מה דעתך שנלמד יחד את הסוגיה לעמק? שתהיה 'בענינים'?"

הבלש צחק, אבל לא זלזל כלל בעצתו של סבא.

"ואם מישוה נכנס בלילה לבית הכנסת?" ר' אורי לא הבין, "מה הבעיה? רצה לשבת ללמד קצת..."

"תראה", הסביר הגבאי, "אנשים לא יודעים, אבל יש לנו מצלמות בבית הכנסת כדי למנע גנבת ספרי תורה. ולפי הצלומים, האדם שנכנס לכאן לא ישב ולמד. הוא עשה דברים מוזרים. הוא עמד מול ארון הספרים, השוה לתמונות שהיו בידו, הוציא ספרים, רשם לעצמו והחזיר למקום בלי לפתח..."

"נו, ומה מפריע לך? שיהיה לו לבריאנות. הדבר היחיד שיש לגבש פאן זה הספר תורה", אמר ר' אורי.

"אתה צודק", נענה הגבאי, "פשוט הסתקרנתי. מה הוא בדק שם???"

הגבאי יצטרף להשאר מסקרן, אבל סבא - הוא דווקא ידע היטב את התשובה לתמיהה. אל סבא הגיע להתיעצות יהודי שבמקצועו הוא בלש. הפעם הגיעה לפתחו הצעת עבודה בעיתית אך מפתה מאוד, והוא בקש לשמע דעת תורה בנדון.

וכך ספר הבלש לסבא:

"מתגורר כאן בשכונה יהודי תלמיד חכם שיש לו חלקת קרקע בחיפה. נראה שהקרקע מרקשת במיחד, ורבים המענינים לרכשה. הוא כמעט סגר עסקת רכישה אחת, אבל פתאום הוא מהסס.

הלקוח שהגיע אלי, ספר הבלש, "חשוב ואף קריטי לו לדעת אם העסקה ההיא תסגר או לא. בעל הקרקע מתחמק מתשובה, והלקוח בקש שאעקב אחריו, אולי אקליט שיחות טלפון שלו או אפילו לביתו ואחטט במסמכים כדי לגבר אם הכוון שלו חיובי או שלילי. על כל פסג מידע הם מוכנים לתת סכום כסף גדול. האם מתר לי להשתמש בשיטות הבלשיות שלי כדי לגבר דבר כזה?" סבא הקשיב ברגישות. הן מדבר ביהודי שזקוק לכסף לפרנסתו. אבל בשורה התחתונה, היה סבא נחרץ: אין הטר במקרה כזה לחזר לביתו של הזולת או להאזין לו בלא רשות כדי לדלות מידע.

ואלה תולדות

הגאון רבי בן ציון
אבא שאול זצ"ל

ראש ישיבת פורת יוסף
בעל 'אור לציון', 'הליכות עולם' ו'ברכת ציון'

נולד בכ"ט בתמוז תרפ"ד, נפטר ב"ט בתמוז תשנ"ח

מעשה אבות לבנים // ר' בר חיים

מה עושים בשטר?

לדעת מה דין השטר. שם בחדר בודאי יוכל לשמע דעת תורה.

רבי בן ציון אבא שאול שמע את השאלה ונהג בדרך שלישית -

הוא הוציא מכיסו שטר בן חמשים לירות, שפידוע ה'ה' סכום גבוה מאד באותם הימים, ואמר לבחור: "הא לך. ועכשו עלה לבית המדרש ותחפש מי אבד את הכסף".

הבחור שב לבית המדרש כשבכיסו שני שטרות בני חמשים לירות. מיד כשעלה הוא גלה יהודי קשה יום שפוכר גדיו ב'יאוש. היהודי הספיק בינתים לסרק את כל בית המדרש וכמעט הת'אש מלמצא את השטר שלו. "זהו כסף שאספתי כדי להשיב הלואה שלייתי, ואני צריך היום להחזיר אותו למלוה... מה יהיה? מנין אשיג את הכסף מחדש?" מלמל

היהודי בצער ובדאגה.

מיד נגש אליו הבחור והושיט לו את חמשים הלירות שמצא.

היהודי - פניו לא היו לו עוד. ברגע אחד חש ש'יצא מאפלה לאורה.

רק כעת הצליח הבחור לרדת מעט לעמק דעתו של מורו ורבו. אכן, הדין הוא שהשטר הפקר, כן היא ההלכה. אבל הדין אינו סוף פסוק. רבי בן ציון לא יכל לדרש ממנו להחזיר את הכסף שמצא, שהרי מתר להחזיק במציאה כזו. ובכל זאת, נתן הרב מכספו שלו כדי שהבחור ילך ויחפש את המאבד, כדי להשריש בו כי יש הנהגה של לפנים משורת הדין, של אכפתיות כלפי הזולת גם מעבר לתביעת ההלכה. ובהנהגה זו כדאי להחזיק גם כאשר היא עולה בממון.

וליהודי קשה היום באה הרוחה.

יוסי, אחד מבחורי ישיבת פורת יוסף, לא האמין למה שראה עיניו. הוא התכופף והרים את פסת הנזר המגלגלת שביין רגליו, כדי להיות בטוח שאינו מדמין. אכן, כפי שקנה, לא היה זה סתם דף ירקרק, היה זה שטר כסף, ולא סתם שטר אלא כזה שרשום עליו חמשים לירות. סכום עצום. "הרוחתי", הוא התלהב ובחן את השטר מכל צדדיו. מעולם לא החזיק בידו סכום גבוה שכזה, ופתאום - מציאה כשרה הישר לידים שלו.

פרדיט הארכיון הציוני המרכזי ותמר הידני

אבל יוסי הוא בחור ישיבה, וכדי להיות בטוח שהשטר אכן שלו - הוא פותח 'חשן משפט', בודק האם יש לשטר שמשלו באמצע בית המדרש דיני השבה. יוסי מתבונן בשטר. הוא מבחין בקמטים מסומים בצדדיו, האם הקמטים הללו נקראים סימנים? האם הוא צריך לתלות מודעת 'השבת אבדה' ולהמתין לבעל השטר שיגיע לקבל אותו ולתת

סימן? ואולי לא? אולי לפי ההלכה 'הרי אלו שלו', אין חיוב למצא את הבעלים כי בכסף מזמן אין סימנים?

וכוח הלכתי מתעורר במסדרון המוליו לבית המדרש. חלק מהבחורים ששומעים מיוסי את הספור מצדדים כי יש למצא את המאבד, וחלק טוענים כי לפי ההלכה הבחור יכול להשאיר את הכסף אצלו ולהשתמש בו. "הרי ממה נפשך", הם טוענים, "בניי שיהודי קשקש קשקוש מסים על שטר וכך יצר בו סימן, אולם למחרת הלא היהודי למכלת ושלם בשטר זה על הקניה שערך, בעל המכלת העביר את השטר לספק של הלחם, והספק העביר אותו למאפיה שנתנה אותו למטבחנת הקמח... שטר הוא חפץ שמתגלגל מיד ליד, וסימנים אינם מועילים לו".

החליט יוסי לרדת אל חדרו של ראש הישיבה, הגאון רבי בן ציון אבא שאול שהיה אחד מגדולי הפוסקים, ולבקש

סיפורים נפלאים לילדים

פרשת בלק

"אל זקני מדין" (כב, ד)

ומה ראה מואב לטל עצה ממדין? כיון שראו את ישראל נוצחים שלא במנהג העולם אמרו מנהיגם של אלו במדין נתגדל נשאל מהם מה מדתו אמרו לו אין כחו אלא בפיו. (רש"י)

עד כמה גדול כוח הדבור ועל אחת כמה וכמה בוחה של תפלה - זאת לא נתן לתאר ולשער.

להלן ספור מפלא, המעבד מתוך 'מאורם של ישראל', ובו נתן ללמד על כך: יום חמישי בערב. צלצול הטלפון, שנשמע בבית משפחת מ. בבני-ברק, קטע את ההמלה האפינית לשעה וליום זה.

אחד מילדי המשפחה הרים את השפופרת, הקשיב לרגע ומיד העבירה לאביו.

טלפון מאנגליה - אמר בבהילות - זה נשמע דחוף! הוסיף.

הרב מ. נגש אל הטלפון. מעבר לקו נשמע קולו של משה, ידידו מימי הישיבה: אני מדבר אליך מבית הרפואה בלונדון, אמר משה בקול עצור, נולד לי בן לפני כמחצית השעה...

מזל טוב!, מהר הרב מ. לאחל, אך מיד השתתק. הוא הבין שמשהו עם הילד אינו כשורה. משה לא היה נשמע מאשר כמצפה מאב טרי.

תודה על האחולים - לא שכח משה את כללי הנימוס האנגליים, אך מיד הוסיף: הרופאים מדאגים מאוד ממצב התינוק שכן במשך מספר דקות בשעת הלדה הוא סבל מחסר חמצן, ולדבריהם מוחו נפגע באופן חסר תקנה, וכמעט שאין סבויים, שיגדל ויתפתח בילד רגיל ובריא.

קול בכיו החרישי של משה נשמע בברור מעבר לקו, אך בפיו של הרב מ. לא היו מלים כדי לנחמו בשעתו הקשה. אני מבקש ממך, הרב מ. - שבר הלה את השתיקה - הרי הנך תלמידו המבהק של הגאון הגדול ר' מיכל יהודה לפקוביץ, גש נא בבקשה אל מעונו ובקש, שיעתיר בתפלה על עוללי הרך!

הרב מ. הביט בשעונו. השעה היתה מאחרת מדי כדי לנקש על דלת ביתו של ראש הישיבה הישיש.

הוא נפרד מידידו במלות עידוד ובאחולים לבביים לישועה קרובה, והבטיח כי עם שחר יגש למעון רבו, ויבקשו, שיברך את התינוק החולה.

בבקר שלמחרת השכים הרב מ. כדי להתפלל במחצתו של ראש הישיבה, ומיד לאחר התפלה נגש לרבי.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

הוא פרט את ספור התינוק ובקש ברכה בעבורו.

ראש הישיבה שבאותה שעה עמד לצאת מהבית, הקשיב לספורו ואמר: ברגע זה אני בדרך לשמש כסנדק בברית מילה. פעמים רבות אני חש, שהתפלות שאני מתפלל בזמן שאני משמש כסנדק מתקבלות לרצון יותר מתפלות אחרות. אתפלל הפעם בעבור התינוק...

הרב הררר לשניות מספר, ואז הביט בעיניו של הרב מ. התלויות בו בתקוה, הגביה מעט את קולו ואמר בבטחון: הסירו דאגה מלבכם! התינוק יהיה בריא ושלם בגופו ובנפשו, בעזרת השם. הרב מ. הודה נרגשות לרב הגדול, נפרד במלות תודה, ומיד שב לביתו להתקשר למשה ידידו ולספר לו על ברכתו והבטחתו הנדירה של ראש הישיבה.

באותם רגעים, ששוחחו הרב מ. וידידו, הסתים הברית, שבו שמש ראש הישיבה כסנדק. התינוק עדין היה מונח על ברכיו, ורבי מיכל יהודה עצם את עיניו והתפלל ברגש קדש על התינוק הבלתי מכר שנמצא באנגליה, שיבריא לחלוטין, ולא יותר בו שום רשם של מחלה, ושיגדל בתורה וביראת שמים.

בינתיים, בין כתליו של בית הרפואה בלונדון התכוננו ההורים המדאגים לשבת קדש.

מספר יהודים בעלי חסד דאגו להכין בעבורם ארוחה לשבת, רופאים בחלוקים צחקים התרוצצו סביב מטתו של העולל הרך, כשפניהם אינן מבשרות טובות.

משה הביט בעריסתו עמוסת הצנורות של העולל הרך, והדאגה מלאה את כל ישותו, וכך מצא עצמו, דקות ספורות לפני שעת הדלקת הנרות בארץ, מתקשר שוב, הפעם לידיד אחר, ומבקשו להכנס למעונו של הגאון ר' חיים קניבסקי זצ"ל ולבקש

ממנו, שיתפלל גם הוא בעבור התינוק.

החבר רץ מיד לבית מרן הגאון ר' חיים קניבסקי.

משאך שמע ר' חיים את הספור העגום הגיב מיד: גש לר' מיכל יהודה, מורי ורבי, הברכות שלו חשובות בשמים!

אותו חבר שלא ידע כי ר' מיכל יהודה כבר ברח את התינוק, מהר למעונו של הצדיק, אלא שבטרום הספיק לומר את פרטי הספור הגיב ר' מיכל יהודה: כבר התפללתי עליו בברית, שבה השתתפתי ביום ששי.

ה' יעזר והתינוק יהיה בריא ושלם!

שבוע חלף מאז. בערב השבת הבאה נלקח התינוק לבדיקה במכשור מיוחד ומתקדם, אשר באמצעותו בקשו הרופאים למפות את מוחו הרך ולגלות, כמה אחוזים ממנו נפגעו ומה נתן עוד אולי לתקן.

מחוץ לחדר הבדיקות המתינו ההורים במתח, תוך שהם ממלמלים בדבקות פרקי תהלים. הדאגה כרסמה בלבם, אך הבטחון בתפלתו של ראש הישיבה נסך בהם כוח.

עשרים דקות ארכות ומתישות חלפו בטרם נפתחה הדלת הכבדה ובעדה יצא הרופא, כשפניו המומות ומשתוממות, והוא בקשי מסגל לדבר. זה לא אותו תינוק. אני בטוח! - אמר - הבאתם לי תינוק אחר, בריא לגמרי..., הוסיף ואמר בהתרגשות, תוצאות הבדיקות היו תקינות לחלוטין, אין הסבר אחר לכך, מלבד המלה 'נס'!

דמעות של הודיה זלגו מעיני ההורים על הנס שארע להם. לא היה להם שמץ של ספק איזו זכות עמדה להם... היתה זו תפלתו של ראש הישיבה, שבקעה רקיעים בעבורם וקרעה את רע גזר דינם.

(פניני עין חמד)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תנ"ו 456

ערוך ע"י ישראל שלום רבורן
בהוצאת מכון דברי יושר

פרשת בלק תשפ"ה

במה בפרישה

תמצית דברי הפרשה
בשילוב פירושים ודרושים

ילדים וקרים וחביבים!

אחרי שבני ישראל הלכו במדבר כמעט ארבעים שנה הם מגיעים אל גבול ארץ מואב.

באותה העת מלך מואב בלק בן צפור שנפל עליו פחד בני ישראל, מרב פחדו וחששו מהם, הוא השלים עם ארץ מדין ששנאו אותם, מתוך מטרה להיות מאחדים כנגד עם ישראל.

שתי המדינות שגרו שליחים אל בלעם בן בעור שהיה מכשף ורשע וגם זכה לנבואה, כדי שיבוא ויקלל את בני ישראל ועל ידי כך לנצח אותם.

בלעם הרשע שמח מאד לקראת המשלחת שהגיעה אליו, אך הוא ידע שללא הסכמת השם אין לו מה לנסות לקלל וקללתו לא תועיל, ועל כן הוא אמר להם שימתינו עד הבקר כדי לקבל את הסכמת השם לכך.

בלילה נגלה אליו א-לקים ואסר עליו ללכת לקלל את עם ישראל המברכים, ובבקר אמר בלעם למשלחת שהשם אמר לו שלא ילך אתם, הוא לא גילה להם את הסבה האמתית, אלא שהשם צוה שלא ילך אתם.

חזרו השליחים אל בלק, ואמרו לו, מאן בלעם הלך עמנו, הבין בלק שבלעם רודף אחר הכבוד, ועל כן שלח אליו משלחת יותר מכבדת מהראשונה, למשלחת זו נאלץ כבר בלעם להודות שהפל תלוי ברצונו של השם, וגם מהם בקש שימתינו עד הבקר.

בלילה שוב נגלה אליו א-לקים ואמר לו שאינו נוטל ממנו את כח הבחירה ללכת, אבל אינו נותן לו את האפשרות לקלל את ישראל, ורק מה שהוא יאמר לו לדבר, ידבר.

קם בלעם בבקר ומרב התלהבותו ותאנתו לקלל את ישראל, חבש לבד את אתונו ויצא אל הדרך.

השם כעס עליו על התנהגותו, ושלח מלאך שיעמד בדרךו בחרב שלופה, בתחלה בלעם לא ראהו, אבל האתון ראתה ועל כן נטתה מן הדרך מרוב בהלה, ובלעם בתאנתו להגיע כמה שיותר מהר לקלל את ישראל, לא חשב שיש סבה לדבר והכה אותה להשיבה אל הדרך, וכאשר עברו בשביל הכרמים בין הגדרות שוב נעמד המלאך והאנתון נדחקה אל הקיר ולחצה את רגלו של בלעם אל הקיר,

והוא הכה אותה שוב, ובפעם השלישית התיצב המלאך במקום צר מאד שגרם לאתון לרבע תחתיה ולא להמשיך להתקדם, ולאחר שהכה אותה בפעם השלישית, פתח השם את פי האתון אשר התלוננה עליו על הפאותיו החזרות ונשנות על אף היותה אתונו מקדם ומעולם לא עשתה לו כך, לאחר שאמרה את דבריה גילה השם לעיני בלעם את המלאך שהוכיחו על מעשיו והזהירו שיעשה רק מה שהשם יאמר לו.

בלעם ממשיך בדרך ובלק יוצא לקראתו, ומהר מאד מתברר לבלק שתקנתו הפכה לאכזבה גדולה, ובלעם במקום לקלל – מברך, עד שלאחר הנסיון השלישי של בלעם לקלל, גרשו בלק בכעס חזרה לארצו.

כאשר נקרא בפרישה את ברכות בלעם, נתבונן בהם ונראה את הדברים הנפלאים שהשם שם בפיו לברך את ישראל, את תאור מעלותיו של עם ישראל ויחודיותו, את אהבת ה' לעמו ואת הצורה בה היהודי צריך לחיות והדרך ללכת, גם תאור אחרית הימים - ימות המשיח, מופיעים בדברי בלעם.

רגע לפני שבלעם הרשע נשלח בבשת פנים על ידי בלק, הוא נותן עצה לבלק כיצד לגרום שהשם יכעס על עם ישראל, עצתו הרעה היתה להכשיל את בני ישראל להתנהג שלא בצניעות ולעבוד עבודה זרה.

עצה זו התקבלה על ידי אנשי מואב ששלחו את בנותיהן לפתות את בני ישראל לדבר עברה ולעבוד את העבודה זרה הבזויה והמשוקצת "בעל פעור".

השם כעס מאד וצוה את משה שיהרגו לעיני כל את העובדים לעבודה זרה.

נסחפו ישראל והתפתו אל בנות מדין עד כדי כך שזמרי בן סלוא נשיא משבט שמעון חטא בחטא חמור לפני כולם ללא בושה, ובעקבות כך החלה מגפה בעם ישראל שגבתה עשרים וארבעה אלף איש, בזכות פינחס בן אלעזר הכהן, שבקנאותו להשם סכן את עצמו והרג את זמרי ואת המדינית, המגפה האימה נעצרה מעל בני ישראל.

שבת שלום ומברך

מִגִּדְּנוּת לְשִׁלְחוֹ שִׁיבָה

הַמִּגִּיד מִפְתּוֹר שְׂרָצָה לַחַיִּים כְּגוֹי וְלָמוֹת בִּיהוּדִי

אם היה מישהו שחשב שבלעם פתאום נהיה צדיק, או לפחות התחילו הרהורי תשובה לעלות בלבו לאחר שיצאו מפיו דברים נפלאים ונשגבים, באה מיד התורה ומגלה לנו, שלא, לא השתנה שום דבר אצל "בעל כח הפה".

גם אם בעל כרחו עברו על דל שפתיו ברכות, תשבחות, פסוקים וכבר היה נראה שאפילו שם שמים שגור על פיו, אבל זה לא השפיע על האישיות שלו בכלום.

בלעם הרשע הוא היה, בלעם הרשע הוא נשאר. אחרי שהוא גמר לדבר בקול, והוא כבר יודע שסכף הוא לא יקבל מבלק על "הקללות", בוחר "המגיד מפתור" להתנדב, חנם אין כסף, ולתת לבלק, צרור עצות, איך להרס חס ושלום את עם ישראל.

כן, הוא שעמד לפני רגע ונאם על "הזכות למוות כמו יהודי", נותן עצה נוראה ואכזרית איך להביא לכך שימותו הרבה יהודים.

למה לא השפיעו עליו המלים הקדושות שהוא בעצמו הוציא מפיו? התשובה היא פשוטה, הוא כלל לא רצה להוציא אותם, לא היתה לו ברירה, אז הוא אמר אותם, זה ממך לא מחייב אותו.

הוא ממך כמו אחד שמציק לזולת ובאותה העת הוא מצהיר שהוא מקבל עליו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך".

או בלשון חז"ל "טובל ושרץ בידו", מברך וקללה בפיו. התורה כותבת ומפליגה בדברים כדי להורות לנו את החיים, בלעם זה לא ספור הסטורי, בלעם זו מציאות שיכולה להיות כל יום, אתמול ומחר וגם עכשיו, עכשיו ממש.

גם היום יכול להיות מצב כזה, שיעמד מציק ומזיק לתורת ישראל, וינאם נאום מלהיב על תקוה המדות, והוא ישאר משחת כשהיה, הוא יאדיר את המות היהודי, אבל יפעל להקשות, להציק ולהזיק למי שחי חיים של יהודי אמתי על פי התורה.

אומרת התורה, כשבלעם מדבר דברים נשגבים ונפלאים, אסור להתרגש וחס ושלום להתלהב ממנו, את כל זה הוא אומר כדי שבסוף הוא יתן עצה להחטיא את ישראל.

מי שחי כמו יהודי, מי שחי על פי תורה, שומע שיחת מוסר מתלמידי חכמים צדיקים, ושב בתשובה שלמה.

השומע שיחה מוסרית מבלעם, יתכן מאוד שהוא בדרך לעבור על עברות של עבודה זרה וגלוי עריות, כי כל היוצא מן הטמא - טמא,

כששומעים את בלעם, אסור לשפח "שגדול המחטיאו, יותר מן ההורגו".

שיחת מוסר שומעים ודרך חיים מקבלים ממי שבאמת חי כמו יהודי אמתי ומוכן למסור את הנפש על כך.

בלעם רואה את כבודם של ישראל, את גדלותם ואת מעלתם, הוא אינו טפש, יודע בלעם שדרךם של ישראל היא הדרך האמתית, אבל, הוא אינו מוכן לחיות כן, הוא רוצה רק למוות כן, לחיות כמו גוי ולמות כמו יהודי.

כמר אחד אמר פעם לרב העירה, ממש כמו בלעם, שהוא לא מקנא בחיים של היהודים, הוא מקנא במוות של היהודים, כשקוברים גוי, לא מן הנמנע ואפילו די מצוי שישירו בלוייה, "המהדרים" אף יזמינו זמר וכלי זמר "שינעימו" את דרכו האחרונה של המת.

קבורה יהודית אינה מלוח בשירה אף לא בזמרה, יש דרך לבטא כאב וצער, והיהודים יודעים לעשות את זה הכי נכון, אם המת שומע, אמר הפמר, הוא שומע שבוכים ומצטערים עליו, כדאי למוות כמו יהודי.

גם בלעם רצה למוות מיתה של יהודי. לא, הוא לא התעניין בסגנון ההלוויה שלו, הוא רצה לזכות בעולם הבא שמיגיע ליהודי לאחר שהוא מת כמו יהודי.

אבל בלעם לא היה מוכן לחיות כמו יהודי, הוא הפיר את מזגו הרע, והוא לא היה מוכן לנסות לשנות את זה, אז הוא מת בסוף כמו גוי.

האור החיים הקדוש מספר שהוא פגש כמה וכמה "בלעמים" בחיים, רשעים שרצו לחיות כמו גוי ולמות כמו יהודי.

אין להם כח, הם אמרו לו, לחיות כמו יהודי, הם לא מסוגלים להתמודד עם היצר הרע, עם המלך הזקן וכסיל, הם רוצים לשוב בתשובה ומיד למוות, אבל אם הם לא ימותו מיד, הם לא חוזרים בתשובה.

מי שרוצה לחיות כן, הוא בלעם, מי שרוצה למוות כמו יהודי, צריך לחיות כמו יהודי.

מה הוא היסוד של חיים יהודיים, גם את זה ידע בלעם והכריז זאת בקול "הן עם לבדד ישכון", להיות שונה מ"כולם" לשם עבודת השם, כמו אברהם העברי, כל העולם מעבר אחד והוא מעבר שני.

מי שרוצה להיות שומר תורה ומצוות ועוסק בתורה, אינו יכול להיות "מערב" בסגנון חיים של מי שאינו שומר תורה ומצוות ועוסק בתורה, או כאן, או שם.

אם זה כאן, אז עד הסוף, לחיות כמו יהודי, עד הסוף, הסוף שהוא ההתחלה לחיי העולם הבא.

בהפטרה נקרא ונלמד שברכותיו של בלעם נשמעו בקול עצום וברור, לא רק בסביבתו הקרובה, קולו הלך ונשמע בכל רחבי המדבר ומחוץ לו, מן השמים עד הגלגל.

בילקוט שמעוני מובא שרבי יהושע בן לוי אומר שכל שבועים האמות שמעו את ברכות בלעם, מלינו בני אדם שמעו את השבחים והברכות שיצאו מפי בלעם על עם ישראל.

פרשת בלק, ט"ז בתמוז תשפ"ה

גיליון מס' 691

שנה 12

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויקר מואב (כב, ג) - בעל הטורים מסמך כאן את הפסוק אילי מואב יאחזמו רעד, והוא נוטריקון תבת לאמרי שבפסוק, ותבת רעד היא בגימטריה בלק בלעם. (פרפראות לתורה)

לפי החשבון, התרחש המאורע של בלק ובלעם בסוף חודש אלול, ולכן בקשו הללו להמתין עד יום טוב ראשון של ראש השנה, שאז נדונים ישראל ונתנה רשות לשטן לקטרג עליהם, ואז יקללו אותם, ורמז לזה בתבת ארה שהיא נוטריקון א' ראש השנה. אולם כשראה בלעם שישאל תוקעים בשופר כדי לבלבל את השטן, לכן אמר ותריעת מלך בו, ודחה את השליחים של בלק שבאו אליו מיום ליום, כדי שבינתים יגיע יום הכיפורים, אולם הקב"ה ברח רחמי לא כעס בכל אותם ימים שבין כסה לעשור, ולכן נקבעו ימים אלו לימי תשובה, ואף מלאך רע בבלעם מברך את עם ישראל בעל-כרחו. (תפארת יהונתן)

ומה אזעם לא זעם ה' (כב, ח) - חז"ל אמרו, שבלעם ידע לבזוז את הרגע שהקב"ה הזעם, ובו בקש לקלל את ישראל, אך בכל אותה עת לא זעם. ופרש בעל הטורים שהתבות ויכל שפי הפונה שבלעם הלך לחפש זמן זה, וכל ארבו של אותו זמן שהקב"ה פועם, אינו אלא רגע כפי שאמרו חז"ל, ורמז לזה שתבת שפי במלואה, ש"ן פ"א י"ד, בגימטריה כמה זעמו? רגע! וכן דרשו שם חז"ל את הפסוק במיכה עמי זכרנא מה-יעץ בלק, ונוטריקון התבות הוא בין זעם, דהינו שבלעם בקש להבין עת הזעם, ותבת זכר נוטריקון כמה זעמו רגע, ובגימטריה ברכה, שהקללה נהפכה לברכה, וזה מרמז גם בתבת שפי שהיא נוטריקון שמר פתאים ה', דהינו שה' לא זעם באותה עת לשמו על ישראל. (כפתור ופרח)

לא הביט און ביעקב (כב, כא) - בגימטריה צבור, כי כאשר האדם מתפלל בצבור אין מביטים בשמים על עונותיו, ונוטריקון לא ראה עמל בישראל הוא לב רע, שגם בלעם שהיה בעל לב רע ואותיותיו הן עמל ב', לא מצא חסרון בישראל, שאין בהם ערלים, ומרמז בנוטריקון התבות לא ראה עמל - ערל. (שם)

ספורים בפרשה

וירא בלק ברי-צפור (כב, ב)

בהיות רבי מאיר מפרמישלאן צעיר לימים, נסע יחד עם כמה מחבריו להסתופף בצל רבו רבי מרדכי מקרמניץ. בעודם על אם הדרך, התקדדו השמים בעבים וגשם עז נתד ארצה. החלו בני החבורה לחפש מחסה מזרם ומטר, ואולם כל מאמציהם למצא בית יהודי באזור עלו בתהו. לבסוף נכמדו רחמיו של נכרי מקומי, והלה הסכים לארחם בביתו עד שהסערה תשכך. בעת שהמשיכו החברים בדרךם, התבטא אחד מהם והגדיר את הנכרי שארח אותם, כאיש טוב והגון, אולם רבי מאיר מפרמישלאן דחה את דבריו וטען להפך. הוכיח ביניהם המשיך עד שהגיעו אל-רבם, וכאשר עמדו לפניו והציגו את חלוקי הדעת שלהם, תמה הרבי ושאל את רבי מאיר: "מדוע תאמר על הנכרי שאינו הגון? והרי הוא ארח אתכם בביתו והיטיב עמכם?" תיד רבי מאיר ואמר בפקחות: "אדרבה, היא הנותנת. דוקא בגלל שבבד אותנו, הופך הוא להיות אדם מוזר ובלתי רגיל אצל הנכרים, שהרי 'הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב', ואם עבר נכרי זה על הלכה זו, בהקרח שאינו איש הגון..." שחק רבי מרדכי בטובלב והסכים להברכתו של תלמידו השנון. עברו ימים ארבים, ושנה אחת בפרשת בלק, לא היה בהן בבית-מדרשו של רבי מאיר, והעלו לעליה הראשונה של הפרשה איש בער ופשוט, אך תמים וירא-שמים. לאחר התפלה שאלו רבי מאיר בבדיחות-הדעת: "אמר נא לי, מי היה בלק, יהודי או נכרי?" תמה האיש ואמר: "בידוע הוא שבלק היה איש נכרי". "אם כן", המשיך רבי מאיר, "פיצד יתכן שהפרשה תתחיל לספר על איש נכרי כבלק, ואף תקרא על-שמו?" נבזז האיש, וכתשובה ספר לו רבי מאיר את ספורו הנזכר שהתרחש בצעירותו בדרך לבקר את רבו בקרמניץ, והוסיף בבת-שחוק: "הרי בלק ידע שאסור לבני ישראל להלחם עמו, שנאמר 'אל-תצר את-מואב', ואם-כן מדוע הזמין את בלעם לקלל אותם? אלא שבלק היה איש הגון, ונהג בהלכה שעשו שונא ליעקב, ואם היה 'ערליכער גוי', אזי ראוי להתחיל עמו את הפרשה ולקרא על-שמו..."

וידע דעת עליון מחזה שדי יחזה (כד, טו)

רבי דוד מטולנא, יצא פעם מרוסקה למסע ארץ שנמשך כשנתיים בערי גליציה ורומניה, שם הפיץ מהודו והזריח מאור תורתו. בין השאר בקר בעירה שפולי, בה התגורר לפניו 'הסבא קדישא' משפולי, ובשהותו שם התעניין לדעת אם נותרו עדין שרידים שאזכרים אותו, ולשמחתו נודע לו כי במקום מתגורר יהודי ישיש שהפליג בזקנה עד כמה שנים. הלך רבי דוד לבקרו, וכאשר שאלו אם הכיר את 'הסבא קדישא' השיב הלה בחיוב: "שמן זוכר אתה איזה דבר-תורה ששמעת ממנו?" שאלו, והלה נענה: "זכורני, כי פעם שמעתי ממנו מימרה חריפה, וכה אמר 'כול אדם להיות בדרגה געלית של 'יודע דעת עליון מחזה שדי יחזה', ובכל-זאת להשאיר ולהיות בלעם הרשע"... נבעת רבי דוד לשמע הדברים הנזכרים, ומספר, כי במשך שלשה ימים הסתגר בחדרו מעת לעת, כשהוא עורך לעצמו חשבון-נפש. כשיצא אמר למלוויו: "בדקתי את עצמי לפני ולפנים, ומצאתי תהלה לה, שאיני מאותם אנשים שעליהם התפון 'הסבא קדישא'..."

לקבלת הגיליון
דוא"ל:
5806777@gmail.com

הפצ"ת
ועד הפצת תורה

המתנה הנפלאה ביותר!
בכל חנויות הספרים בכל הארץ
"שבת טיש" ו"מידות טיש"

זמני השבת פרשת בלק - ירושלים
הדלה נ"ג 19.12 צאת השבת 20.29 רבנו תם 21.04

היה היה

ה'רעם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב

בריש מושקוביץ, זה היה שמו של היהודי החנוני שהתגורר במחוז סבול'ץ שבהונגריה. ישר-דרך היה, ואת פרנסתו מצא מחנות קטנה למוצרי מזון שעמדה בצמת הדרכים החשוב שבמחוז. בריש היה נמוך-קומה, צנום ודל-בשר, אולם זריז וחרוץ היה מאין כמוהו, עד שכלם היו משתאים לראותו נושא שקי קמח כבדים שלעיתים שקלו יותר ממנו. היה זה בקר אחד, כאשר אל חנותו הקטנה נדחק אפר הנגרי מגשם, בעל מבנה גוף חסון ורחבי-מדות. הלה היה פנראה רעב פזאב-ערבות, וללא שום גנונים ונטילת רשות, החל לאכל מפל הבא ליד. מישהו אחר במקומו של בריש, היה מכבד לשתק וסופג את ההפסד בדומיה מחשש שמא יבלע לו, אבל בריש התמלא עברה וזעם, בלבו הישר התרעם על גזלת פבשת-הרש, וללא פחד ומורא דרש לראות את ארנקו של-הנכרי, טרם יגיש לו מזון לשבע. עיניו של האפר הוצפו דם לשמע 'הצפתו' של היהודי, וכעסו התלקח בו בבת-אחת. אף עוד בטרם הספיק להתעשת, קרה הבלתי יאמן. בריש הקטן והנמוך, שהיה נראה בפני האפר החסון כנר בפני האבוקה וכאזוב בפני הארז בלבנון, סטר בחזקה על לחיו התפוחה של האפר. הלה נדהם לרגע, ובעודו פוער את-פיו בתדהמה ומנסה למשש את לחיו הפוארה, חש לפתע סחרחורת עזה ובבת-אחת קרס תחתיו בקול רעש גדול. תחלה עוד השתעל ונסה לשאף מעט אויר לקרבו, אלא שעד מהרה נפח את נשמתו והתפגה, בעודו מוטל בחנות ורגליו בולטות אל רשות-הרבים. כיון שהאזור המה אדם, לא הספיק בריש להתעשת כדי לחפש מוצא מן-הסכד, וכבר התאספו במקום גוים צמאי-נקם. אחרים הזעיקו את השוטרים שפטרלו באזור, ובריש מצא את עצמו בכלא העירוני באשמת רצח. אימה ופחד נפלה על קהלת היהודים באזור, ובביתו של בריש תאניה ואניה. פרקליטים מנסים ויועצנים נשכרו מיד בדמים מרבים, כדי לעמד להגנתו של היהודי המסכן, אך כלם נדו לו ברחמים, וסברו כי אין שום דרך ביצד לחלצו מן-המצר.

באותם ימים, היה המחוז בלז נתון תחת השפעתו והודו של רבי יצחק איזיק טויב, שהתגורר בעירה הקטנה קלוב שבמחוז. לבו של הרבי התחמץ בקרבו לשמע האסון שנחת על בריש החנוני, אך הוא חזק את לבם של בני המשפחה והבטיח להם כי בעזרת השם יצא האב לחפשי ללא פגע. בינתיים שקד התובע הממשלתי על הקנת כתב-אשום נוקב, בו תבע להטיל על הנאשם ענש מות באשמת רצח אזור ישר-דרך, והנה נודע כי יום המשפט עתיד להערך בעצומה של שבת-קדש. ביום חמישי הקרוב ליום המשפט, בנס הצדיק מקלוב בבית-מדרשו בית-דין קיחד לדיון בענינו של בריש החנוני, העמיד אדם מסים כקטגור, ואת עצמו מנה לסגנור. המשפט המדמה החל, ומיד לאחר שהקטגור שטח את-טענותיו שנשמעו בחצי און, נעמד הרבי ונשא נאום סגנוריה חוצב להבות. טענתו העקרתית התבססה על עבדה פשוטה וברורה. "הרי בריש היהודי, ידוע לכלם באדם חלושי-כח ורפה-אונים, נמוך-קומה ודל-בשר, ואם-כן, לא יתכן לטעון ולומר שבמפת-לחי אחת, הצליח להכריע את האפר הענק שהגיע לחנותו, אחד שגבהו גבה ארזים וחסון הוא כאלונים. אלא מאי? פנראה איש חולני היה הגוי הלו, ועתיד היה למות בין בה זכה. ואם-כן, הרי גברא קטיל קטל, ועלינו להוציאו לחפשי ולזכותו מכל-אשמה". בסיומו את נאומו, פנה הרבי אל הדגנים ובקש את חות דעתם, וכאשר אחד הדגנים תמה ושאלי: "מה יתן ומה יוסיף לנו פסק-הדין שאנו פוסקים כאן? והרי אין אנו יושבים בבית-המשפט שבו עתיד לעמד בריש לדיון!! אולם הרבי אמר בפסקנות: "דעו לכם, שמה שאנו פוסקים כאן עליפי דירת-התורה, זה יעמד לזכותו של בריש ובדאי כך גם יפסקו את-דינו באמת", והוסיף: "ורקו יש לי לכך מרה-תורה. שנאמר בפירשת בלק 'ה'רעם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב', דהינו שהיהודים אינם נחשבים בעיני הגוים אלא כחלופי כח ורפי אונים..." מובן מאליו כי הדגנים נמנו וגמרו כי דברי הרבי נכונים ואמתיים, ופסקו את-הדין לזכות.

השבת הגדולית בה נערך המשפט המדבר הגיעה, והמתח היה בשיאו. בבקר השפים הרבי קום, וכאשר סים את תפלת השבת, היתה השעה מקדמת יחסית, בשעה עשר וחצי בבקר. שליחים נשלחו בזה אחר-זה מבית הרבי אל בית-המשפט, כדי לעמד על מהלך הענינים, אך התשובות שהגיעו לא בשור טוב. הקטגור נשא נאום חריף והרסני שנמשך שעות ארוכות, וכל אותו זמן סרב הרבי לכל התקששות לטעם משהו כדי לחזק את-לבו. לשון הפצירה בו בני ביתו ומקרביו, שכן ידעו עד כמה חלוש הוא הרבי וחיייו נתונים בסכנה, ורק בשעת חצות נאות הרבי לקדש על-היין ולטעם מעט, אך סרב להסב לסעדת השבת "עד שבריש יבוא הנה בכבודו ובעצמו, ויאכל יחד עמי את סעדת השבת". לפתע, פרצו פנימה מספר אנשים סמוקי-פנים ואחוזי התרגשות עזה, וצעקו בגיל: "בריש שחרר לחלוטין!! התברר, כי הרופא הראשי בעיר שבדק את גופתו של האפר המת, הגיע למסקנה עדות בבית-המשפט, והוא הביע את חות-דעתו כי לא יתכן שהוא מת כתוצאה מסטירת-לחי אחת, חזקה ככל שתהיה, וללא ספק כננה בו מחלה קשה שהקריעה אותו בשהותו בחנות. הטענה ההגיונית התקבלה על-לכם של השופטים, והם מקהו להודיע על שחרורו של בריש וזכויו מפל אשמה. וכאשר הגיע בריש אל ביתו של רבי יצחק איזיק מקלוב, נענה זה לקראתו ואמר בחייד: "וואה אהת? המתנתי לך עד עתה עם סעדת השבת, שכן מה הייתי עושה אם כבר הייתי סועד ומאין היה לך שטולנט מהביל ועבר לאכל עתה, אחרי שכלם כבר סימו מזמן את סעדתם?!!..."

מאורות

רבי יוסף מ'טראני - המהר"ט זצ"ל
ליום ההולולא י"ד בתמוז שצ"ט

בנו של המהר"ט, רבי משה ב"ר יוסף טראני מגדולי חכמי צפת שהיה תלמיד רבי יעקב בירב וחברו של מרן ה"בית יוסף". התייתם בילדותו מאביו, ולמד מפי רבי שלמה סאגיס תלמידו וחתנו של הארי"ל. בזמן שקעה קרנה של צפת, שהיתה עיר חכמים וסופרים בדור שלפניו, ובאשר נסע כשד"ר של צפת, הסכים להצעת גדולי קושטא שבתרפיה לכהן בה כמורה-צדק ואב בית-דין. אל בית-מדרשו שהקימו בעבורו נגדי העיר, נהרו רבים לקבל תורה מפיו, בהם "שמונים תלמידים" מגדולי הדור הבא, כעדות בניו. הוא ישב במנוחה על-התורה ועל-העבודה, בזכות שני אחים נגידים בעיר שתמכו בו ביד-נדיבה כשתף "ומשם זכה לכלל-הגדולה, שלמד תורה ברוח בלי שום טרדה, שהם עסקו במשא ומתן והוא חלק עמם ולא טרח כלל" - כעדות היעב"ץ בפרושו לאבות. לאחר שנים מספר, התמנה ל"חכם באשי" ורבה הראשי של תרפיה, ונחשב לאחד מגדולי דורו. כתב חידושים רבים, בהם פרושים למסכתות הש"ס וכתבי הראשונים, אולם רבם לא נשתמרו, ורק חלק זכו לאור עולם, בהם פרושו על-התורה "צפנת פענח", וחדושים נוספים שיצאו לאור בדור האחרון. תשובותיו יצאו לאור בשלשה חלקים בשם "שו"ת מהר"ט", והפכו לחלק יסודי בעולם ההלכה והפסיקה. הוא נקבר בקושטא עיר מגוריו, אך בהתאם לצאנתו העברו עצמותיו לצפת ונקברו בסמוך לאביו, ולפני שנים אחדות התגלתה מצבתו סמוך למערת האלשיף הקדוש.

יוסיף דעת

סיפור רבי יעקב מרדכי מרקוביץ רבה של נור בפולין, כי התפלל פעם עם רבי חיים בריסקר במנחה של שבת בלק, ובקריאת התורה קרא הקורא את הפסוק המובא בתחילת פרשת פינחס כחמש המאות המובא בפרשת בלק: "וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הִפָּקֵה אֶשֶׁר הָקָה אֶת-הַמִּדְיָנִית", וביטא כמבטאו הקה בחיריק במקום בשורק. הקה רבי חיים בשולחן ודרש לחזור ולקרא בשורק, שכן זהו שינוי משמעותי הכתוב, כי הקה משמע שהוא הקה אחרים, ופירוש הפסוק שהוא עצמו הקה. ומעשי אבות סימן לבנים, וכך אירע עם אביו הגרי", כמסופר ב"עובדות ונהגות", שבתקופת מסעו לארץ ישראל, שמע קריאת התורה בבתי-הכנסת של הספרדים בסוריה ולבנון, ויצא ידי חובתו. אולם בהיותו בחיפה בקיץ תש"ח, התפלל בבית-כנסת של חסידים, וכשראו שם את הפסוק "אשר הקה" - הקה, סבר שלא יוצאים בזה ידי חובה, כיוון שזה הפסוק משמעותו האמיתית. הדבר גם הובא ב"אור תורה", ושם כתב "וסימנך 'כי בי חש'ק ואפלטו" - חיריק שורק קובץ הכל אצלם אחד, ואין להם הבדל בין היא והוא". על שינוי זה כבר התריע בקיצור של: "וכן יש הרבה שהיו להם מלמדים עמי הארץ, ומרגילים לקרות השורק בתנועות חיריק, ואמת תנועת שורק הוא כמו תנועת מלאמה, ואם קורין השורק בתנועת חיריק משנה משמעות הפירוש, ולפעמים הוא מחרף ומגדף ומהפך המכוון", וכן הועתק מבעל הלבושים, על חסיד מופלג שבא בחלום לחברו וסיפר לו שבבואו לבית-דין של מעלה הוכיחוהו על שלא התפלל כראוי, והחליף צירי בשווא, חיריק בשורק ועוד. מסתבר, כי במקור היו בני אשכנז מבטאים את השורק באופן ממוצע בין מלאמה לחיריק, ובמשך הזמן נשתכח עד שדמה לתנועת החיריק, וכבר התרועע על כך בעל הלבושים ומהר"ל מפראג, שברדום החלו לשכוח את ההבדל בין מלאמה ושורק, אך הנה להם לישראל, ואלו הרגילים לקרוא כך בודאי יוצאים ידי חובתם, כפי שהמליצו "דילוגו עלי אהבה".

מַעַת יֹאמַר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פֶּעַל אֵל

שְׁלִיט עֵרִיץ וְאַכְזָר, הָיָה הַצָּר נִקְוָאִי הָרָאשׁוֹן, וְזָכָה עָקֵב בְּדָ לִפְנֵי הַמִּפְקָפֵק "צָר הַבְּרָזֵל". שְׁלִשִּׁים שָׁנֹת שְׁלֹטוֹנוֹ הָיוּ מִסְכַּת אַחַת שֶׁל אַכְזָרִיּוֹת וְהַתַּעֲמָרוֹת בְּנִתְיָנוּ, אוֹלֵם אַכְזָרִיּוֹת הַגִּיעָה לְשֵׁאִי בְּכָל מַה שֶׁנֶּגַע לַיהוּדִים אַזְרָחִי רוֹסִיָּה. הוּא רָאָה בָּהֶם זָרִים, וּבִשְׁנֹת שְׁלֹטוֹנוֹ פָּרַסם נִגְדָם לֹא פָחוֹת מִשֵּׁשׁ מֵאוֹת גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת. אֶת הַגְּזֵרוֹת כָּנָה בְּלִפְנֵי חוֹץ 'מִתְקֵן הַיְּהוּדִים', אֵךְ שֶׁנֶּאֱתָו הַגִּזָּה לַיהוּדִים פֶּעַפֶּעָה בּוּ בִּאֲפֵן גָּלוּי, וּמִטְרָתוֹ הַעֲקָרִית הִיָּתָה הַמֶּרֶת כָּל יְהוּדֵי רוֹסִיָּה לְנוֹצְרִים פְּרִבּוֹסְלָבִיִּים וּמַחֲקִית כָּל סִמְקֵן יְהוּדִי מֵאַרְצוֹ. לָשֵׁם בְּדָ לֹא בָחַל בְּשׁוֹם אֲמָצְעִי נִבְזָה כְּכָל שִׁיחָה, וּבִמְחוֹו הַקּוֹדֶשׁ חִפֵּשׁ בְּלִדְרָךְ בִּיצַד לְהָרַע לָהֶם, מִתּוֹךְ מַחֲשָׁבָה אוֹלֶת כִּי בְּכָךְ יֵאֻץ אוֹתָם לִזְנוֹת אֶת מִסְרָת אֲבוֹתֵיהֶם וְלַעֲרֹק אֶל 'דֵּת הַחֻמְלָה וְהַרְחָמִים'. הָיָה זֶה לְאַחַר חֲדָשִׁים אַרְבָּים שֶׁל הַתְּלַבְּטִיּוֹת וְחִבּוּסֵי־נֶפֶשׁ, כִּאֲשֶׁר הַצָּר הַחֲלִיט עַל כְּנוֹס מוֹעֲצַת שָׂרִים לָשֵׁם בְּצוּעַ הַהֲחֻלָּטָה הַנוֹעֶצֶת שָׂרָם, גְּרוֹשׁ כְּלָלִי שֶׁל כָּל יְהוּדֵי רוֹסִיָּה. הַצָּר יָדַע הֵיטֵב, כִּי גְזָרָה פּוֹלִלְנִית שֶׁכָּזוֹ, שֶׁל גְּרוֹשׁ מִלִּיּוֹנֵי חֲתִינִים מִרְחֲבֵי הַמַּמְלָכָה הַרוֹסִית הַגְּדוֹלָה, לֹא תַעֲבֹר בְּשִׁתְּקָה וְלֹא תִחַקֵּל בְּעִירֵי־יָפֶה גַם אֶצֶל אֵלּוּ שְׂאִינִם חֲשׂוּדִים בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל גְּדוֹלָה, וְלָכֵן הַחֲלִיט לִזְמֵן לִפְטֵרְבוּרְגַּ עִיר הַבִּירָה אֲסֶפֶה רִבְתִּי, בִּהַ יִטְלוּ חֶלֶק שָׂרִים נִכְבָּדִים מִכָּל הַמַּחְזוֹת, וּבִמְעֻמָּם יוֹדִיעַ עַל הַחֻלָּטָה הַגְּרוֹשׁ. "אֵךְ לֹא רַק שָׂרִים מְשֻׁלְתִּים יִזְמְנוּ לְאַסְפָּה", אָמַר הַצָּר לְיוֹעֲצָיו, "אֲלֵא גַם נְצִיגֵי הַיְּהוּדִים יִזְמְנוּ אֵלֶיהָ, וְכִאֲשֶׁר נְצִיג בְּפִנֵּיהֶם אֶת הַשְּׁעִנּוֹת שֶׁלֹּנוּ כִּנְגַד דָּתָם וּמִנְהַגֵּיהֶם, לֹא יוֹכְלוּ לַפְּצוֹת פֶּה מִרַב אִימָה וּבִלְבּוֹל, וְכָךְ נוֹכַח לְשַׁלֵּל מֵהֶם אֶת הַזְכוּת לְהַמְשִׁיךְ לְדָבָר בְּדָתָם, וְנוֹכַח לְהַכְרִיז עַל גְּרוֹשָׁם שֶׁל אֵלּוּ שְׂמֻמָּאִים לְהַצְטָרֵף לְדָתָנוּ".

הָיָה זֶה בִּשְׁנַת תר"ז, בְּשָׁלְחֵי הַעֲשׂוֹר הַשְּׁנִי לְכַהֲנָתוֹ שֶׁל הַצָּר נִקְוָאִי, כִּאֲשֶׁר הָאֲסֶפֶה הַגְּדוֹלָה הַתְּכַנְסָה בִּפְטֵרְבוּרְגַּ הַבִּירָה. אֶת נְאוֹם הַפְּתִיחָה נִשָּׂא שִׁר־הַפָּנִים הַרוֹסִי, וְנִאֲמָו הָיָה עֲשׂוֹי מְלֻאכֶת מַחֲשָׁבַת מִתּוֹךְ מִטְרָה לְהִטִּיל מִרְךְ בְּזִקְנֵי הַיְּהוּדִים שֶׁהֻזְמְנוּ לְאַסְפָּה, וְלָגֵרם לָהֶם יֹאשׁ וּרְפִיּוֹן־יָדִים. אֶת דְּבָרָיו הֵחֵל בְּתֹארוֹ הַשְּׁלִילִיּוֹת וְהַהֲרָם הַשׁוֹכְנִים בְּעַם הַיְּהוּדִי מֵאֲזוּ וּמִקֵּדָם, תֹּאֵר אוֹתָם כִּאֲסוֹן לְאַנְשׁוֹת וְכִרְקָב־עֲצָמוֹת בְּגוֹף כְּלִי־מַמְלָכָה, הָאָרִיךְ בְּנוֹק הַעֲצוּם שֶׁהֵם גּוֹרְמִים לְסִבִּיבָתָם, עַד שֶׁהִבִּיעַ אֶת תְּמִיהָתוֹ 'לָשֵׁם מַה בְּרָא הַבּוֹרָא אֶת הָאָמָה הַשְּׁפֹלָה הַזֹּאת, שְׂאִין גְּרוּעָה מִמֶּנּוּ בְּאַנְשׁוֹת כְּלָה"... דְּבָרֵי הַנִּבְכָּל, שֶׁמִּמֶּנּוּ לֹא שָׁמְעוּ נְצִיגֵי הַיְּהוּדִים מַעֲוֹלָם בִּאֲפֵן כִּה בּוֹטָה וּפּוֹעֲנִי, נִפְלֹעַ עֲלֵיהֶם כְּרַעַם בְּיוֹם בָּהִיר, וְהֵם לֹא יָדְעוּ אֶת־נִפְשָׁם. לָכֵן נִמָּס בְּקִרְבָם, חֲלָחֵלָה אֲחֻזָּה בְּמִתְנָם, וְהֵם הִבִּיטוּ זֶה בְּזֶה בְּחִסְר־אוֹנִים וּבְיֹאשׁ עֵמֶק, שִׁר־הַפָּנִים הִבִּיט בָּהֶם בְּמִבְטָ מִנְעָה, וְלָכֵן גָּאָה מֵאֲשֶׁר לְמִרְאֵה הַעֲלָחַת נְאוֹמוֹ, אֵךְ לִפְתָּע קָמוּ עֵינָיו. בֵּין הַרְבֵּנִים הַיּוֹשְׁבִים, נִתְקַלּוּ עֵינָיו בְּרַב יְהוּדִי נְשׂוֹא־פָנִים, שֶׁיֵּשֵׁב זְקוּף־קוֹמָה וְהִבִּיט בּוֹ בְּמִבְטָ מִחֻדָּ וּמִנְעָה. הַדְּבָר כְּמַעַט הוֹצִיאוֹ מִכְּבֶּד־מִשְׁקָלוֹ, וְהוּא הוֹדִיעַ עַל הַפִּסְקָה קֵלָה. הוּא יָרַד מִהַדְּבָר, וּפָנָה אֶל הָרַב הַיְּהוּדִי. "מַה שְׂמָךְ?" פָּנָה אֵלָיו בְּקוֹל נּוֹקֵב, מִתּוֹךְ מִטְרָה לְהִטִּיל עָלָיו אִימָה, אוֹלֵם גַּם נִימָה זֹאת לֹא הַשְּׁפִיעָה עֲלֵי־הָאִישׁ, וּבְקוֹל בּוֹטָח הַשִּׁיב הֵלָּה: "שְׂמִי יִצְחָק בֶּר־חַיִּים אִיצְקוֹבִיץ, וּמִתְגַּוֵּר אֲנִי בְּעִירָה וּלְזוֹיִן". הָיָה זֶה רַבִּי יִצְחָק בְּנֵי הַנּוֹדֵעַ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מוֹזִלוֹזִין, שֶׁנֶּחֱשַׁב כְּרֹאשׁ הַמַּדְבָּרִים שֶׁל יְהוּדֵי רוֹסִיָּה, וְאֵף שֶׁלֹּטוֹן הַצָּר הַבִּירָה בּוֹ בְּרַב הַכּוֹלָלִי שֶׁל לִיטָא וְרוֹסִיָּה הַלְכָּנָה. "מִדּוּעַ יוֹשֵׁב אִתָּה בְּשָׁלוֹה שְׂכֹזוֹ, בְּעוֹד פָּנֵי חֲבֵרִיךְ קָבֵצוּ פֶּאֶרְוָה, וּשְׂרׁוּיִים הֵם בְּמִבּוֹכָה וּשְׁבָרוֹן־לֵב"? פָּנָה הַשֵּׁר בְּתִמְחִיָּה אֶל רַבִּי יִצְחָק, וְנִשְׁעָה: "הַקִּשְׁבָּתִי בְּקִשְׁב־רַב לְדְבָרָיו שֶׁל הוֹד־מַעֲלָתוֹ, וְלַעֲנֵה הִיָּה לִי לְשִׁמַּע דְּבָרִים הָרְאוּיִים לְתִשְׁמוֹת־לֵב". הַתְּמִיחָה עֲלֵי־פָנָיו שֶׁל שֵׁר הַפָּנִים הַרוֹסִי, הִלְכָה וְהִתְרַחֲבָה. "הִרִי לֹא דְבָרִי שָׁבַח וְהִתְהַלָּה לְטוֹבַת הַיְּהוּדִים הִיָּה בְּפִי, אֲלֵא לְהַפְדָּ, וְאִם־כֵּן הוֹלֵכֶת תְּמִיחָתִי וְגִדְלָה, בִּיצַד יוֹשֵׁב אִתָּה בְּאֶרְצֵי־רוֹחַ וּמֵאֲזִין לְדְבָרִים כִּה תְּרִפִּים, וְהַחֲיוֹךְ אֵינּוּ מִשׁ מְזִיּוֹת פִּיד"? "וּבְכֵן" נִשְׁעָה רַבִּי יִצְחָק מוֹזִלוֹזִין וְאָמַר: "הִרִינִי לְגַלּוֹת אֶת אֲזִינוֹ שֶׁל הוֹד־מַעֲלָתוֹ, כִּי מֵאֲזוּ וּמִקֵּדָם אֲנִי יוֹשֵׁב וּמִצְפָּה, מִיחַל וּמִקְנָה, מִתִּי תְּבוֹא הָעֵת הַזֹּאת שֶׁבָּה נִשְׁמַע דְּבָרִים כִּאֲלֹא מֵאִישִׁיּוֹת כִּה רְמִית־מַעֲלָה. אֲדַרְבָּה, לֹא רַק שְׂאִינֵנוּ צָרִיכִים לְהַצְטָרֵעַ עַל דְּבָרִים מַעֲוִין אֵלּוּ, אֲלֵא עֲלֵינוּ לְהִתְמַלֵּא מִכֶּדֶּ תִּקְוָה וְאַמּוּנָה עֲזָה, וְלֹא יִכְלָא אֲפּוֹא מִדּוּעַ הָאֲזִנְתִּי לְנְאוֹם בְּפָנִים מִסְבִּירוֹת וּשְׂמִחוֹת". אִתָּה מְדַבֵּר בְּחִידוֹת, אָמַר הַשֵּׁר בְּפִלְיָה עֲצוּמָה, "וְאֲנִי דוֹרֵשׁ מִמֶּךָ הַסְבָּרִים בְּרוּרִים, אֲבָל אֵל תְּסוֹבִבֵנִי בְּכַחַשׁ". וְרַבִּי יִצְחָק הֵחֵל בְּהַסְבְּרוֹ הַמִּפְרָט: "לִפְנֵי בְּשֻׁלְשֶׁת אֲלִפֵּי שָׁנָה, עָמַד נְבִיא גְדוֹל לְאַמּוֹת הָעוֹלָם, וּשְׂמִי בְּלָעַם בְּרִבְעוֹר. הֵלָּה הַתְּנַבָּא עַל עֲתִידוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וּבֵין הַשְּׂאָר אָמַר נְבוּאָה זֹאת: **מַעַת יֹאמַר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פֶּעַל אֵל**, בְּלָעַם בְּרִבְעוֹר הַתְּנַבָּא אֲפּוֹא, כִּי עֲתִידָה לְבּוֹא עַת כְּזֹאת, כִּה יַעֲמִידוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם וְיִזְכְּלוּ כִּה עֲמָקוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיעֲמִידוּ וְיִתְמַדּוּ קִבְל־עַם יַעֲדָה, לָשֵׁם מַה בְּרָאָם הַקֶּבֶד" וְלֵאיוֹ מִטְרָה הַבִּיָּאָם לְעוֹלָם, וְהֵם יֹאמְרוּ לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל 'מַה פֶּעַל אֵל' - לָשֵׁם מַה יָצָר אֶתְכֶם הַבּוֹרָא? אוֹלֵם בְּלָעַם הַמְשִׁיךְ וְהַתְּנַבָּא מִיָּד: **'הוֹרִיעַם כְּלָבִיא יָקוֹם וּכְאִירִי יִתְנַשֵּׂא, לֹא יִשְׁכַּב עַד־יֵאֲכַל טָרֶף וְדָם־חַלְלִים יִשְׁתָּה'** - דִּהְיֵנוּ מִיָּד לְאַחַר עַת זֹאת, כִּה יִשְׁפֹּל יִשְׂרָאֵל עַד־עֵפֶר וְיִהְיֶה לְמַשָּׁל וּלְשִׁנְיָה, אוֹרְאָ יִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם מִזֶּלם בְּתִי־אֲחַת, וְהֵם יִתְגַּבְּרוּ כְּלָבִיא וּכְאִירִי וְיִכְנִיעוּ אֶת כָּל הַגּוֹיִים תַּחְתֵּיהֶם". "וְעַתָּה" סִים רַבִּי יִצְחָק אֶת־דְּבָרָיו שֶׁנֶּאֱמָרוּ בְּלִהַט וּבְעֵז מִפְּלֵא, "כִּאֲשֶׁר רֹאָה אֲנִי בִיצַד מִתְקִים הַחֶלֶק הָרָאשׁוֹן בְּנִבְנוֹתָ בְּלָעַם, כִּי־יִצַּד לֹא אֲעֻמַּד וְאֲשַׁמַּח מִתּוֹךְ אֲמוּנָה מְלֵאָה כִּי הַחֶלֶק הַשְּׁנִי עוֹמֵד כְּבֹר לְהַתְקִים, וְהַנְּהִיָּה עוֹמֵד אַחֵר בְּתִלְנוּ!" בְּבִשְׁת־פָּנִים וּבְלִי אָמַר וּדְבָרִים, פָּנָה שֵׁר הַפָּנִים לְדַרְכּוֹ, וּבִסּוֹפוֹ שֶׁל־דְּבָרֵי הַתְּפִלָּה הָאֲסֶפֶה לְלֹא שׁוֹם הַחֻלָּטָה, יְהוּדִי רוֹסִיָּה נִצְלוּ שׁוֹב מִזְּמָנוֹ שֶׁל הַצָּר נִקְוָאִי, וּסּוֹפוֹ הָיָה כְּסוֹפָם שֶׁל כָּל צוֹרֵרֵי יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתֵיהֶם, "כֵּן יֵאֲבֹד כָּל־אִיְּרָה הִיָּה". ♦

פִּנְיָ אוֹר הַחַיִּים

מְדַבְּרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקּוֹדֶשׁ עַל הַפְּרָשָׁה

בְּנִחָלִים נְטִיּוֹ וְגו' (כד, ו) - הַכְּתוּב מְדַבֵּר בְּכָנָד ד' בַּתּוֹת הַצִּדִּיקִים שֶׁנֶּשֶׁם ה', א' הוּא כְּשִׁמּוּאֵל הַנְּבִיא שֶׁהָיָה מְסַבֵּב כָּל אֲרֵץ יִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּאוֹמְרָם ז"ל, ב' בַּת הַצִּדִּיקִים הַקְּבוּעִים לְתַלְמוּד־תּוֹרָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד וּלְהוֹרוֹת מִשְׁפָּט, וְהָיָה בַת הָעוֹמֶדֶת בְּלִשְׁבֶּת הַגִּזִּית הַעוֹסֶקֶת בַּתּוֹרָה וּבְהוֹרָאָה בְּיָדוּעַ, וְהָיָה בְּגֵדֵר הָרָאשׁוֹן עֲצוּמוֹ אֲלֵא שֶׁהַמְּכַשֵּׁה ה' יָבֹא אֵלֵיהֶם, מוֹסִיף עֲלֵיהֶם שְׁמוּאֵל שֶׁהוּא הָיָה מְסַבֵּב לְהוֹרוֹתָם. ג' בַּת הַלּוֹמֶדֶת תּוֹרָה לְשִׁמָּה לְעַצְמָהּ לְהַשְׂכִּיל וּלְהַבִּיחַ אִמְרֵי נַעֲם, יִתְרָה עֲלֶיהָ בַת הָרָאשׁוֹן שֶׁלּוֹמֶדֶת וּמְלַמֶּדֶת. ד' הִיא בַת הַמַּחְזֻקֶּת דִּי הַלּוֹמֶדֶת וְיּוֹצֵאִים לְמַלְאכָתָם לְמַצָּא טָרֶף אֲדָם, וּבְכָנָד ד' בַּתּוֹת אָמַר ד' דְּמִיּוֹנִים, כְּנָגַד בַּתּוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל אָמַר בְּנִחָלִים נְטִיּוֹ, שֶׁהֵם עוֹשִׂים כְּכָחֵל הָזֶה שֶׁנּוֹטֵל מִמֵּי מַמְקוֹם לְמַקּוֹם לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ־כֵן בַּת זֹאת שֶׁנּוֹטֵל מִמֵּי מַמְקוֹם לְהַשְׂקוֹת צְמָא לְמֵים חַיִּים, וּבְכָנָד ב' אָמַר בְּנִחָלִים נְטִיּוֹ - כְּנָגַד הָזֶה שֶׁהוּא נְטוּעַ וְכָל הַרְוָעָה לְהִנּוֹת יָבֹא וְיִתְנָה, גֵּם מוֹלִיכִים פְּרוֹת מִמֶּנּוּ וְזֵנִים הַרְחוּקִים, כְּמוֹ־כֵן הֵם בַּת נְטוּעָה בְּלִשְׁבֶּת הַגִּזִּית וְכָל הַרְוָעָה לְהִנּוֹת יָבֹא וְיִתְנָה, גֵּם פְּרוֹתֵיהֶם הוֹלְכִים לְמַרְחוּק שֶׁהַבָּאִים לָשֵׁם מִתְחַכְּמִין מֵהֶם וְיּוֹצֵאִים לְהַשְׂקוֹת צְמָא תּוֹרָה וְכו'. וּבְכָנָד ב' ה' הַלּוֹמֶדֶת לְעַצְמָהּ וְאֵין בָּהֶם כָּח לְהַשְׂפִּיעַ לְאוֹתָהּ, אָמַר בְּנִחָלִים נְטִיּוֹ - כִּי־עָקֵב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים לְלַמֵּד לְעַצְמוֹ, וְאָמַר לָשׁוֹן נְטִיּוּעָה כְּנִטְעָה הַזֹּאת שֶׁכָּל שֶׁהוּא מְתִישֶׁת מוֹסִיף עָלֶיהָ שְׂרָשִׁים וְאֲחִיזָה בִּינִיקָתָהּ, כְּמוֹ כֵן לּוֹמֵד תּוֹרָה בְּלִי־זִמֹּן שֶׁמֵּאֲרִיךְ בְּעַסֵּק הַתּוֹרָה תּוֹסִיף לְהַשְׁתַּרֵּשׁ נִפְשׁוֹ בָּהּ, וּבְכָנָד ב' ה' אָמַר בְּנִחָלִים נְטִיּוּעָה - אֲדוּם רָמַז לְעִשְׂרֵי־עָם בְּעִלְי־קוֹמָה בְּעִלְי־כָח וּבְהוֹרָה בְּעוֹלָם הָזֶה, אֲבָל אֵין עוֹשִׂים פְּרוֹת בַּתּוֹרָה כִּי־שְׂאִינֵם לּוֹמְדִים בַּתּוֹרָה:

דְּבָרֵי הַיָּמִים

דְּבָרֵי פִּלָּא מִסְפָּר רַבִּי מִשֵּׁה טִיטִילְבוֹים מֵאוּהַעֵל בְּסִפְרוֹ "שִׁמְחַ מִשָּׁה", כִּי בַחֲלוּמוֹ רָאָה "שְׁהֵאֲרִי" ל' חִי ל'ד שְׁנִים, מִשׁוֹם שִׁתְּקִין מַה שֶׁקִּלְקַל בְּלַעַם הַרְשַׁע בְּל'ד שְׁנִים שְׁחִי כְּמוֹבֵא בְּסִנְהֶדְרִין, וְאִתְּבּוֹנֵן אֵלֵי בְּבוֹרָה וְהִנֵּה הוּא אִתָּה, דְּבִלְעַם פֶּעַל הַשְּׂמִדּוּת וְהֵאֲרִיז ל' תִּיקוֹן שֶׁלֹא יִהְיֶה שְׂמִדּוּת, וְהָבֵן זֶה, אוֹלֵם הַדְּבָר תְּמוֹה, שֶׁכֵּן יָדוּעַ כִּי הֵאֲרִיז ל' נִלְוֵה בִּשְׁנַת רצ"ד וּנְפִטֵר ב'ה' בְּמוֹנָא ש'ל"ב בְּהוֹיּוֹת כְּכֹן ל"ח בְּעֶרֶךְ, וְכֵן כְּתַב הַחִיד"א וְכֵן מוֹבֵא בְּשִׁבְחֵי הָאֵרֶץ, וְלָכֵן בִּיָּאָר רַבִּי יוֹאֵל מִסֵּאֲטָמָר בַּתְּשׁוּבוֹתָיו עַל אוֹרֵחַ חַיִּים, כִּי כּוֹנֵנִת זְקֵנו ה"שִׁמְחַ מִשָּׁה" לְשִׁנּוֹת הֵאֲרִיז ל' לֵלֵא שְׁלוֹשׁ שְׁנוֹתֵי הָרָאשׁוֹנוֹת "שְׂאִין בְּהוֹן עֲדִיין תּוֹרָה, וְגַם בִּשְׁנַת הַרְבִּיעִית אֵינּוּ מַעֲיָקֵר חַיּוּב לְתוֹרָה, כְּמוֹבֵאֵר בְּמִשְׁנַה 'בֵּן חֲמֵשׁ לְמִקְרָא', וְאֵף שְׁהֵאֲרִי ז"ל הִיָּה קוֹדֵשׁ מִרְחַם וְנִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כּוֹלֵל אוֹרָה מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ, עַם כָּל זֶה לְתַקֵּן טוֹמָאֵת בְּלַעַם צָרִיךְ כַּח הַתּוֹרָה, וְזֶה מִתְחִיל בִּשְׁנַת הַחֲמִישִׁית, וְנִמְצָא לְעִנְיֵן זֶה הַחֲשָׁבוֹן מְכוּוֹן ל'ד שְׁנִים". וְכֵי לְהַבִּיחַ אֶת גּוֹדֵל מַעֲלָתוֹ שֶׁל הֵאֲרִיז ל', יֵשׁ לְהַסְמִיךְ אֶת הַמַּעֲשֶׂה שְׂאִירַע בְּשִׁבְת־קוֹדֶשׁ פְּרִשְׁת בִּלַּק בִּשְׁנַת שְׁלֵא"א או שְׁל"ב בַּעַת מְגוּרֵי הָאֵרֶץ בְּצַפָּה, כִּאֲשֶׁר נִחַ מַעֲט לְאַחֵר סְעוּדַת שֶׁבַת לְקִיָּים מִצְוֹת עוֹנֵג שֶׁבַת, וְכִדְרָכוֹ שֶׁהִיָּה מִצְוָה לִישׁוֹן בְּצִהָרִי הַשֶּׁבַת לְתוֹעֵלַת הַנִּשְׁמָה, בֵּא תַלְמִידוֹ רַבִּי אֲבֵרָהָה הַלּוֹי וְרָאָה אֶת שְׁפִתּוֹתָיו מִרְחָשׁוֹת בַּתּוֹךְ שְׁנוֹת. הִטָּה הַתְּלָמִיד אֶת אוֹזְנוֹ לְשִׁמּוֹעַ אֶת פִּשְׁרֵי הַלְחִישָׁה, וְהֵאֲרִיז ל' הַקִּיץ וְרָאָה אֶת תַּלְמִידוֹ רֹכֵן אֵלָיו, וְכִאֲשֶׁר בִּיקֵּשׁ לְשִׁמּוֹעַ מִהַ לַחַשׁ, אָמַר לוֹ כִּי בִזְמַן שֶׁהוּא יֵשֵׁן נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה וּמוֹגִלִים לֵה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בַּתּוֹרָה הַקּוֹדֶשֶׁה. בִּיקֵּשׁ הַתְּלָמִיד לְשִׁמּוֹעַ אֶת הַסּוּדוֹת שֶׁקִּיבֵל עֵתָה, וְאָמַר רַבּוֹ, שְׁגַם אִם יִחִיָּה שְׁמוֹנִים שָׁנָה רְצוּמוֹת, לֹא יִסְפִּיק לְדַרוֹשׁ מִה שֶׁקִּיבֵל עֵתָה בְּפִרְשַׁת בְּלַעַם וְהֵאֲתוֹן.

משפח

מטעם

אס'יתולי בלק מלא ביתו כסף וזהב (מ.כ.כ)
מפרש רש"י שנפש בלעם היתה רחבה וחמדו ממון
אחרים, ורבים תמחו שהרי מובא באבות על רבי
יוסי בריקסמא שאמר "אפלו אם אתה נותן לי כל
כסף וזהב שבעולם, איני דר אלא במקום תורה",
ומדוע הוא אינו נקרא בעל נפש רחבה? אלא
שתחת ח' ב שפסוק זה מטעמת באתנחתא
ומפסקת מהמבות לא אוכל לעבר אתי' ה'
אלקי, ולעמדת זאת בהמשך נאמר אס'יתולי
בלק מלא ביתו כסף וזהב, ושם תבת וזהב בוקף
קטן ומחברת אל תמבות הקאות לא אוכל לעבר
וגו'. כי בתחלה אמר בלעם שאם יקבל מלא ביתו
כסף וזהב אזי יבוא, ונתתה באתנחתא כי זו היתה
תאונה שהיה בעל נפש רחבה, אך הוסיף שצריך
את רשות הקב"ה, אוכל למעשה גלה את האמת
לבלק, שלא היה יכול לבוא ללא רשות ה', ולכן
התמבות מהמבות, שאין לו מ' ממשלו, (מציון מכלל 19)

ודבר מה' יראני והגדתי לך (מ.כ.כ.ג)

באור הדברים, שאתה דבר אשר יראני ה' אנכי לך,
ותבת מה מחברת במקום אל תבת יראני ואף אין בה
טעם ממשל עצמה, והבאור הוא מה שיראני, וכן
תרגם אנקלוס "ופתגמא דיתחיינו" - דהינו הדבר
אשר יראני. ואם אין תבת מה מחברת אל תבת
ודבר שלפניה, מבאן שהצורה השגור "דבר'מה"
החוראת דבר כלשהו - בטעות יסודו. (דעת מקרא)

מדגש

על נפח הפסוק 'מי מנה עפר יעקב ומספר את' רביע
ישראל, כתב רבי ברוך הלוי עפשטיין ב"מקור
ברוך", כי הכונה בתבת 'מספר' כאילו נאמר 'ומי
ספר', דהינו מי מנה את עפר יעקב, ומי ספר את
רבע ישראל, שהרי פעמים רבות נשמטת ה"ד'
בתבה, כמו 'וזמרת' במקום 'וזמרת', ופעמים
מתחברות שתי מלים לאחת, כגון בפסוק זה
'כמוהו' - 'כמו הוא', וכן דרשו חז"ל בלעם - בלע
עם, שהתכוון לבלע את עם ישראל. היו שבקשו
ל'תקן' את נפח המסורה ולתגיה 'ומי ספר' במקום
'ומספר', והוכיחו מנפח הרס"ג ותרומם השבועים
שבשם נכתב כך, אך חלילה לומר כן, והנפח
האמתי הוא 'ומספר', והוא בדרך מליצית השירה, גם
בנפח המקרא שהשתמר בידי השומרונים נכתב
'ומי ספר', אלא שבכך הוכיח שהללו שנו רבות
מהמקור, להתאמת התורה לאמונתם המושבשת.

ממלח

ספר רבי פישל לינדר מיקורי וירושלים, על אביו רבי
יהזקאל אלימלך, שטפל פעם באיש עזוב ומדבא
בהללים, וכאשר מצבו הדרדר, נשאו יחד עם חבריו
אל בית הרפואה הנודע 'שערי צדק', שיסד הרופא
הנודע רבי משה וולף. הללו הכניסו בחזקה את
האיש אל חצר בית הרפואה, כדי שיוכלו לקבלו
למרות שאין לו ספיר שישיא בהוצאות רפואתו,
וקראו ל"ד' וולף": "אם אתה מקבלו, הרי שמך ול"ד
מתפרש בנוטריקון 'ואהבת לרעך כמוך'. אך אם
תסרב להציל יהודי, הרי אתה חופף מול"ד לבלק",
ואף הוא נוטריקון בחדוד 'ואהבת לרעך כמוך'...

ישב רבי יהודה הורביץ מד'יקוב, וקרא את הפסוק שבגבואת בלעם: "לא יהיט און ביעקב",
ולאחר מכן פתח ובאר פרוש משלו. והיה הדבר בלתי שכיח, שכן ברב ענותנותו לא היה אומר
ברבים פרושים משלו, אלא מצטט בשם צדיקים וגדולים אחרים. "דרבם של בני אדם, שבאשר
הם מבקשים לקרא כתב כלשהו, אם מתוך ספר ואם מתוך גליון, הם מחזיקים את הכתב במקרה
מסים מעיניהם ומעינים בו. אך אם יקראו את הכתוב יותר מדי, ממש סמוך לעיניהם, הרי לא
יכלה בידם לקרא מאומה. וזו פונת הכתוב 'לא יהיט און ביעקב', דהינו שהקב"ה אינו מביט
בעונותיהם של ישראל ולא רואה עמל בישראל, והטעם הוא מפני שה' אלקיו עמו, דהינו
שהקב"ה מקרב כל כך את עם ישראל אליו, והם כה סמוכים אליו, עד שבכיוול אינו יכול לעין
בעונותיהם מרב שהם קרובים אליו, כאדם שאינו יכול לקרא כתב סמוך יותר מדי לעיניהם..."

מדה זו של "לא יהיט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", היתה משרשת ברבי לוי יצחק
מברדיטשוב, וכנויו נודע בפ"י כלי: "סגנון של ישראל". "הסבא קדישא" רבי ישראל מרז"ץ היה
אומר עליו, שבגלל כן זכה להמשך הפסוק "ה' אלקיו עמו" והצליח בכל אשר פנה. תדיר היה
מחפש ללמד זכות על ישראל, וכאשר שמע פעם אחד מישראל שהוא מוציא דבה על חברו,
מדבר בגנותו ומספר על מעשיו הרעים, פנה אליו רבי לוי יצחק, ואמר בלשון רכה: "ביצד אינד
חושש להוציא לעז חלילה, על התפליו של הקב"ה בכבודו ובעצמו?! הביט הלא עליו בעינים
תמחות, ורבי לוי יצחק הסביר: "הרי אמרו חז"ל, שבתפליו של הקב"ה נאמר 'מי בעמך ישראל
גוי אחד בארץ', ואם אתה מוציא לעז על אחד מבניו של הקב"ה, נמצאת פוסל אותך חלילה..."

בשנת תר"ח, בקר רבי יצחק מנסכיו בעיר אליק, טרם החל בתפלה, נכנס אליו משמשו והחל
לדבר סרה באחד התושבים במקום, שמעשיו אינם הגונים. נסער הרבי לשמע הדברים, נגש
לתפס את ידיה הדלת, ואמר בהתרגשות: "הרי אתה כבר שוהה בבית זה מספר שנים, האם טרם
תדע שכל אדם שאוחז בידית הדלת שלי, אני יודע ומרגיש תכף מה שעשה האיש מיום הגללו
ועד עתה? אוכל למרות כל מה שאני רואה, וזכר אני היטב את דברי הפסוק שבפרשת בלק
'לא יהיט און ביעקב', שהקב"ה אינו מביט על החלק השלילי של ישראל, ואם-כן, איך אוכל אני
להביט בחלק הרע? אין דרבי להביט אלא על החלק הטוב שבאדם. ואם הייתי מביט בחלק
השלילי שבאדם, לא הייתי מניח לשום אדם להכנס לביתי, שכן מיד רואה אני את מעשיו!"

רבי שמואל אגל מרדומישל, היה מיוחד במדת אהבת ישראל, ומעולם לא הביט און ביעקב ולא
ראה דבר מגנה ופגם באדם מישראל. רגיל היה לשנן את פתגמו של רבי יהזקאל משינובה: "אל
תהי כן לכל אדם", דהינו אל תתבוז את-בלו, גם אם מצאת בו חסרון כלשהו, שהרי יש בו לעמדת
זאת מעלות אחרות אשר מכריעות את-הכף לטובתו, ותמיד היה משנן באזני תלמידיו וצאצאיו
פי עליהם לזכר את מלות התפלה שתקן הרבי ר' אלימלך מליז'נסק לומר לפני התפלה: "שנראה
מעלת חברינו ולא חסרונם". פעם שמע ביצד מאן-דהו מדבר סרה ביהודים והוא מפרט את
החטאים שלהם, ומיד נעמד בסערת-רוח ואמר: "בך הקדים אתכם הבעל-שם-טוב הקדוש,
שהיה מונע מהמוכחים בעם לקטרג על-ישראל, והיה אומר שבאשר יהודי טרוד במסחרו בשוק
במשך בל-היום, מתעורר לפתע פי פנה יום ועוד מעט תשקע השמש, והוא ממהר להתפלל
מנחה, אזי גם אם תפלתו פשוטה מאד, מזדעזעים ממנה מלאכים ושפים בשיבה של-מעלה!"

ה"חפץ חיים" נסע פעם ברכבת לכנוס תורני של גדולי הדור, והתלחה אליו רבי מאיר דן פלוצקי
בעל "כלי חמדה". השמועה על נסיעתו של זקן הדור התפשטה כחץ מקשת, ובאחת התחנות
המרכזיות של הרכבת, עמדו המונים שבקשו לחזות בזיו-פניו של ה"חפץ חיים". נכנסה משלחת
של רבנים אליו בבקשה לצאת אל הצבור ולברכו בברכת פהנים באהבה, אך הוא סרב לבקשה.
פנה עליו ה"כלי חמדה" ותמה על-סרובו, וה"חפץ חיים" שטח בפניו את-הסברו: "ביצד אפשר
לבקש מיהודי זקן שפמוני לזכות בנחת של כבוד בעולם הזה?! והרי הכבוד מעמיד את האדם
בנסיון גדול, וידיעים דברי רבנו יהודה החסיד, שעל כבוד שהאדם נוהל בעולם הזה, מנבים לו
מזכיותיו בעולם הבא". נענה רבי מאיר דן ואמר: "יש בפי שתי תשובות כדי להניח את-דעתו של
מר. ראשית, כדאי לאדם להפסיד מעט מהעולם הבא שלו, בשביל להנות אנשים כה רבים
מישראל ולברכם", ובעוד הוא מנסה להמשיך ולומר את תשובתו הנוספת, קם ה"חפץ חיים"
ואמר לו: "די בטענתך האיטנה הזו, ואין צורך להוסיף עליה מאומה". ומיד פנה אל חלון הקרון.

ה"אהבת ישראל" מו"צניץ, קרב פעם אדם אחד שנהשד ב'מסור' לשלטונות על עריקים מהצבא
הרומני, והגיש לו כוס יין. עמד שם חסיד אחד, שאחיו נתפסו לצבא בעטיו של אותו מלשין,
ומרב צער לא הצליח להתאפק ושאל את הרבי: "איך אפשר לקרב אדם שפל כזה?" השיבו
הרבי: "מאין יודע אתה שהוא המלשין?" וכאשר האיש השיב ש"כך מדברים עליו", אמר לו
הרבי: "אם כך, ביצד מתר לך לקבל דברי לשון הרע? הרי צריכים להושיב בית-דין של שלשה
דנינים ושני עדים, כמובא בהלכה, ורק אם יפסקו שהוא המלשין, נוכל לקבל את-הדבר. אבל אין
לסמוך על דברי המון העם ללא בסיס". נאנח החסיד ואמר: "אבל אני אינני במדרגה של-הרבי..."

מדוע נקראת הפרשה על-שם בלק? והרי שם רשעים ירקב?! ואם קראו על-שם גוי, היה צריך לקרוא על-שם בלעם, שמקללותיו נצלו ישראל?

אלא שבבלק היה 'גוי הגוי' יותר מבלעם, שהרי לא היה צביע כמותו ופיו ולבו היו שווים בשנאתו לישראל, וגוי 'הגוי' שכזה זכאי שתקרא פרשה על-שמו! ... (ראת ה')

הולך בתם

לַחֲטֹף מְצוּוֹת

זו גם הסבה שעם ישראל לא מצליחים להתאפק, ומיד בבקר 'חוטפים' מצוות ומעשים טובים. אנחנו הכי אוהבים לעשות מצוות.

נשתדל גם אנחנו לחטף כל מצוה ומעשה טוב שאנחנו יכולים לעשות. נזכר שמה שאנחנו באמת הכי אוהבים – זה לשמח את ה', במצוות ובמעשים הטובים שלנו.

על פי לקוטי שיחות חלק ל"ג
שיחה לפרשת בלק

בפרשת השבוע בלעם רצה לקלל את עם ישראל. מזמתו לא הצליחה, ובמקום לקלל, הוא ברך אותנו. הוא גם הוסיף ושבח את עם ישראל שהם "עם כלביא יקום וכארי יתנשא".

מה הכוונה?

הם מתנפלים על המצוות כמו אריות, ומיד כשהם קמים, 'על הבקר', הם קוראים קריאת שמע, מתפללים ולומדים תורה.

מה בדרך כלל חוטפים?

את הדברים שאנחנו הכי אוהבים.

לַחֲטֹף מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים!

שלי שלך ושלך שלי

מי שרוצה לתת לחברו מתנות באותה מדה שחברו נותן לו נקרא עם הארץ.

כלומר, הוא עוזר להתנהלות הנורמלית של העולם, אך אינו נחשב חכם כי הוא לא עושה כמאמר הפסוק במשלי – "שונא מתנת יחיה".

על פי פרקי אבות פרק ה' משנה י', ופירוש ברטנורא

קצור
פלאמנתי

ספור חסיד

רבי אברהם יהושע העשיל מקופטניץ | ט"ז תמוז ה'תשכ"ז

ו

רק
רציתי
שהוא
יהיה
שמי...

עוד שלושים יום אשתו תחלים ממחלתה.

אשת החסיד אכן הבריא. הרבי אמר לחסידיו: "פשוט ראיתי שהחסיד הזה עצוב מאוד, אז הבטחתי לו שאשתו תבריא. לא ידעתי באמת מה יקרה, רק רציתי שהוא יהיה שמח למשך הזמן הזה, וזה היה שווה את הכל..."

על פי נפלאות הצדיקים לתאריך ט"ז תמוז

חסיד אחד של הרבי מקופטניץ

הגיע אל רבו כדי לבקש ברכה על אשתו החולה. אשתו היתה חולה כבר זמן רב, והחסיד בקר את הרבי פעמים רבות לפני כן – אך אשתו עדין היתה חולה.

הפעם, כך החסיד התעקש, הרבי יברך את אשתו ויבטיח לו כי היא תבריא. הרבי אכן ברך את האשה והבטיח לחסיד כי

שאלות השבוע

1. כמה שנים חי ה"אור החיים"?
2. מה הבטיח הרבי לחסיד?

את התשובות, בנוסף לכתבת בה אתם גרים, יש לשלוח בהודעה למספר **053-735-6069**, או לדוא"ל של העלון. בעזרת ה', פעם בחדש תתקיים הגרלה (בכל שבוע צוברים כרטיס נוסף) על **משחק קפסא**, בין הפותרים נכונה.
הפוכה והחזק אצבע: חיים יוסף דוד וינגורט

אין קוראים למי שאומר ברמקול:
"אחת, אחת שתיים..."?
תשובה: סופר סתם...

**בדיחת
קרט**

האלין מקדש לכבוד החיים מאזכי ישראל לישראל

תקציר: נודע לקצין שישנו את הפנדק של ר' יוסף והוא בקש לקנות לו יין, ר' יוסף לא הסכים למכר בגלל שהיה שבת והוא מסר את המפתחות לשליחי הקצין. הקצין החליט ללכת לבדק את ענינו של היהודי.

ר' יוסף קבל את פני הקצין בשמחה והזמינו לשבת על יד השלחן. הקצין, שבהתחלה רצה לצעק על ר' יוסף על חצפתו, פנה אל ר' יוסף ושאל אותו בנחת: "למה לא הסכמת למכר לי אפילו בקבוק יין אחד, הלא אני אדם גדול?"

ה' הוא מעל כל הקצינים, הסביר ר' יוסף לקצין. הקב"ה צוה עלינו, שלא לעסק במסחר כלל במשך כל יום השבת.

הקצין אכן נסע לביתו של היהודי. כאשר הקצין נכנס אל ביתו של ר' יוסף הוא התפעל מאד. אור השבת שהיה בבית, נרות השבת שדלקו על השלחן, הלבוש החגיגי של כל בני המשפחה, שלחן השבת. כל הדברים הללו גרמו לתחושה של קדשה בבית, קדשת שבת.

הדבר גרם לקצין התפעלות, הוא הרגיש שהוא נמצא בעולם אחר, עולם של קדשה וטהרה, עולם שהוא לא מכיר.

המשך
יבוא
אי"ה

מספרים מאירים

47

"בהם" בפסוק רומזת לצדיקים מיחדים שחיים בעולם הזה **"בהם"** שבים.

בהם שוה בגימטריא בדיוק **47!** על האור החיים אפשר לומר: ימי שנותינו – **בהם**.

על פי שיעור ט"ו תמוז תשע"ח

ביום ששי צינו את יום ההלולא של האור החיים הקדוש. האור החיים הסתלק בגיל **47**.

דוד המלך אומר "ימי שנותינו **בהם** שבעים שנה".

בפנימיות התורה מספר שהמלה

פרק שירה שמים

שמים אומרים:
השמים מספרים כבוד אל
ומעשה ידיו מגיד הרקיע:

תהילים יט ב

השמים

הם מרחב עצום
שנראה מעל פני
האדמה. ביום הם נראים כחלים,
ובלילה כהים ומלאים כוכבים. צבע
השמים משתנה לפי השעה ומזג
האוויר – לפעמים הם בהירים, לפעמים
אפרים מעננים, ולפעמים צבעוניים
בזריחה ובשקיעה.
בלילה השמים נצבעים בשחור, מפני
שהשמש לא מאירה על הצד שלנו.
בכדור הארץ.

בשמים אנו רואים את העננים, השמש,
הירח והכוכבים. הכוכבים שאנו רואים
בשמים, אינן נקודות קטנות כפי
שהן נראות. למעשה, נקודות האור
המנצנצות שאנו רואים בלילה הן
שמשות רחוקות וכוכבים, שחלקם כבר
לא קיימים.

למרות שהם נראים כמו כפה, לשמים
אין גבול ברור – הם ממשיכים גבוה
מאוד עד לחלל.

למה ללמד על השמים? על השמש, על
הירח והכוכבים?
בגמרא נאמר שמי שידע לחשב
תקופות ומזלות (לעסק בחקר גרמי
השמים) ואינו עוסק בכך – אסור לספר
בשבחו. מדוע?

השמים מספרים את כבודו של הבורא.
הם כמו תזמורת גדולה עם 'מנצח'
אדיר, הם גורמים לכך שישבחו את
הבורא.

מדה כנגד מדה: אדם שמזלזל בשמים,
שמספרים כבוד אל – אסור לספר
בשבחו.

על פי פירוש בעל ההפלאה לפרק י"ט
בתהלים, ושיעור ט"ז כסלו תשע"ב

הידעתם?

כחול השמים ביום נגרם בגלל
פזור אור השמש בשכבת
האטמוספירה.

גליון 689
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא
(כ"ג - כ"ד)

"הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף", אין לך אומה בעולם כיצא בהם, הדבר האחרון שעושים בערוב היום הוא, שקוראים קריאת שמע על מטתם. והרי הם ישנים מתוך התורה והמצוות, עמדו משנתם בבוקר, הדבר הראשון שעושים, חוטפים קריאת שמע וממליכים להקדוש ברוך הוא, ורק לאחריה הם מפליגים לדרך ארץ למשא ומתן, אם נתקל אחד מהם, או אם מחבלים ומזיקים באים ליגע באחד מהם, ממליך לקדוש ברוך הוא וניצול, כשהוא אומר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, מיד המחבלים נרתעים מפניו, ומלחשים אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כשאחד מהם בא לישון, הוא מפקיד רוחו ביד הקדוש ברוך הוא, והוא נסמך ונמסר בקריאת שמע משומרי היום לשומרי הלילה, וכשנעדר משנתו בבוקר וממליך לקדוש ברוך הוא בקריאת שמע, שומרי הלילה מוסרים אותו לשומרי היום.

(תנ"ב בלק בג)

פרשת השבוע

ברך לקחתי (כ"ג-כ')

מסופר: בחתונה הגדולה שנערכה בזלבין, שהמחותנים היו הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, והרה"ק בעל התניא זיע"א, ישב כל צדיק על יד שלחן מיוחד, והחסידים עמדו בתור להתברך. ואחד החסידים של בעל התניא, שהיה חשוך בנים, התחנן לפני רבו שיברכו בכו. נענה בעל התניא ואמר, אני לא אוכל לעזור לך, עליך להתחנן לפני מחותני הרב מבארדיטשוב. הלך ועמד בתור, וכאשר קרא הרב מבארדיטשוב בקשתו, והחסיד אמר שמחותנו שלח אותו אליו, רבי לוי יצחק בירך אותו שבשנה זו יפקד בבן זכר. הוא רץ בשמחה רבה לבשר לרבו שקיבל ברכה מאותו צדיק. שמח בעל התניא ואמר: מחותני העניק לך בן זכר, והוא כבר פתח לך שערי רחמים, וגם אני מוסיף לך בן זכר, ואשתך תלד בשנה זו תאומים.

הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא
(כ"ג - כ"ד)

נאמר במדרש על פסוק זה שכשעם ישראל קמים משנתם בבוקר לתפילת שחרית הם, מתגברים כלביא וכארי

זמני השבת

פרשת בלק

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:12 ת"א: 7:27

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:29 ת"א: 8:31 ר"ת: 9:02

רציתי לגמול טובה תחת טובה

הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א ביקש פעם לנסוע אל רבו הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, אולם כסף לשכור עגלה לא היה לו, החליט אפוא לעשות ברגליו את הדרך הארוכה, בדרכו נעצרה לידו עגלה ובו ישב חסיד עשיר מהעיר וורשה, פנה אליו רבי דוד ושאל: להיכן אתה נוסע? "לליזענסק אל הצדיק רבי אלימלך" השיב העשיר, שאל רבי דוד התוכל להסיעני בעגלתך? חשב האיש לרגע קט, ולבסוף הפטיר: "עלה!" סבור אותו עשיר, כי הנוסע שבעגלתו אינו אלא אחד מאותם יהודים המתהלכים בדרכים, ומידי פעם פושטים ידם לקבץ נדבות, ועל כן דיבר אליו בזלזול ואף לגלג עליו לא מעט. שמע רבי דוד את מילות הלעג והבוז, ושתק, כך נמשכה הנסיעה, העשיר לועג, ורבי דוד ממלא פיו מים.

בהגיעם לפתח מעונו של רבי אלימלך, עצרה העגלה והעשיר נחפו לרדת ולהיכנס לחדרו של הצדיק, גם רבי דוד ירד מן העגלה, אולם הוא כלל לא נחפו להיכנס אל רבו, בטרם יכנס, עליו להכין עצמו כראוי. חלף אפוא זמן מה עד שנכנס רבי דוד אל רבי אלימלך מליזענסק, ואולם, משנכנס נתמשכה שיחתם של שני הצדיקים זמן רב מאד. והעשיר, משנוכח כי רבי אלימלך משוחח עם הנוסע "שלו" זמן רב כל כך, הבין כי אותו נוסע אינו אדם פשוט כלל ועיקר, ומן הסתם אדם גדול הוא, וחשב לעצמו: אני העזתי ללעוג לו ולהתקלס בו. מצפוני ייסר אותו והוא החליט להמתין לאיש ולהסיעו בדרך חזרה.

אך משיצא הנוסע – הלוא הוא רבי דוד – מחדרו של הצדיק לאחר שתי שעות שיחה, פנה אל העשיר הממתין לו ואמר: "עלי לשהות כאן זמן מה, ועל כן לא אחזור עמך, סע אפוא לבד לדרכך, ובהיותך בדרך יגיע לאזניך קול צווחה, לך בעקבות אותו קול, ואז כבר תדע מה עליך לעשות". עתה היה בטוח העשיר, ללא כל ספק, כי הנוסע הנו אדם מורם מעם, ללא אומר ודברים עזב את המקום ויצא לדרך.

העגלה התנהלה על אם הדרך, הסוסים משכוהו בעוז והגלגלים השמיעו קולות שקשוק, כבר עשו הסוסים את מחצית הדרך והגיעו לקרבת יער עבות – כשנשמעה לפתע צעקה נוקבת, מאן-דהו זעק דבר מה בשפה הפולנית. כמו חיכה לזעקה זו, הזדקף העשיר על מקומו, הקול הוסיף להישמע, כאילו בוקע הוא ממעבה היער, הטה העשיר את העגלה מדרך המלך, והסוסים החלו לצעוד בשבילי היער. כל אותו עת המשיך אותו אלמוני לזעוק וזעקות אימים, הקולות הלכו וגברו, ככל שהתקדמו הסוסים בין סבכי העצים. והנה עצרו הסוסים מלכת: סבך העצים התדלדל בבת אחת, ובהמשך נראתה ביצה עכורה. זעקות האימים נשמעו קרובות וברורות, הביט העשיר נכחו וראה מאין בא הקול: מרכבה הדורה, רתומה לשני סוסים, גלשה אל תוך

הביצה התובענית, והחלה לשקוע בתוך הבוץ הזדוני, כשהוא אוזח בשתי ידיו במרכבה השוקעת, נסחף גם השר – אשר נסע באותה מרכבה – אל עמקי הביצה, והוא הוא שזעק בקולי קולות לעזרה.

בלי להתמהמה לקח העשיר היהודי חבל עבה, קשר את קצהו לעגלה הטובעת ואת הקצה השני לעגלתו, ואז הצליף בסוסים שהחלו לדהור וחילצו את העגלה הטובעת מהבוץ, עם העגלה חולץ גם השר הפולני אשר נסע בה. מראהו של השר העולה מן הביצה לא היה מלבב כלל וכלל, בגדיו היו מרופשים, והוא רעד מקור ומבושה גם יחד. העשיר חס על האיש העלוב שלפניו, ונתן לו מזון ומשקה להשיב את נפשו, ורק לאחר שהתאושש שאלו: מנין אתה? "מוורשה" ענה השר. "גם אני מוורשה" הגיב היהודי, "ועתה פני מועדות לשם, תוכל אפוא להצטרף אלי ולנסוע בעגלתי", השר הפולני הסכים, ובהגיעם לוורשה הביא העשיר את השר אל ביתו, שם טיפל בו כאב מסור, ובבוקר המחרת כשהוא מאושש לחלוטין עזב השר את ביתו של היהודי ובפיו מלות תודות חמות.

חלפו ימים מעטים, והיהודי הוזמן אל אותו שר, עתה, בשבתו בלשכתו המהודרת, כשמראהו אומר כבוד, שאל את היהודי: במה אוכל לגמול לך על שהצלת אותי? אינני מבקש כל גמול על מעשי, השיב היהודי, "שכרי וגמולי הוא בכך שהצלתי חי אדם". אם כך, ארשום לפני את שמך וכתובתך, כדי שתמיד אזכור מיהו האדם שהציל את חי, ואכן רשם השר את הדבר בספר הזכרונות.

ימים רבים עברו מאז אותו מאורע, וגלגל הזמן הסובב ללא הרף, הוריד מטה מטה את היהודי העשיר, הוא אשר עשה עד כה חיל בעסקיו נאלץ למכור את כל רכושו, ואף את ביתו, ואף את רהיטיו ובגדיו אילצו נסיבות השעה למכור, שכן בידו לא נותרה אפילו פרוטה אחת. משנפרד מרכושו ומכל אשר לו, לא נותר לו אלא לחזור על פתחי נדיבים ולפשוט יד, מעיר לעיר ומכפר לכפר כתת רגליו, והתחנן למטבע עלובה או לפת לחם להחיות את נפשו, עשר שנים תמימות עברו על אותו יהודי בסבל רב, ובזמן הארוך הספיק לשכוח כי אי פעם היה עשיר ובעל נכסים, שעל פתח ביתו המהודר התדפקו עניים ופושטי יד.

לא יפלא אפוא, כי בראותו מרכבה הדורה חולפת ברחוב העיר, קרב אליה והושיט ידו אל היושב בתוכה. בעגלה ישב לא אחר מאשר שר המחוז של וורשה, הוא הביט בפניו של היהודי העלוב ואמר: "בוא הנה יהודי". מילותיו של השר הנכבד החרידו את העני, "מי יודע מה מתכוון הוא לעולל לי" חלפה מחשבה במוחו, והוא נשא את רגליו ונמלט מהמקום. "רוץ בעקבותיו והבא אותו הנה" פקד השר על משרתו, ואמנם, מקץ כמה רגעים היה היהודי רוטט מאימה בתוך מרכבת השר. "אל תחשוש ממני, לא אגרום לך כל רע" קולו של השר היה נעים ומלבב, "רצוני לדעת רק זאת: מה שמך?" אמר היהודי את שמו, ופני השר התבהרו, "המכיר אתה אותי?" שאל את העני הרועד.

לחשוב על הכבוד של השני

באחת המדינות התפרסם שמו של צלף מומחה. האגדות סביבו עברו מפה לאוזן. סיפרו כי יש ביכולתו לפגוע בעצמים ממרחק ובדיוק מדהים. עוד סיפרו, כי במרדפים אחר חיות, במסעות הציד שלו, הוא יורה תמיד היישר לאזני החיה. זאת במטרה להשאיר את עור החיה שלם. האגדות 'תפסו כנפיים' והגיעו עד לארמונו של המלך. המלך, שהיה בעצמו חובב ציד מושבע וצלף מאומן, ביקש ליוזם תחרות קליעה ארצית ולהזמין את הצלף המומחה להתחרות מולו, הרצים יצאו דחופים, והתחרות אורגנה במהירות וביעילות. הצלף הגיע גם הוא והמתין לפתיחת התחרות. המלך שהגיע, מלווה בפמליה מכובדת, הורה על פתיחת התחרות. מנהל הטקסים כחכח בגרונו והזמין את המלך להראות את כישוריו בתחום קליעה למטרה. הרים המלך את רובה הצלפים המשוכלל שלו, ובתנועה קלילה החל יורה למרכזו של לוח הקליעה. צלף מומחה היה המלך, וכל הכדורים קלעו במרכז המטרה. העיגול שסימן את המטרה המרכזית, שהיה בגודל סנטימטרים בודדים, נוקב כולו, מקו לקו. אחרי המלך קם המומחה האגדי, נעמד מול לוח המטרה, הרים בתנועה פשוטה את רובהו והחל יורה. עשרות קליעים ירה הצלף וכולם פגעו באותו מקום, בשורה השלישית שמעל לנקודה המרכזית. כיוון ששום קליע לא פגע בנקודה המרכזית, מיהרו השופטים להכריז על נצחונו של המלך בתחרות לקול תרועת הנוכחים. עם סיום התחרות לחץ המלך את ידי מתחרהו והזמינו לסיור מלכותי בארמון המפואר. כאשר היו השניים לבדם, פנה הצלף אל המלך ואמר: "שמח אני על ניצחונך בכל לבי, אולם רציתי כי תדע שהיה בכוחי לנצח בתחרות, אך מפאת כבודך הסטתי את הרובה מעט מעל המרכז ולשם קלעתי את כל הכדורים. תוכל להבחין, כי בניגוד לחור הגדול שנוצר במרכז המטרה שלך, בלוח שלי קיים רק חור בקוטר של כדור בודד. עשרות הקליעים שיריתי פגעו באותה נקודה בדיוק.

והמוסר השכל: מחשבה של חיפוש מעט פחות כבוד, מעט פחות הערכה, ובלבד שהזולת לא יישאר מנוצח. בכוחה של מחשבה זו להפוך את האדם לזרקור רב עוצמה המאיר בכנותו את הסביבה כולה.

לא... ענה העני, אם כך, המשיך שר המחזות, אזכיר לך דבר מה, האם יער וביצה ומרכבה טובעת אומרים לך משהו? היהודי הנהן בראשו. "אני הוא אותו שר שהצלת אז מטביעה" אמר שר המחזות, "ואולם באותו עת היית עשיר ונכבד, כיצד אפוא הגעת למצב בו אתה שרוי היום? במילים מקוטעות סח לו היהודי את כל המוצאות אותו בעשר שנים האחרונות, "מצבי השתנה מקצה אל קצה" סיים באנחה, "עד כי איני זוכר כלל את הימים בהם הייתי בעל נכסים". לא ירחק היום, ותשוב ותיזכר בכך, אמר השר בקול נלבב, "הנה לך אלפיים רובלים, בסכום זה תוכל לפתוח בעסקי מסחר ולשקם את עצמך". מעודד ומאושר פתח היהודי דף חדש בחייו, הוא החל לעסוק במסחר וההצלחה האירה לו פנים, ומקץ זמן לא רב שב להיות עשיר ובעל נכסים.

שנים רבות חלפו מאז אותה נסיעה אל הצדיק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, ובנתיים התבקש רבי אלימלך לישיבה של מעלה, ואת מקומו, כמנהיגם של החסידים, מילא ה"חווזה" הקדוש מלובלין, גם רבי דוד מלעלוב זיע"א שאותו הסיע יהודי זה אל רבי אלימלך, יצא שמעו בקרב קהילות ישראל והוא נודע כאחד מצדיקי הדור ומנהיגיו. ואולם, כל אותה עת לא ידע אותו יהודי כי הנוסע בעגלתו – אותו נוסע שבו העז לזלזל, לא היה אלא רבי דוד מלעלוב.

עתה, מששב למעמדו ולעשרו, החליט האיש לנסוע אל צדיק הדור, רבי דוד, ניצב הוא לפני הצדיק, שטח את בקשותיו, וכלל לא עלה על דעתו, כי אי פעם ראה את הרבי. אך רבי דוד הכיר את הבא, ברגע שדרכו רגלי האיש על סף חדרו ידע רבי דוד מיהו האיש, ובלי להתמהמה ביקש, "אנא ספר לי כל מה שעבר עליך בשנים האחרונות". והאיש סיפר: על כך שהציל את השר הפולני, ועל קורותיו בעשר שנות עוניו, ולבסוף, על ההצלחה שבאה לו ממקור בלתי צפוי.

כל אותה עת ישב רבי מחריש ונענע בראשו, "דע לך" אמר משסיים היהודי את דבריו, "כי אני הוא האיש שנסע בעגלתך, ובעת שעלבת בי ולעגת לי גזרו עליך בשמים מיתה, הגזירה נודעה לי, ובהגיעי באותו יום אל רבי אלימלך, נכנסתי אל חדרו לטכס עצה, כיצד להעביר את רוע הגזירה, ואמנם, לבסוף הצלחנו להגיע למעין פשרה: נגזר כי תהפוך לעני, ומכיון שעני חשוב כמת, יהיה העונש הזה כפרה על עוונך. "ולמה הגיע הקץ לעניי אחרי עשר שנים?" שאל האיש הנפעם. השיב לו הצדיק: הן גמלת לי טובה והסעת אותי בעגלתך לליזענסק, וזה היה מעשה חסד, משום כך רציתי לגמול לך טובה תחת טובה והשתדלתי כי מקץ עשר שנים יבוא הקץ לסבלך ותשוב למעמדך הקודם.

צ'ין אדם לחברו

ללמוד תורה וגם לעזור בבית

מסופר על אברך בן תורה שנכנס אל הרה"ק ממריסק רבי יצחק זאב הלוי סולובייצק זיע"א, והתאונן כי אשתו דורשת ממנו לעזור בבית בטיפול הילדים, הוא טוען שיש לו פטור, כי תלמוד תורה כנגד כולם, ושאל, עם מי הצדק? השיב לו הגאון: הלא אפשר לקיים את שניהם, וסיפר: כשהייתי אברך אב לשלושה ילדים מה עשיתי, הושבתי ילד אחד על ברך אחת, השני על הברך השניה, בידי נענעתי את עריסת התינוק, ובינתיים שקעתי בלימוד.

אחינו כל בית ישראל

הרה"ק בעל ה"אמרי חיים" מויוניץ זיע"א נודע במידת אהבת ישראל שלו שעברה כל גבול, אם היה יהודי הנמצא במצוקה, היה הוא הראשון שפעל ועשה כדי לסייע ולעזור, ולחלצו מן המצר, לימינו עמד איש צדיק וחסיד במלוא המובן ר' דוד לייב שווארץ זצ"ל, על ר' דוד לייב זה היו יהודים ממטירים סכומי כסף אדירים, כולם ידעו שכל מעשיו לשם שמים והנצרכים שאוסף עבורם אכן נצרכים הם. ערב אחד נכנס ר' דוד לייב אצל רבו ה"אמרי חיים", והרבי פתח את השיחה אודות פלוני בעל משפחה ברוכת ילדים ולרש אין כל, ר' דוד לייב ידע במי מדובר, הוא גם ידע שמדובר בסכום עתק, ומשום כך העז לשאול את הרבי, "רבי עם סכום כסף גדול כזה, הלא נוכל לפרנס כמה אנשים מאנ"ש - "אנשי שלומינו

חסידי ויוניץ". "הוי דוד לייב, דוד לייב, גם ממך אשמע אודות אנשי שלומינו? בגלל זה הקמתי את השיכון הלזה? בכדי שיהודי כמון יוכל להגיד אנשי שלומינו?", ויתן הצדיק את קולו בבכי. הבין ר' דוד לייב כי לא עת לחשות, אמר ועשה, והתרים יהודים לצורך המצוה, ובסופו של דבר חיתן את כל בניו ובנותיו של האיש לרבות חלק מנכדיו.

ושימח את אשתו

הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זיע"א משגיח ישיבת קמניץ, הבחין פעם באברך תוך שנה ראשונה לנישואיו, העומד ומשוחח לאחר סדר הישיבה. העיר ואמר לו, כאשר אינך לומד, מתבטל ומשוחח ולא הולך הביתה, עובר הנך על מצות ושימח את אשתו, סיימת ללמוד, רוצ' לביתך וקיים את המצוה כדבעי.

להרגיש את כאב הזולת

לאחר הסתלקותו של אביו הרה"ק בעל ה"שפת אמת מגור זיע"א, הגיע הרה"ק רבי לייביש מבערזאן זיע"א אל הרה"ק בעל ה"דברי חיים מצאנו זיע"א, ואמר שהחסידים מפצירים בו שיקבל על עצמו את עול ההנהגה, והוא בעצמו יודע שאינו ראוי לזה, וביקש את עצתו הקדושה. השיב לו ה"דברי חיים, נקוט כלל זה בידך, שאם יבוא אליך אדם מישראל, וישיח לפניך את צער ומכאובו, ואם תרגיש בעצמך שזה כואב לך כאילו היה זה צערך הפרטי, אזי יש לך כח בידך לברך את ישראל, ולפעול ישועות עבורם.

תלולא דצדקיא

שבת ט"ז תמוז

הרה"ק רבי דוד היילפרין אב"ד אוסטראה ב"ר ישראל (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)

יום ראשון י"ז תמוז

יהודה בן אשר (בן הרא"ש - ה"א קנ"א)

יום שני י"ח תמוז

הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשואו ב"ר אשר אנשיל (תולדות אדם - תרט"ז)
הרה"ק רבי יעקב אריה מראזמין ב"ר שלמה (תרל"ד)

יום שלישי י"ט תמוז

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש (תל"ט)
הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום רביעי כ' תמוז

הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - (תמ"ג)

יום חמישי כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואניץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום שישי כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)
הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילא הכהן רביטבין שליט"א
מחבר "בם אני אודך" רשפרים יוסף הדרש" על המעשים.

השארית הפת על השלחן בברכת המזון (א')
(א) כל מי שאינו משיר פת על השלחן בשעת ברכת המזון, אינו רואה סימן ברכה לעולם. (שור"ע אר"ח סימן ק"פ סעיף ב').

(ב) אם אוכלים בכמה שולחנות נפרדים, יש לשיר פתית פת על כל שלחן ושלחן. (כף החיים שם ס"ק ב').

(ג) אם מסלקין השלחנות לפני ברכת המזון [כמו שנהוג בשמחת נישואין] די שנשאר הפת בשלחן שלפני המזמן. (ערוך השלחן שם סעיף א').

(ד) הולכי דרכים האוכלים תוך כדי נסיעתם ואין שלחן לפניהם, ישירו בתיק שלהם מעט פתית פת לברכת המזון, כדי שיהיה לברכה על מה לחול. (ספר וזאת הברכה ריש פרק ט"ו).

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א

ב"ר מאיר הלוי זיע"א

נלבע כ"ב תמוז תנצב"ה

ט"ז תמוז תשפ"ה

שנה ז' | גליון מס' 278

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו 'בני בינה'
טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: 'בני בינה' -
ארגון בני בינה לילדי בני התורה
או בטל' 055-6705847

בפיקוח
רבנים ומחנכים
שליט"א

בינו נא זאת

"אך נותר הוא נדהם, נטוע על מקומו בלא יכלת לזוז, הוילון לא נע ולא זע"

העומד מן הצד עלול להיות שותף לתחושות התרדה והבהלה, לבלבול הקללי השורר בכל פנה, ולבסוף - חלילה - להרגשת "כחי ועצמי יד" שהוא זה שהביא כביכול להשגים הרבים ולהקדשה בשדה הקרב.

אבל האמת הברורה והבהירה הנה ש"אין ציר פאלקינו".

ציוריו של הקדוש ברוך הוא מפלאים המה ביותר, גדולים הם בהרבה מתמונות אותם שני הציירים, פאטר ומצליחים המה להטעות אף את הצייר בעצמו, כלומר: את בני האדם, לתת את התחושה כביכול הכל בשליטה, הכל תחת ידיו, ו"אנחנו" כביכול מנהלים את העולם.

אם קצת מתבוננים לעמק, מתגלה שמדבר סה הכל באשליה, אחיות עינים, ותו לא.

המבט האמתי והנכון הוא שהכל צייר, משכנע אמנם, אבל בסה הכל צייר מפלא אותו מצייר לנגד עינינו צור ציר ומצייר צורה בתוך צורה, הבורא ומהיה את העולם כלו בכל עת ורגע, מסתתר מאחורי הקלעים אבל מניע את המערכת כלה, ובנוסף נותן אפשרות למי שאינו מתבונן לטעות ולחשב כביכול: יש פה ושררה, יש שליטון ומהיגות, ויש אפשרות לפעל לבד, לעשות דברים ולחולל מהפכות.

לעית לבוא, עת יסור הלוט מעל ענן הערפל המקיף וסובב את עולמו מקצה אל קצה, "אז ימלא שחוק פיניו..."

אשרינו ואשרי חלקו של כל מי "אשר שם ה' מבטחו, ולא פנה אל הרבים ושטי כזב".

*

"זה ממש מזכיר לי את בלעם", הוסיף יוסי. בלק מלך מואב עורר חוזה על 'מבצע בטחוני סודי' עם בלעם.

שמו של המבצע הבטחוני נודע רק לאחר שנים רבות בקוד המבצעי 'בלם'.

מטרת ההסכם הייתה, כלי מהיר של העם היהודי כלו, אנשים נשים וטף, להפנות בו ולגרשו מן הארץ, באבחת רגע, וכלא כל סכונים מצד האמה המואבית.

בלעם, "רוח גבוהה ונפש רחבה", כביכול יודע דעת עליו, אינו נבהל משיחת אלתנות או ממלאכים עם תרבות שלופים, בטוח הוא בכוחו של פיו, אשר ככל היצא מפיו פה יעשה, מתהלך בגו זקוף וממתקרב כביכול הוא ה'בעל הבית' של העולם, והוא זה שיקבע האם לתקף את העם היהודי ומתי, והסבה היחידה שאינו יכול ללכת יחד עם שרי מואב, כי אינו מתאים ל'הוד מעלתו' ללכת עם שרים פחותים שכאלה.

קלונן של בלעם נתגלה ברבים, פאטר מתוך פסעו לא שלט בעצמו ואים על אלתו "לו יש חרב ביד, כי עתה הרגתיך".

שוכח לרגע כי לדבריו כוחו בפיו ולא בחרבו, וכי הוא "כל יכול" בעקביות שפטיה מכלי להניד עפעף להרג את כל אשר יעלה בדעתו.

אך גם לאחר מכן, כשעלו יחד בלק ובלעם אל פסגת ההר, הלך בלעם "שפי", בטוח בעצמו בכוחו וביכולותיו, ואז "וישם ה' דבר בפי בלעם", בעל כרחו.

"נתן לו הקדוש ברוך הוא רסו וחכה בפיו, פאדם הפוקס בהמה בחכה להוליקה אל אשר יצאה, אמר לו: על כרחך תשוב אל בלק".

עד שנאלץ לבסוף להודות שוב ושוב קבל עם ועולם: "הדבר אשר ישים אלקים בפי, אתו אדבר", "הלא את אשר ישים ה' בפי, אותו אשמר לדבר", "כל אשר ידבר ה' אתו אעשה", "לא אוכל לעבר את פי ה' לעשות טובה או רעה מלבי, אשר ידבר ה' אתו אדבר".

"למען דעת צדקות ה'".

ברב תבונתו וכשרויו להטעות את הצפורים, כביכול הכרם הנו מציאות קימת, ולא ציור בעלמא.

נקישה עזה נשמעה מכאן וזכר השופטים: "וכעת לצייר השני", הכריז קולו של המנחה, כשהוא מבקש מהשופטים לעבר לצדה השני של הבמה.

השופטים שהתקבצו אל הצייר השני ראו כי הוא מכסה בוילון מעט, ובקשו מהצייר להסיר את הוילון כדי שיוכלו לראות את הצייר ולהכריע את התחרות.

"לא, לא! אני חוזר ביד", זעק הצייר השני, "אחרי הצייר המצליח כל כך של קודמי, אני פשוט מתבייש בצייר שלי, סלחו לי רבותי. תנו לו את הפרס".

"בכל זאת!" אמר אחד השופטים ונגש להסיר את הוילון, אך נותר הוא נדהם, נטוע על מקומו בלא יכלת לזוז.

הוילון לא נע ולא זע!!!

לא היה שם כלל וילון, היה זה - - ציור של וילון... דקות אחרות חלפו, והקהל הרב שאט אט החל להבין

ולקלט את פשרו של הצייר, החל להריע אל עבר הצייר השני במחאות פנים סוערות... ההקדשה הייתה פה אחד לטובתו של הצייר השני - שהצליח להטעות את חבר השופטים ואת כל הנוכחים, בעוד שהראשוני הצליח להטעות רק את הצופרים!

*

חכמינו זכרונם לברכה דרשו את תפלתה של חנה 'ואין צור פאלקינו', 'אין ציר פאלקינו'.

העולם רועש וגועש, נשיאי מדינות קוראים תגר נגד עמיתיהם, מלחמות עזות נטושות בזירות קרב שונות מקצה העולם ועד קצהו, מדינה אחת מכה ללא רחם ברעותה, כל נשק הרסניים וקטלניים משתוללים בשמי העולם, מטוסי קרב, מוילט"ים, כטבמ"ם, טילים בליסטיים והיפרסונליים, נשק גרעיני, ומה לא?

לבסוף, לאחר מלחמה ארכה ועקשנית, מדינה אחת מנצחת את שכנה, בקול תרועת נצחון.

לעיניו של אדם מן השורה נראה כי אכן יחס פערי הפוחות בין המדינות השונות הוא אמתי ומציאותי, והדברים המתרחשים נובעים ממשקל של יחסי כוחות ומוחות, אשר הם הביאו בסופו של דבר לתוצאות הסופיות.

דריכות יתר נפרת הייתה במבואות העיר.

שעטות של פרסות סוסים מובילות עגלות נוסעים עמוסות. שולי הדרכים גדושים בהמוני אדם המאמצים פסיעותיהם, כדי להספיק להגיע מבעוד מועד לכפר האמנים שבמרכז בירת הממון.

המלך ירום הודו אשר ידוע היה כמתחבב אמנות בכלל, וציירים מרהיבי עין בפרט, הכריז על סדרת תחרויות ציירים כלל-ארצית, כשהוא מבטיח פרס יקר ערך לצייר שיצליח להעפיל לפסגת התחרות, ולהציג בפני חבר השופטים את הצייר המצליח ביותר.

תחלה נערכה תערוכת ציירים מרהיבה, הפוללת מאות ציירים מרהיבי עין, פאטר קהל הצופים הרב מתקופים ביניהם איזהו הצייר המצליח ביותר, הראוי לזכות בפרס המלך.

עמל וזעזע רב השקיעו חבר השופטים בכדי להכריע בין הציירים הרבים, ולבסוף בחרו מתוכם עשרה ציירים המבחרים ביותר.

לאחר חדש ימים נערכה תערוכת ציירים נוספת, בו הגיש כל אחד מעשרת הציירים הנבחרים צייר חדש ממיטב פרי מכחולו, ציירים חדשניים מרהיבי עין ומשוכבי נפש.

דין סוטר במיוחד נענה בין השופטים, כדי לקבע מי מבין כל הציירים יעלה לשלב הגמר של התחרות, בו יכרע מי הוא האוהב המאשר שזוכה בפרס המלך והנכסף.

לבסוף לאחר משא ומתן מוגע, בחרו חבר השופטים שנים מבין כל הציירים, שיעלו לשלב האחרון של התחרות.

פעת, בעוד שעוד ספורות, לאחר חדש ימים של הקצנה קדחתנית, יחל השלב האחרון והמכריע של התחרות, בו יציגו שני הציירים את ציורם המיוחד, שהמבחר שבהם יזכה את יוצרו בפרס המלך והנכסף.

ככל שהתקרב מועד הסרת הלוט מעל פמת הכבוד, נתן היה למשש את המתח באוויר.

אנשים רבים עמדו על רגליהם מאז שעות הבקר המקדמות, ותפסו לעצמם מרחב צפיה בטוח, מקום שנתן יהיה בודאות לראות משם את מהלך בחירת הצייר הנבחר.

השמועות עשו להם כנפים, כי אף המלך ירום הודו, בכבודו ובעצמו ישתתף בתערוכה.

בשעה היעודה יעו כל הקהל על עמדם בראותם את המלך ירום הודו יחד עם פמלית השופטים צועדים בנבבדות אל עבר פמת הכבוד.

זמן השופטים סמוך בידו, והשומר האחראי נגש ברב חשיבות, קד קדה והסיר את הלוט מעל הציירים.

בירקתי הבמה בצד ימין, נצב לו על עמדו צייר ענק ויפהפה, מרהיב עין ומפעים, בו נראה היה פרס ענבים על רקע נוף הררי קסום, העומד סמוך לשפך של נהר, פאטר מימי הנהר נראים חיים וזורמים בינות עצי הפרי, ועל גבי זמורות הגפן אשכולות ענבים סגלגלים גדולים ועסיסיים.

"עקב, יחיא, תסתכלו למעלה", נשמע לפתע קולו של יוסי: "תראו את הצופרים הללו".

בבת אחת, כל הנוכחים הסבו את פניהם אל עבר חלקו העליון של הצייר, בו נראו זוג צפורים שחלפו במקום מתקרבים אל הצייר ומנסים לנקר את הענבים העסיסיים.

"ממש אמיתי", לחש השופט לחברו, "ראית איך הצפור נגשה אל הענבים?"

רחשי התפעלות נשמעו מכאן והקהל, כיצד הצליח הצייר

פרקי אבות
באורים, פנינים וספורים

אבות ובנים

פרק ו'

רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כראי הוא לו.

האדמו"ר הראשון של חסידות "גור", הגאון רבי יצחק מאיר זצ"ל, השקיע עמל רב ויגיעה עצומים במשך קצת שנים, וחבר חבר נפלא שבו מישב את כל קשיי הש"ך - ה"שפתי כהן" בחשן משפט. בטרם מסר את החבור לדפוס, הלך למורו ורבו הלא הוא מרן האדמו"ר מקוצק זצ"ל, כדי לקבל את ברכתו לגלגל הוצאת החבור. אף הרבי מקוצק, שהיה ידיד במדת האמת שבגרה בו, שאל אותו: ר' מאיר, האם בטוח אתה בעצמך שבזמן שעסקת בחבור נפלא זה, כל פגנותיך היו לשם שמים, בלי שום שמץ רגילון להראות את למדנותך, או שמא היה באיזה שהוא מקום שמץ מחשבה שאתה אכן מבין יותר מהגאון השפתי כהן? ואמר לו קמה שואל אני אותך את השאלה הזאת... כי בדרך כלל איננו צריכים לדעת עד כדי כך באיזה צורה כתבנו חידושי תורה וכדו', העקר לעמל בתורה בקדושה וטהרה, אבל דע לך כי השפתי כהן למד תמיד רק תורה לשמה! וכשבאים לכתב עליו השגות צריך להזהר זהירות יתרה.

רבי יצחק מאיר לא הסס ולא שאל שאלות, לא התנפח ולא מצא אמתלאות, אלא יצא החוצה, אסף את כל כתביו והשליך את פרי עמלו של עשר שנים לגניזה, וזאת למרות שהיו לו שלשה עשר בנים שמתו כלם על פניו בחייו, ובנדיא אם כן היו לו רצונות עזים להשאיר לו לפחות שם ושאריה בעולם על ידי חבר חשוב שכזה.

כשראה זאת האדמו"ר מקוצק, ברכו על משהו, ואחל לו שיחבר חבורים של חידושי תורה לשמה. ואכן השאיר האדמו"ר רבי יצחק מאיר, ספרים שהם למופת עד היום הזה הידועים בשם "חידושי הר"מ".

והזה צנוע ואדך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומדוממתו על כל המעשים.

נכנס פעם רב של עיר מסקמת אל מרן הרב שך זצ"ל, ותנה לפניו את מר לבו, וספר לו על החרושים וגדופים שעושים לו תושבי העיר, ועל מודעות הגנאי שהשמיץ בהם, ואמר לו לעזוב את העיר וכל זה מחמת שפעה תקנות חדשות בעניני הפשירות של העיר.

אמר לו מרן הרב שך, מדוע אתה מתפעל מהם, אתה לוחם מלחמת קדש, ובמלחמה מקבלים גם חצים, חצים להיות גבורים על כל המלחמות האלה, ועוד תזכה בשרך נצחי עצום ורב. לאחר הרהור קצר, קם הרב שך ממקומו, וטל את ידיו, ואמר: בוא עמי. הוא הובילו אל ארון הספרים שהיה בחדר השני, התכופף מעט, ופתח את אחת המגרות. עשרות מודעות היו מנחות שם זו על גבי זו. ראה, הנה כאן מנחים כל מודעות הגנאי (פשוטילים) שכתבו עלי, אוסף אני מודעות אלו אחת לאחת, ושומרן כאן בפגרה הזאת. שאל אותו רב העיר: לשם מה שומר אותן הרב, וכי לא היה ראוי לקורען לגזרים? השיב הרב שך בחייו: יש רבנים שחברו ספרים, ובקשו בצנצנתם שלאחר פטירתם יניחו בשעת הלילה את ספריהם על משטחם, כי הספרים עליהם עמלו, ודאי יכולים להגן עליהם, אני אינני מבקש שניחו את ספרי על משטח, אם הייתי מבקש משהו, הייתי מבקש שניחו את כל המודעות הללו על גבי משטח, בטוח אני שמודעות אלו יהיו עלי חצים, בהן ודפוני ובישוני על עמדי בתקפיות במלחמת הקדש, הן תהיינה לי למגן למחסה לעולם הבא...

אוי להם לבדיות מעלבוניה של תורה, שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא מזוף... שאין לדן בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הדי זה מתעלה.

מספר על ראש העיר הראשון של תל אביב שהלך לבקר אצל הבדואים יושבי האהלים. לאחר שסיים את הבקור העניקו לו מתנה ובקשו גם כן לבוא אליו ולבקרו בבקור גומלין. כשהגיע, ראוי פלא, היה זה "ברז" שממנו יוצא מים, והם התפעלו מאד כיצד יוצא מהברז הזה מים, הם שמעו שבעבר הוציא משה רבנו מים מהסלע, אבל מה זה...? לאחרי שסיימו את הבקור, בקשו שיתן להם גם כן מתנה כמו שהם העניקו לו. שאל אותם: מה תרצו? "את הברז!", אמרו הבדואים. נגש ראש העיר למחסן, והביא משם ברז חדש.

כשחזרו הישמעאלים הללו למקומם, אסף ראש השבט את כל בני שבטו, וערך מסבה גדולה - "חג הברז". באמצע המסבה הביאו מקל, ותקעו אותו באדמה, ותלו עליו את הברז. ראש השבט התכפד בפתיחת הברז, אף בפתחו את הברז, לא יצא אפילו טפת מים אחת.

אמר אחד מהזקנים המקבדים: נראה שרמו אותנו כאן, אנחנו בקשנו את הברז שבמטבח, והוא נתן לנו ברז אחר שלא מוציא מים... שבו לראש העיר, ואמר לו: לא נתת לנו את הברז שבקשנו, אנחנו מבקשים את הברז שבמטבח. כדי לא להסתבך בצרות עינים, בקש ראש העיר שיפיקו את הברז מהמטבח, ויתנו אותו להם.

שוב, ערכו שוב מסבה גדולה, אף גם הפעם לא יצאו מים. מאכזבים שבו לראש העיר כדי שיפיקו להם את פשר הדבר, מדוע לא יוצאים מים מהברז? הסביר להם ראש העיר: וכי הברז הוא שמוציא מים! הרי ישנם צנורות המטמנים בתוך הקיר, ומשם הם מוציאים עד להקבת "מקורות", שם שואבים מים מהפנרת, והברז אינו אלא כלי שדרכו עוברים המים.

ישנם אנשים, המחפשים את טעם החיים בכל מיני 'ברזים' למיניהם, אך אינם יודעים שהם עוזבים מקור מים חיים, וחוצבים בורות נשברים אשר לא יכלו המים. הברז האמיתי שממנו יוצאים המים, הוא - התורה הקדושה אשר היא מקור מים חיים ונוזלים, ומי שדבק בה, חי חיים אמתיים.

פרפראות וחידישים
בפרשת השבוע
לשולחן השבת

דברי בינה

"ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה" (כב.ו).

מדוע לא שאל ממנו שיברכהו בנצח, או שייכל להתנצב ממנו? בספר חפץ חיים על התורה (מש"ל פלג) כתב: ישראל שמצבו ברע מה הוא עושה? הולך לצדיק ומבקש שיברכהו, מתפלל לבוא עולם שישיעו, לא כן דרכו של אחד משאר האמות, כשבקש בן צפור מלך מואב פחד מיישראל, לא בקש ממלכם שיברכהו אלא בקש שיקלל את ישראל, צא וראה עד היכן הרשעות מגעת שלא בקש ברכה לעצמו אלא קללה לזולת.

אמנם הספורנו כתב שבאמת כחו של בלעם לא היה לבדו, אבל היה לקלל, על ידי שזיכר עון או על ידי שדע לכוון את השעה, בדברי רבותינו ז"ל (ברכות ו.) ולכן לא בקש ממנו ברכה, ומה שאמר "ידעתי את אשר תברך מבדך" (שם), לכבודו של בלעם אמר כן, להורות שלא חשב אותו למזיק בלבד.

והכל יקר באר שכל לא אמר לבלעם 'אשר תברך יברך' דרך שאמר 'ויאר', לפי שאמר לו דוקא בקללות! יש לך כח ולא בברכות, כי את אשר תברך כבר הוא מברך, ואתה רואה את זה באצטגנינות שלו, ואתה מברכו כדי לתלות בה, כי אם לא כן, כשעזרת את סיוחו הרי קללת את מואב, ולמה לא ברכת לסיוחו? אלא ודאי שאין לך כח בברכות, כי אם בקללות, לבלע ולהשחית, כהוראת שם בלעם, לכן אני מבקש ממך קללה ולא ברכה שתברכני.

"גדר מזה וגדר מזה" (כב.כ).

כתב רש"י: "סתם גדר - של אבנים הוא. קשה, מנא לו לרש"י דבר זה? וכתב הרע"ב בספרו 'עמר קאי' שיש לומר מפה שכתבו במקום אחר 'וגדר אבני נהרסה' ויש במדרש שהגדר הזה הוא הגל של אבנים שעשו יעקב ולבן כשפרכו ברית יחדיו, ואמרו שבלעם הוא לבן הארמי, כמו שאמרנו [סנהדרין קה. (נ"ג ב"ב ויחידה שם)] 'הוא לבן הארמי', הוא בלעם, הוא כישן לשעמים. וזמן הקדוש ברוך הוא לדחוק בגל הזה להזכיר בו הכרית אשר כרת עם יעקב 'אם אני לא אעבר את הגל הזה לרגע' והוא הרי עובר עכשיו על שבועתו, שהיה עובר הגל לקלל ישראל.

שם.

הדבור המתחיל ברש"י, הוא 'גדר מזה וגדר מזה', תמה על כך הט"ז ב'דברי דוד': א. שאם רש"י בא לפרש מלת 'גדר' מה היא, די היה לו לכתב את המלה 'גדר'. ב. מה נפקא מינה מזה כאן, מה לנו אם הייתה אותה גדר של אבנים או של עץ.

ותרץ בהקדמם מה שיש להקשות בפסוק 'גדר מזה וגדר מזה', למה לי פעם שנית 'וגדר', די היה לומר 'גדר מזה ומזה', ולכן כתב רש"י 'סתם גדר הוא של אבנים', ורמז בזה דבר חשוב. כי הנה מבאר במדרש רבה: שהמלאך אמר לבלעם 'אין אתה יכול לשלט בהם, שבידיהם לחות כתבים משני עבריהם, מזה ומזה הם כתבים'. דהיינו שבשאר כתב אין צוית האותיות שנה מבפנים ומבחוץ, אבל בלוחות היה שנה בשני הצדדים, וזהו שרמזו כאן 'גדר מזה וגדר מזה', דהיינו רמז על כתב הלוחות שגדר שנה ושנה הם שנים, ולזה פנו רש"י באמרו 'סתם גדר של אבנים' שהפסוק מרמז על הלוחות, דכתבי: שני לחת העדת לחת אבן, ורמזו כאן לפי המדרש שזכרנו ששנה גדר מזה ומזה, כמו שבארנו. וסיים הט"ז: ותכם הדוים יראנו בתורתו נפלאות, בפרט שרשומו של רש"י מורה על אמתת דבר זה.

"ויפתח ה' את פי האתון" (כב.כ).

דבור האתון היה נס גדול, חוץ מדרך הטבע, וכל זה, מבאר רבנו בחי' על דרך הפשט, היה לכבוד ישראל. כי הקב"ה הפליא לעשות ורצה לשנות סדר בראשית בדבור הבהמה, לומר שאפילו הבהמה תכיר ותדע שאין השליחות הזה ראוי להעשות. ענין זה פה פה מקום, והרי זה כאדם שאומר להרים שפסוהו, ולגבועת שפלו עליו. ואין צורך לומר המין האנושי שהוא משכיל, כי אפילו הבהמה, שאין לה שכל, תשכיל שאין ראוי להסכים בקללת העם, כי ברוך הוא.

מעשה לפרשה

אל מעונו של הגאון רבי חיים הלפרנט, בעל ה'דברי חיים' מצאנו, הודפס רבה של אחת העיריות. לאחר שהשתעשעו ביניהם בדברי תורה, וחפץ היה הרב להפוך ולשוב לעיריתו. פנה אליו ה'דברי חיים' בשאלה: "אמר נא לי, וכי פלוגי גר אצלכם בעיריה?"

"אכן, פנו" השיב.

"אם כך" פנה אליו רבי חיים בתרעומת: "מדוע זה אינך דואג לו. הלא עני מרד הוא ודחוק הוא עד מאוד לפנקסו ופרנסת בני ביתו".

"אימני לי רבנו" מהר אותו רב להנצל, "עד הרגע לא ידעתי כלל על מצבו הקשה". "וכי תשובה היא זו לא ידעתי?!" טען נגדו רבי חיים. "הנה בלעם אומר למלאך ד' שנגלה לפניו, 'חטאתי כי לא ידעתי', (פסוקי כב. לד), ולכאורה קשה, אם אכן בלעם לא ידע, אם כן מה חטא? אלא, מפרש הש"ל הקדוש (פפרשטין) את דברי הפתוב, פנו! האדם מה שהיה ראוי לו לדע ולהבין ולא ידע, הוא חטב בדבר, כי על כן נתן לו ה' השכל להשכיל ולהבין. וכן בלעם היה לו להבין, כי לא לחנם עשה האתון כן. וחסר הידיעה היא עצמה החטא. אף אתה, המשיח ה'דברי חיים', וכן כל רב עיר, או גזבר צדקה, מטל עליו לדעת ולהפיר את בני העיר, מצבים וסבלים".

הודה הרב ל'דברי חיים' ושב לעירו מתוך החלטה ברה"ק, שמפאן ואילך: שיתפלל לתת עינו ולבו להפיר במצבם של בני עירו, לעמד למינים, לתמכם ולסעדם.

לערוי נשמת

מרת אסתר זהבה בת ר' ראובן יהושע הכהן ע"ה
נלב"ע י"ח בתמוז תשע"ח
נתרם ע"י בנה שיבלחט"א

ברכת מזל טוב לבחור הבר מצוה היקר והחביב

משה אהרון בן הרה"ג ר' נתן ברוורמן שליט"א

לרגל הכנסו לעול תורה ומצוות

יהי רצון שיעלה ועלה בתורה ויראת שמים ויגדל לתפארת בית ישראל

הכח של שמירת הלשון

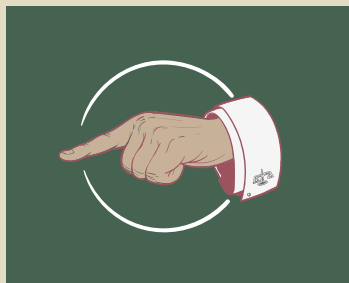
לומדים. משננים. נשמרים.

גיליון 154

2 הלכות

ראובן שראה מעשה מגונה אצל חברו, פנה להעיד עליו בבית דין, אך בהיותו עד יחיד [לזו] לא התקבלה עדותו, ולא זו בלבד, אלא שעבר איסור של: "לא יקום עד אחד באיש..." [ח"ח (פתיחה, לאוין י)].

יוסי הוכיח קשות את דוד ובייש אותו, למרות שעשה זאת ביחידות, מ"מ עבר על איסור "ולא תשא עליו חטא" [ח"ח (פתיחה, לאוין יד)].

צידה לדרך

אדם קרוב אצל עצמו,
אם כך,
תקרב גם את זולתך...

טעימה שבועית בשמירת הלשון

ואם זה היה אבא שלך?

אותו! "ענה הבחור בלהט. "מצוין! זו התשובה" נענע ר' אייזיק שר בראשו: "אם תאהב כל יהודי באשר הוא, בנם של אברהם, יצחק ויעקב כמו שאתה אוהב את אביך ותעקור מליבך כל קפידא ורגש של שנאה או מחלוקת, תתפוגג כל התאוה לדבר עליו רע, כי אתה הוכחת - אי אפשר לדבר לשון הרע על אדם שאתה אוהב!" ניתן להגיע לאהבת כל יהודי, בכך שמבינים שהוא בנו יחידו של רבש"ע, שה' אוהב אותו יותר מאהבה שאוהב אדם את בנו יחידו שציפה לו במשך שנים. ואם אוהבים את האב - אוהבים את בניו.

אל ר' אייזיק שר הגיע בחור נבוך ותינה בפניו את תסכולו: יש לו תאוה בוערת לדבר לשון הרע ושום עצה לא עוזרת לו לחסום את פיו! הרהר ר' אייזיק ושאלו: "ראיתי את אביך לפני מספר ימים, האם גם עליו יש לך תאוה לדבר?"

"חלילה" השיב הבחור. "מדוע?" המשיך ר' אייזיק לשאול: "הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, בודאי יש בו חיסרון!" "מה השאלה?" השיב הבחור: "על אבי אין לי תאוה לדבר לשון הרע, ולא רק זאת, אלא שאם אשמע שמדברים עליו, אמחה בכל תוקף!" "מדוע?" הקשה הרב. "כי אני אוהב

שאל את הרב

מפי הרב מרדכי לוי שליט"א, מח"ס "מי האיש החפץ חיים"

הרב מנוסה ומכיר מקרים מעין אלו ואין חשש שירד ערכו של התלמיד בעיניו, וגם אם כן יש כאן תועלת גדולה לעתידו של אותו תלמיד. אך יש להזהר מאוד שהבן לא ידע משיחה זו מאומה כיוון שהוא יחשוש שירד ערכו בעיני הרב, וזה עלול לגרום למחלוקת גדולה, והאב יאבד את האמון בינו לבין הבן. וכמובן על האב להקפיד על תנאי לשה"ר לתועלת¹.

שאלה: יש לי בן בגיל הנעורים שהוא מאוד מוצלח, כלפי חוץ הוא נראה ילד נפלא ורגוע, אבל בתוך הבית הוא כועס הרבה ולפעמים אפילו "רודף", האם מותר לספר זאת לרב שלו שידבר איתו, או שאולי לא כדאי ויש לחשוש מלשוה"ר, כיוון שהוא נחשב לתלמיד מוצלח וכעת ירד ערכו בעיני הרב?

תשובה: שיחה זו עם הרב היא ודאי תועלת והיא חשובה ונצרכת מאוד לטובת הבן, כי לרב יש דרכים עקיפות והזדמנויות רבות איך להעביר את המסר לתלמיד בלי להעלות את הנושא באופן ישיר ובלי לביישו, ובדרך כלל

הרחבה ומקורות

¹ תנאי לשה"ר לתועלת תמצאם בח"ח (כלל י"ב).

גם לכם יש שאלה בשמירת הלשון? השאירו הודעה בקו - הכח: 8572 *שלוחה 7,4

לרפואת רויטל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

להפצת העלון ללא עלות:
058-3237681

העלון מופץ בכל חודש
בכ-125,000 עותקים.

דרכי התקשרות:
משרד: 02-6315255 | דוא"ל: office5@hacoah.co.il
לתרומות: בנק פאגי | סניף 182 | מס' חשבון 770043
על שם "הכח של שמירת הלשון"

המערכת: ארגון "הכח של שמירת הלשון" הוקם למען הטמעת המודעות בנושא שמירת הלשון ואהבת ישראל. הארגון הוקם ללא מטרת רווח, וחורט על דגלו להביא לשינוי ושמירה על כלל ישראל מחטאי הלשון ומהשלכותיה.

מילה אחת / ת. שושן

הרב מנחם שטיין שליט"א

"התחלתי אוסף אמנים. לא קשה לענות אמן. לא קשה. מילה אחת. קלה, קטנה. אבל מה? אף אחד לא יודע כמה שווה. לפעמים אני רואה עוברים כאן, שומעים ברכה, מדברים בטלפון. רוצה לצעוק להם: 'כל העולם שווה את זה ואתם מפסידים'. אבל ככה, זה היצר הרע זה. יודע כמה חשובה מילה אחת ומבלבל אותנו לא לומר אותה."

התרגשתי מהדיבור הפשוט של ר' ברוך. מיראת השמיים של בעליו. מן האמת הפשוטה שפרש מול עיניי.

פתאום רכן אליי ר' ברוך, אמר לי: "כבוד הרב, 'אני לא רב', מיהרתי למחות. 'אתה כן'. הוא התעקש. 'אתה לומד תורה כל יום. אתה רב'."

לא ראיתי צורך להתחיל בוויכוח שמי יודע איך הוא יסתיים. שתקתי. ר' ברוך, מעודד משתיקתי, המשיך: "אני לא יודע כמה זמן עוד יהיה לי לאסוף זו המצווה. אני מבקש אותך לדאוג ליהודים של השם לאסוף אמן. תביא להם עצי עשבי. למד אותם מה חשוב אמן, מה חשוב ברוך הוא וברוך שמו. זה צוואה שלי אליך."

"חס ושלום!" מחיתי, "אתה צעיר, ר' ברוך, אנחנו צריכים אותך כאן איתנו. השם ישלח לך חיים ארוכים."

"מפה שלך לשמיים", ר' ברוך לא התרשם מדבריי, "חס ושלום או לא חס ושלום, זה צוואה שלי אליך." חשבתי על משמעות הדברים. איך אני אשב כאן על הספסל הזה ואחלק עצי עשבי לאנשים? אשתי לא תסכים. בטוח. מצמצתי. "אני..."

"צוואה!" דפק על לוח ליבי באצבע גרומה.

"אני מבטיח לפרסם את מה שלימדת אותי." אמרתי לבסוף. "ותראה שתחיה עוד חיים ארוכים."

"מפה שלך לשמיים." אמר ר' ברוך, נשען לאחור ושאף שאיפה עמוקה. "בסדר. גם טוב. אתה תפרסם מה חשוב לענות אמן, כמה כח יש מילה אחת אדם אומר בפה שלו. ותענה בעצמך גם, כבוד הרב."

לא תיארתי לעצמי שזו תהיה הפעם האחרונה שאדבר איתו. שזו תהיה הפעם האחרונה שהוא ישב על הספסל מול בית הכנסת, לצידו דלי ובשמים וקופת צדקה של רשב"י. אבל זה מה שהיה. כמה שעות בלבד לאחר מכן, על אותו הספסל, כשמליצי היושר שלו מדיפים ניחוח טרי ושוחים במים, נדם ליבו של ר' ברוך. 'הוא חיך', אמרו אלה שראו אותו ברגעיו האחרונים. 'היה נראה שלי ומאושר'. ולא ידעתי אם היה זה מחמת אותה הבטחה שהבטחתי. אז הנה אני מקיים אותה עכשיו.

את ר' ברוך הכרתי מהספסל שמול בית הכנסת בשכונת בית ישראל. מימינו אגודות של נענע, שיבא, מרווה, לואיזה ומנטה, ומשמאלו קופת צדקה מפלסטיק עם סטיקר של רשב"י.

"קח, קח, כבוד הרב, תעשה ברכה", הדגיש ע', באישונים מודלקים עקב אחרי השפתיים הנעות שלי, אסף אמנים. לקופה שהתמלאה בשקט התייחס רק בערבו של יום, כשאסף את אגודותיו, נתמך על ענף עץ עבה ומעט דוקרני, וצעד הביתה.

איש לא ידע היכן הוא ביתו של ברוך. עם קרן שחר ראשונה כבר היה שם, על הספסל, והעלים, והקופה, והברכות.

לא בכל יום פגשתי בר' ברוך. אך בכל פעם שפגשתי בו, לא הצלחתי ללכת משם. מהספסל ומריח הקדושה שדבק בר' ברוך. הייתי מרחרח עוד קצת באגודות, ממולל לואיזה עד שנוזל ירקרק הדביק את אצבעותיי אלה לאלה, ועוקר את רגליי בכוח מרצפת הרחוב הדהויה שעקדה את הספסל של ר' ברוך.

מפעם לפעם מבטו של ר' ברוך נעשה עמום יותר ושמייעתו לקויה יותר. אך הוא עדיין הופיע שם. נדמה היה כי כל יום העמים על גבו של ר' ברוך וכופף אותו עוד מעט.

פעם אחת התיישבתי לצידו, הסטתי הצידה את הדלי ושאלתי: "ר' ברוך, למה אתה יושב פה ולא בבית המדרש?"

"אני לא יודע ללמוד", אמר ר' ברוך, כאב בעיניו. "לא יודע לקרוא." הוא קמץ את אצבעותיו המגודות על צרורי עלים בדלי כחול קטן ומלא מים. "אמא שלי עליה השלום לא ידעה אני לא יודע כל זה. היא הייתה מכבדת אותי. חשבה אני תלמיד חכם. אשתי עליה השלום כן ידעה אני לא יודע כל זה. היא דאגה לעולם הבא שלי. אמרה לי: 'ברוך, היה כדאי לכל העולם להיבראות ששת אלפים שנה, כדי שיהודי אחת יענה פעם אחת 'ברוך הוא וברוך שמו'."

"לא האמנתי. אמרתי: 'אמת?' אמרה לי: 'אמת. רב גדול אמר זה. לא אני. הרב מלופיאן. אתה מכיר אותו?' לא הכרתי אותו, אבל הרב של בית הכנסת אמר לי: 'אווו, רב גדול זה. מה אמר - קדוש'."

"אני מה אני מבין? שום דבר. 'אבל 'ברוך הוא וברוך שמו' יודע לומר? יודע. ישתבח שמו לעד. הביאה לי צמחים, אמרה: 'אתה יכול להרוויח הרבה כאלה ביום אחד.' 'שמחתי. לקחתי הדלי, לקחתי העצי עשבי, הלכתי כאן, בספסל הזה, איפה עוברים הרבה אנשים. התחלתי לזכות אותם."

"עבר זמן אמרה לי האישה: 'ברוך, אתה יודע? פעם אחת 'אמן' שווה כמו אלף פעמים 'ברוך הוא וברוך שמו'."

אנו נכנסים לשלושת השבועות, ימי בין המצרים של חורבן בית המקדש, שאחת הסיבות העיקריות לחורבן, אם לא העיקרית שבהן, היא שנאת חנם ולשון הרע.

מדוע עוון זה קשור לחורבן הבית? יש שלושה דברים הנקראים - צוואר המחבר בין הראש לגוף: שבת, בית מקדש וכח הדיבור.

העולם מורכב משלושה רבדים. 1. מקום - שטח גאוגרפי. יבשת אסיה, אפריקה...

2. זמן - הבורא ברא את המושג 'זמן', וכל משימה ותהליך אורכים זמן, רק הבורא הוא מעל הזמן.

3. נפשות - בני אדם. ראשי תבות: עש"ן - עולם, שנה, נפש.

לכל אחד מהרבדים הללו יש ראש וגוף, והצוואר מחבר. אצל בני האדם הכל מובן: הצוואר מחבר בין הראש לגוף.

מקום - גם למקום יש צורת גוף, האגמים, העמקים וההרים, הם בבחינת 'גוף' והראש הוא החלק הרוחני שבבריאה, מהו הצוואר המחבר ביניהם? בית המקדש, "מגדל דוד צוואר" - הוא מקום השראת השכינה, המחבר בין ארץ לשמיים, בית המקדש נקרא: 'שער השמיים', ולכן התורה מספרת על יוסף ובנימין שבכו זה על צווארו של אחיו, בכו על בתי המקדש ומשכן שילה שעתידים להיבנות בחלקם ולהיחבר. בכו על הצוואר - בית המקדש המשול לצוואר.

מהו צווארו של הזמן? שבת! מחד - שבת הוא אחד מימי השבוע, אך מאידך - הוא מעין עולם הבא, חלים בו כללים אחרים.

מהו הצוואר בגוף האדם? למה הוא משמש? כח הדיבור!

הדיבור משלב בין הרוחניות לגשמיות. מפעילים בו את הלב, הקנה, הראות, השיניים, השפתיים, הלשון, החך.

אך המוציא וההוגה את המילים הוא החלק הרוחני והשכלי שבאדם. ברגע שמקלקלים את צווארו של האדם ע"י כח הדיבור - מתקלקל צווארו של העולם - בית המקדש מתמוטט!

כאשר משתמש האדם בצווארו במילות גנאי, לשון הרע, רכילות ושקר, ניבול פה וחנפנות - באופן אוטומטי מתקלקל צוואר נוסף - צווארו של העולם, בית המקדש. פלא שזוהי הסיבה המרכזית לחורבן בית המקדש?

עצה מעשית: זכרו

והעיקר לזכות
לחיי העולם הבא
ע"י שמירת פיו.

(אגרת הגר"א)

כח הלשון

בקו "הכח" וברוך ה' - באלול החתונה...

גם לכם יש סיפור ישועה,
בזכות שמירת הלשון?

שתפו אותנו, קו הכח 8572*
שלוחה 7,3

כש'שוברים' שידוך, לצד הכאב, הצער והבושות, מקנן חשש של: "מי ירצה אותי עכשיו?"

אחותי שברה שידוך פעמיים... אני לא יכולה לתאר את הכאב והצער בפעם השנייה שזה קרה, וכן, גם הפחד... החלטתי לגייס שלוש מחברותיי והקשבנו - ארבעתנו - לפינה של שמירת הלשון

הישועה שלי

יש לכם סיפור ישועה אישי ומחזק?
ספרו לנו במספר 8572* שלוחה 7,2
ואולי הוא יתפרסם

התכתי של אלהן

בכל עת, הבלגתי על חצפה שילו לרמי"ם, ושתקתי על חצפה שהתחצף אלי, אביו היה מרגש, לפני כל חג שלח אלי משלוח מנות ענק, מלא בכל טוב, ומכתב תודה נרגש. יום אחד הגיע לישיבה בני הקטן, הוא היה בן... 11? 12?"

"12" אשר המנהל: "שנה אחת לפני בר המצוה."

"הבן שלי היה צריך להגיע לחדרי ולמסר לי משהו חשוב" ספר ראש הישיבה: "המתנתני לו בחדרי בקצור רוח, אך הוא התעקב, ומפרוודור הישיבה שמעתי צעקות מפרות, יצאתי מחדרי ואני רואה... אני רואה את הבן שלי, פניו אדמות מבושה, והבחור הלך עומד וצועק עליו בקולי קולות---"

המנהל לחש לו משפט חפז: "אוי ואבוי" נבהל ראש הישיבה: "אני צריך לצאת, המתינו לי כאן מספר דקות"

ושומעים אותה, ואדרבא, ככל שנמצאים אנשים רבים יותר, כך העוון חמור יותר! "אני מצטער" מלמל אלהן.

"כבר שכחנו מדוע התפנסתם כלכם לחדר המנהל" אמר היהודי שישב בראש השלחן: "אתה אלהן, נכון? לה בבקשה לפיס את חברה, ואנחנו נמתין לכם, אני רוצה לספר לכם משהו"

"אני ראש ישיבה בצפון הארץ" אמר הרב כשחזרו אלהן ושוקי: "ומקבל לישיבתי רק בחורים מצוינים, בחור שאינו בעל מדות טובות, חכמה והתמדה, לא מתקבל לישיבה שלי. חוץ מפעם אחת" הוא נשם עמקות: "באותה פעם התקשר אלי ידיד ותיק, הוא בכה בדמעות שאקבל את בנו לישיבה שלי, בנו חכם ומכשר, אך לקוי במדות. 'קח אותו לישיבה שלך' התחנן אלי הידיד: 'אם הוא יתחנן אצלה, אולי יהיו לו מדות טובות יותר'. קבלתי אותו, עודדתי אותו, שבחתי אותו

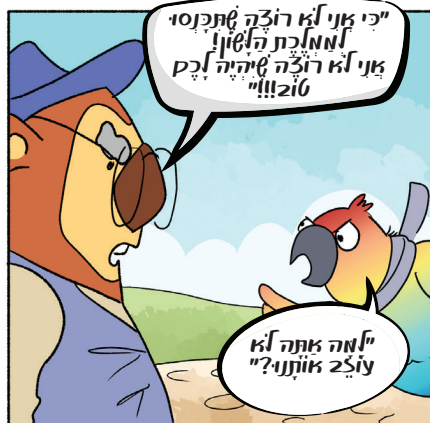
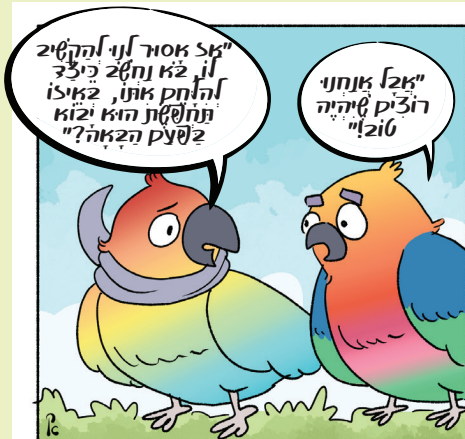

ראש הישיבה מספר.

"אז מה עושים?" חזר הקול הקטן ושאל: "האם מתר לומר משפט זה, שמתכוונים לפרוש החיובי?"

"זוהי שאלה רצינית" המנהל נקש בעטו: "ואני רוצה את תשובת הלב שלכם. אכן, כאשר ישנו משפט שיכול להתפרש בשני אפנים, והמספר קורץ, צוחק או מניף את ידי, כשמוכן מאפן דבורו שהוא מתכוון ללעג, הדבר נחשב ללשון הרע גמור, ובכל מקרה, אין לומר זאת בנוכחות אדם אחד או שנים, רק בנוכחות שלושה ויותר, כך המספר יזהר יותר ולא יספר באפן שגורמה כספור גנות "יש!" קפץ אלהן בהתלהבות: "אני אמרתי זאת בנוכחות יותר משלושה, ובנוכחות שווקי בעצמו! אם כך, הדבר מתר!" "ממש לא!" צנן התפי את התלהבותו: "אם נשמע מהמשפט שלך, שדבורים אלו הם גנאי, לא משנה כמה אנשים נמצאים

שפע שפע...

לדון לכף זכות
23 ריב מוריס קוריס שֶה!

1. למה הלא בחלצה הדרקו יוסף, על הספסל ולא מִשְׁחָק בַּמַּחְקִים?

2. הלא אחד רץ אחרי חבירו ונראה שְׂהָא מִרְסָלָיו, יי, הִיחָד?

3. למה הלא שְׂמֻנְזָא בְּרָאשׁ הַמַּלְאָכָה אוּ מַחְלָפִי, וּמִסְכֵּכָה בְּכָךְ אֶת הַבָּאִים בַּחוּר?

4. מִיִּשְׁטָחוּי וְלֹא הֵלֵךְ הַבּוֹכָה בְּנִדְוָה לֹא מִזְכָּר לִן לִרְדָּתָה?

עֲלִיתָ מְהֵרָה לְבִרְחָתְךָ וְכָל שְׂמֻנְיֶיךָ וְכָל הַמַּלְאָכִים עַל גִּבְרָתְךָ, דָּרֹךְ חַבִּיבִי

[illegible]

ה"ח"ש של שמירת הלשון"

שלוחה

***8572** **שלוחה 1.1**

אן גילאזן מאכט!

לא, לא בשבילי, בשבילך!

הצטרפו למאות הלומדים מידי יום
הזוכים בקנייני נצח.

ערכים לילדים

פנינים לפרשת בלק

**"וַיֹּסֶף מֶלֶאךָה עָבוֹר וַיַּעֲמֵד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר
אֵין דֶּרֶךְ לְנִסּוֹת יִמִּין וּשְׂמֹאל"
(כב, כו)**

הַאֲדָמוֹר מוֹיֵזֶנִיץ, בַּעַל הַדְּמָשֶׁק אֲלִיעֶזֶר זי"ע, לומד
מִכָּאן, שְׂכָאָשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד בְּמָקוֹם צָר, מָקוֹם
שֶׁקָּשָׁה לוֹ, מִיָּד מִתְיַצֵּב מוֹלוֹ מֶלֶאךָה ה', עוֹזֵר לוֹ
וּמוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ!

שְׁנֵזֶכָה לִישׁוּעַת ה', וַיִּהְיֶה כְּכֹן לְנוּ הַיָּמִים לְשִׁשּׁוֹן
וּלְשִׁמְחָה, וְנִזְכֶּה לְבָנֵינוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה אָמֵן וְאָמֵן!

חידוד לפשוטו של מקרא

מי שם אביו כשם בעל חי?

(צ"ט)

שִׁמְשׁוֹן אֶל אִלְעָזָר

שאלה מפירוש רש"י

מי רמז למי ומה?

(צ"ט)

יִשְׂרָאֵל מֶלֶאךָה ה' שְׂכָאָשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד בְּמָקוֹם צָר, מָקוֹם
שֶׁקָּשָׁה לוֹ, מִיָּד מִתְיַצֵּב מוֹלוֹ מֶלֶאךָה ה', עוֹזֵר לוֹ
וּמוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ!

חידוד מאוצר התורה

**על איזה חלק מהשולחן ערוך נכתב
המשנה ברורה?**

ש"ס

מאחורי הפתגם

בא לקלל ונמצא מברך

ביאור:

אדם שבא מתוך כוונה רעה להזיק או לפגוע, אך
בסופו של דבר גרם לתוצאה טובה או לברכה -
לעיתים מבלי שהתכוון לכך.

דוגמא:

אדם רצה להתנכל לחברו ודיבר נגדו, ובעקבות דבריו
של המתנכל התגלתה תקלה, שהייתה עלולה להסב נזק
רב. כעת היא תוקנה. כך, מי שבא לקלל - נמצא מברך.

מקור:

ספר במדבר, פרשת בלק. בלק מלך מואב שכר את בלעם בן בעור לקלל את
עם ישראל, אך ה' הפך את הקללה לברכה, ובלעם ברך את העם; במקום
לקללם.

טריזיה

לע"נ האשה החשובה מרת דבורה פרומר ע"ה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טריזיה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי
שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

א אותה הקריב בלק על המזבח:

ב שמו של המכשף שנשכר כדי לקלל את עם ישראל, ומה
שם אביו?

ג מה היה משני צידי השביל הצר, בו רכב בלעם על
האתון?

ד מילים מתוך נבואת בלעם, ומשמעותן שתקום גאולה
לישראל:

ה מה עשה בלעם לאתון 3 פעמים?

ו מהן שתי הפעולות שביצע בלעם כשראה את מלאך ה'?

ז בין השליחים שהלכו אל בלעם:

ח מה אחז בידו מלאך ה' שבא מול בלעם בדרך?

ט בלי אישור מה', בלעם לא יכול היה לעשותה מליבו:

י מילה נרדפת ל'מדבר שממה':

כ במכות מצרים, זה נאמר על הארבה, ובלק אמר זאת על
בני ישראל:

ל מה ציווה ה' את בלעם, בפעם הראשונה שבאו אליו
הזקנים עם בקשת בלק?

מ מי התייצב להפריע לבלעם בדרכו?

נ העיר שבה היה חי בלק, שכנה על גדותיו:

ס בלק הכה כף אל כף מרוב צער, איך נקראת הפעולה
שעשה?

ע אחד העמים שנלחם בישראל וגם את סופו ראה בלעם
בחזונו:

פ כיצד נקרא ראש ההר?

צ איך קראו לאבא של בלק?

ק אל מה נלחצה האתון ולחצה את רגל בלעם?

ר מילה נרדפת ל'פעמיים':

ש כיצד נקרא מישוהו שעיוור בעין אחת?

ת כך ביקש בלק מבלעם שלא יעצור את עצמו מלבוא אליו:
"אל נא... מהלך אלי".

תשובות:
א. שִׁמְשׁוֹן אֶל אִלְעָזָר | ב. בלעם | ג. שני צידי השביל הצר | ד. מילים מתוך נבואת בלעם: "וְנִזְכֶּה לְבָנֵינוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה אָמֵן וְאָמֵן" | ה. מה עשה בלעם לאתון 3 פעמים: "וַיִּהְיֶה כְּכֹן לְנוּ הַיָּמִים לְשִׁשּׁוֹן" | ו. מהן שתי הפעולות שביצע בלעם כשראה את מלאך ה'? "וַיִּשָּׁעֶה" ו"וַיִּפְּלוּ" | ז. בין השליחים שהלכו אל בלעם: "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה אֶתְנָח וְיִתְרֵן וְהָאֲרָבִי וְהַחִיטִּי" | ח. מה אחז בידו מלאך ה' שבא מול בלעם בדרך? "וַיִּהְיֶה אֵשׁ בְּתוֹכָם" | ט. בלי אישור מה', בלעם לא יכול היה לעשותה מליבו: "וַיִּשָּׁעֶה" | י. מילה נרדפת ל'מדבר שממה': "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | כ. במכות מצרים, זה נאמר על הארבה, ובלק אמר זאת על בני ישראל: "וַיִּהְיֶה כְּכֹן לְנוּ הַיָּמִים לְשִׁשּׁוֹן" | ל. מה ציווה ה' את בלעם, בפעם הראשונה שבאו אליו הזקנים עם בקשת בלק? "וַיִּשָּׁעֶה" | מ. מי התייצב להפריע לבלעם בדרכו? "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | נ. העיר שבה היה חי בלק, שכנה על גדותיו: "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | ס. בלק הכה כף אל כף מרוב צער, איך נקראת הפעולה שעשה? "וַיִּשָּׁעֶה" | ע. אחד העמים שנלחם בישראל וגם את סופו ראה בלעם בחזונו: "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | פ. כיצד נקרא ראש ההר? "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | צ. איך קראו לאבא של בלק? "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | ק. אל מה נלחצה האתון ולחצה את רגל בלעם? "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | ר. מילה נרדפת ל'פעמיים': "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | ש. כיצד נקרא מישוהו שעיוור בעין אחת? "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה" | ת. כך ביקש בלק מבלעם שלא יעצור את עצמו מלבוא אליו: "וַיִּהְיֶה שָׁמָּה".

מְשָׁל וּתְבוּנָה

"הָאִמָּנָם לֹא אוֹכַל כְּבִדָּה" (במדבר כב, לז)
 "נִתְנַבֵּא שְׁסוּפוֹ לְצֹאת מִמֶּנּוּ בְּקִלּוֹן" (רש"י)

מִה הֵיטָה כְּפֹנֶת בְּלָעַם בְּדִרְיָשְׁתּוֹ הַפּוֹקֵדֶמֶת לְכָבוֹד וּלְמִמּוֹן?

תְּבוּנָה

הַמַּגִּיד מְדוּבָּנָא מְסַבֵּיר עַפ"י מְשָׁל זֶה אֶת דְּבָרֵי בָּלַק לְבִלְעָם: "הָאִמָּנָם לֹא אוֹכַל כְּבִדָּה", שְׁעַל כֵּךְ בָּאָר רִש"י: "נִתְנַבֵּא שְׁסוּפוֹ לְצֹאת מִמֶּנּוּ בְּקִלּוֹן". וְכֵךְ אָמַר בָּלַק לְבִלְעָם: מְדוּעַ מֵהֶרֶץ לְדָרוֹשׁ כְּבוֹד עוֹד טָרָם בּוֹאָה אֵלַי וּבְטָרָם צֹאתָה לְדָרָה. הָאִמָּנָם לֹא אוֹכַל כְּבִדָּה? הָאֵם אַתָּה חוֹשֵׁשׁ שְׁלֹאֲחֵר שְׁתָּבוֹא וּתְקַלְלֵם, לֹא תִזְכֶּה לְכָבוֹד? נִרְאָה שְׁאֵתָה חוֹשֵׁשׁ שְׁלֹאֲחֵר מִכֵּן לֹא תִהְיֶה רְאוּי לְכָבוֹד, וְלֹא תִקְבֹּל אוֹתוֹ כָּלֵל, לֹא מִמֶּנִּי וְלֹא מֵעַמִּי, כִּי לֹא תִצְלִיחַ לְקַלְלֵם.

זוֹהִי כְּפֹנֶת רִש"י: נִתְנַבֵּא שְׁסוּפוֹ לְצֹאת מִמֶּנּוּ בְּקִלּוֹן, בָּלַק נִתְנַבֵּא שְׁלֹאֲחֵר שְׁבִלְעָם יָבוֹא אֵלָיו, הוּא לֹא יִזְכֶּה כָּלֵל לְכָבוֹד, כִּי אִם יוֹבֵר שְׁאֵין בְּאִפְשָׁרוֹתוֹ לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל.

מְשָׁל

רופא נקרא לטפל בחולה וקבע מראש את הסכום שיתנו לו עבור הטיפול. בנוסף לכך, לפני שהוא התחיל לטפל בחולה; הוא הוסיף ואמר שאין הוא מוכן להתחיל בטיפול עד שיתנו לו תחילה את שכרו.

על כך אמר אחד מבאי הבית לרופא: "התנאי שהתנית לקבל מראש את השכר עבור הטיפול בחולה, מפחיד מאוד את החולה. מדבריה הוא מבין שאם סבור שסיכויי לחיות קלושים, ולכן אתה ממחר לקבל את שכרה בעודו בחיים, בטח יהיה מאוחר מדי".

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מִצָּאוּ אֶת 10 הַהֲבִידִים

וזדושי הפרשה

ספורים

"מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל" (פרק כ"ד פסוק ה')

הרב ד"ר יצחק קויפרמן אחד ממוחי הלב הגדולים בארץ ישראל, נשזכה להיות הרופא של כמה גדולי הדור, התפלל בבית הכנסת "אגדת רעים" בבני ברק. נשאלו אותו הרי בית כנסת זה הנו ליוצאי הונגריה והוא לא מיוצאי הונגריה. אז הרופא ספר להם: "שבאתי לארץ ישראל חפשתי בית כנסת להתפלל בו, ונכנסתי לבית הכנסת הקרוב, והתישבתי על אחד המקומות, והנה ב' ברוך שאמר" דופק לי יהודי על הגב ומסמך בידי נשזה המקום שלו, קמתי ועברתי למקום אחר, וב' אשרי" שוב יהודי אחר מבקש ממני לעבר, עברתי והנה ב' ישתבח" שוב חזר הספור על עצמו והקימו אותי ממקומי, וכאשר הסתיימה התפלה אף אחד לא ראה אותי ולא התייחס אלי. הגעתי ל"אגדת רעים" שם התישבתי להתפלל ואיש לא בקש ממני לקום לא בתוך התפלה ולא לאחר מכן, ולא רק זה, אלא בסוף התפלה כלם נגשו אלי וברכו אותי לשלום, ובקשו ממני לקבץ את מקום התפלה בבית הכנסת הזה. רק לאחר חדש נודע לי שמקום שבתרתי לעצמי הוא של אחד המתפללים הקבועים, שוותר על מקומו בשמחה ולא אמר לי מאומה...

תשובות מעמוד שני

„כָּאֵלֶּם לַאֲלֵהּ: ז: לֵאמֹר

„לֵאמֹר לַאֲלֵהּ: ז: לֵאמֹר

„לֵאמֹר לַאֲלֵהּ לֵאמֹר לַאֲלֵהּ לַאֲלֵהּ: ז: לֵאמֹר

„לֵאמֹר לַאֲלֵהּ לַאֲלֵהּ לַאֲלֵהּ: ז: לֵאמֹר

וארטים

"אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם... ויקם בלעם בבקר... וילך עם שרי מואב, ויחר אף אלקים כי הולך הוא" (פרק כ"ב פסוקים כ', כ"א, כ"ב)

אם נתנה לו רשות ללכת אתם, מה מקום היה אפוא לחרון אף?

אלא, אמר לו השם יתברך: "לך אתם" המשג "אתם" פרושו בלשון הקדש: ללכת אתם בדרך אחת, אבל למטרות אחרות. ואלו בלעם עשה "עם שרי מואב" הינו, עמם למטרה אחת ובכונה אחת, לקלל את עם ישראל, לכן "ויחר אף ה'" ולהלן אמר לו המלאך: "לך עם האנשים" (פסוק ל"ה) ואכן אומר שם רש"י: "בדרך" שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו..."

"קום לך אתם ואף את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה" (פרק כ"ב פסוק כ')

בעצם היה הכתוב צריך לומר: "אותו תדבר"?

אלא, אמרו חכמינו במדרש: "בוא וראה כמה חביבים ישראל לפני המקום שהשירה את שכינתו על בלעם הרשע לטובתם" זהו אפוא פשוטו של פסוק: "קום לך אתם" רשאי אתה ללכת, אולם שום רעה לא תצמח לבני ישראל "ואף את הדבר הזה אשר אדבר אליך" פרט לדבר אחד, שאשירה את שכינתי עליך ואדבר אליך "אותו תעשה" זו תהיה ה"פעלה" אשר תפעל וזה יהיה ה"השג" היחידי שלך...

ציור מרמז

מציאו למזה מרמזים הציורים בהקשר לפרשה

הלכות שמירת הלשון

גם אם לא נגרם נזק לאיש שדברו עליו, כגון שהם לא מאמינים לו, עדן זה בכלל לשון הרע וצריך בפרה, ואפילו אם הוא בעצמו חושב שלא יזיק כלום לאיש שמדברים עליו – אסור עדן לדבר בגנותו.

אסור לקבל לשון הרע בין על דברים שבין אדם לחברו, ובין על דברים שבין אדם למקום, ואפילו אם השומע אומר בפרוש שהוא לא מסכים לספור. ואם הוא בן מסכים, גדול עוולו (של המספר) בכפלים כי גם הוא עצמו דבר לשון הרע, וגם הכשיל את חברו.

המקבל לשון הרע עובר בלא תעשה שנאמר: "לא תשא שמע שוא" ואמר חכמינו ב'מכילתא' שזה אזהרה למקבל לשון הרע, וכן אמרו חכמינו שכל המקבל לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, מפיו שנאמר מיד לאחר "לא תשא שמע שוא", "לכלב תשליכו אותו". והרמב"ם אומר שיש למקבל לשון הרע אסור יותר גדול מהמספר לשון הרע.

{מתוך הספר "חפץ חיים"}

בדיחות

קמץן לאשתו: "אני זורק את המסרק, כפלה לו שן"

אשתו: "בגלל שן אחת שנפלה אתה זורק את המסרק?!"

הקמץן: "זו השן האחרונה..."

בתכנון נועז וגאוני פורצים שני שוודים לבנק. בעודם תלויים בין שמים לארץ בחלל הבנק, הם מפענחים את צרף קוד הבספת ופותחים אותה.

להפתעתם הם לא רואים דבר מלבד קטשופ, ומתוך יאוש הם אומרים: "טוב, הגענו עד לכאן, אז לפחות נשתה קטשופ."

למחרת מופיעה מודעה בעתון:

"שוודים פרצו לבנק הדם..."

איש מטייל על שפת הנהר, ולפתע הוא רואה איש צועק: "הצילו! אני לא יודע לשחות! אני לא יודע לשחות!" הוא מסתכל למקור הצעקה ורואה איש שטובע אט אט בנהר, אז הוא צועק לו בחזרה: "אז מה, גם אני לא יודע לשחות, ואני לא עושה מזה כזה עסק!"

נושא השבוע

ללכת יחידי בחדש תמוז

כתב במדרש "שוחר טוב" (תהלים פרק צ"א) ובילקוט שמעוני (שם), על הפסוק: "מדבר באפל יהלך" - "קטב מרירי עשוי כמין קליפין ושערי... ושולט מי"ז תמוז עד ט' באב... "כלומר - סוג של מדיה, ולכן פסק השו"ע {או"ח סימן תקנ"א סעיף י"ח} שמראש חדרש תמוז ועד תשעה באב יש להקפיד שלא ללכת יחידי מד' שעות ועד ט' שעות. ובבאור הלכה (שם ד"ה 'צריך') כתב, שלפי המבאר במסכת פסחים (קי"א, ב'), יש להקפיד מראש חדרש תמוז עד ט"ז תמוז, שאז הוא שכיח ביותר.

לתרומות, הנצחות ולקבלת העלון במייל:

hidushey.haparasha@gmail.com

נערך ונלקט ע"י
יצחק דויטש
וועלוועל בלאק

העלון מוקדש לרפואת שרה בת אסתר, שמואל בן שרה, חן אריאל בן אילנית, רפאל יונה בן רינה ודוד בן זיוה בתושח"י.

עלון מס' 9, פרשת בלק, תשפ"ה

עונג שבת

העלון שמחבר אותנו אל שולחן השבת

"עונג שבת - העלון בשפה שילדים אוהבים! חידות, סיפורים, הלכות, דיונים, מסרים חשובים מעולמם של ילדים - בדיוק המסרים שרציתם ללמד אותם! הכל בלי שההורים צריכים להסביר, ובלי צורך בהכנה מראש! קריאה מהנה ושבת מלאה חוויה רוחנית!"

מילתא דחידודא

(א) בדרך הלכתי, והדרך היתה צרה,

מלאה ה' ראיתי, ובידו חרב שלופה.

אה אדון ורשעים לא הבינו, רק אני הבחנתי בהופעה.

ופתע מפי דברתי, לא דבר רגיל במדבר ובכל יפשה.

(תשובות בסוף הגליון)

(ב) ממזרח באתי, אכל כחי לא ברשותי,

הקללה על שפתי בקשתי, וה' שנה את לשוני.

מהר להר עליתי, שלוש פעמים במעמד,

וברכות אמרתי, "הן עם כלביא" וגם "כוכב מיעקב",

ובמקום חרבן, גאלה נובאה.

מן הפרשה

מסר לחיים

(מבוסס ע"פ "תורת אביגדור" להגה"צ ר' אביגדור מילר זצ"ל)

שלום ילדים יקרים!

בפרשת השבוע, פרשת בלק, כתוב: "מה טובו אהליך יעקב משכנתידך ישראל" (במדבר כד, ה). הפסוק הזה מלמד אותנו כמה ה' יתברך אוהב את הבית היהודי שלנו! הוא רואה את הבתים שלנו, ומתמלא נחת רוח. למה? כי בבתים האלה גדלים ילדים יראי שמים, ילדים שאוהבים תורה ומצוות!

נספר סיפור על יוסף הקטן: יוסף הקטן, ילד חמוד עם פאות מסולסלות ועיניים נוצצות, גר בשכונה חרדית בירושלים. כל בוקר, לפני שהשמש עוד הספיקה להתעורר, יוסף היה קופץ מהמיטה ורץ לבית הכנסת עם אבא שלו. שם, הם היו מתפללים בכונה גדולה, ויוסף היה מנסה לחקות את אבא שלו בכל תנועה.

אחרי התפילה, יוסף היה הולך לתלמוד תורה. שם, הוא למד תורה עם חברים שלו. הם למדו על אברהם אבינו, על יציאת מצרים, ועל כל המצוות שה' נתן לנו. יוסף אהב במיוחד ללמוד על המצוות של כיבוד הורים, צדקה, ושמירת שבת.

אבל יום אחד, קרה משהו לא נעים. יוסף שיחק עם חברים שלו בחצר, ובטעות הוא דרך לאחד הילדים הקטנים על רגלו, וזה כאב לו מאוד. הילד התחיל לבכות, ויוסף הרגיש מאוד לא נעים. הוא ידע שהוא צריך לבקש סליחה, אבל הוא התבייש.

אחרי כמה דקות, יוסף ניגש לילד הקטן ואמר: "אני מצטער שדרכתני לך על הרגל והכאבתי לך. לא התכוונתי." הילד הסתכל עליו ואמר: "זה בסדר. אני סולח לך." יוסף הרגיש הקלה גדולה, והוא הבטיח לעצמו שהוא תמיד ישתדל להיות זהיר יותר ולעשות טוב לאחרים.

כשיוסף חזר הביתה, הוא סיפר לאמא שלו מה קרה. אמא שלו חייכה ואמרה: "יוסף, אני גאה בך! עשית בדיוק מה שהתורה מצווה עלינו. ביקשת סליחה, וזה מראה שיש לך מידות טובות."

באותו ערב, לפני השינה, יוסף חשב על כל מה שקרה. הוא הבין שלהיות יהודי טוב זה לא רק ללמוד תורה ולשמור מצוות, אלא גם להיות אדם טוב, לעזור לאחרים, ולעשות דברים טובים.

הקשר לפרשת בלק:

אחרי שסיפרנו על יוסף הקטן, בואו נחזור לדברי בלעם ולמה הם כל כך חשובים לנו. אנו יודעים, שבלעם היה רשע גדול שרצה לקלל את עם ישראל, אבל ה' הפך את הקללות שלו לברכות! איך זה יכול להיות? למה שה' ישם מילים טובות בפי רשע כמו בלעם?

התשובה היא שה' רצה ללמד אותנו משהו מאוד חשוב. הוא רצה להראות לנו איך הוא באמת רואה אותנו, עם ישראל. בלעם אמר: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישךאל" (במדבר כג, כא). מה זה אומר בעצם?

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל הסביר זאת בשני אופנים נפלאים:

* **פירוש ראשון:** "און" פירושו כוח ואלימות, ו"עמל" פירושו יגיעה וסבל. בלעם אמר שה' לא רואה את הדברים האלה אצלנו! אנחנו עם עדין ורחום, שאוהב לעשות חסד ולעזור לאחרים. אנחנו לא אוהבים להשתמש בכוח או לגרום סבל לאף אחד.

* **פירוש שני:** גם אם אנחנו עושים טעויות לפעמים, ה' לא מתמקד בהן. הוא רואה את הרצון הפנימי שלנו, שהוא טהור וקדוש. הוא יודע שאנחנו משתדלים לעשות את הטוב ביותר, ולכן הוא רואה את הדברים הטובים שבנו.

אבל למה ה' בכל זאת נותן לנו תוכחות ועונשים בתורה? הרי בלעם אמר שהוא לא רואה בנו "און" ו"עמל"!

התשובה היא שהתוכחות והעונשים של ה' הן כמו סבון שמנקה אותנו מכלוך. כמו שאמא אוהבת מנקה את הילד שלה, כך ה' רוצה לנקות אותנו מכל דבר רע. הוא רוצה שנשתפר ונהיה יותר טובים, ולכן הוא מזהיר אותנו שלא נחטא.

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל הסביר שה' אוהב אותנו כמו אבא שאוהב את הילדים שלו. אבא תמיד רוצה שהילדים שלו יהיו הכי טובים שאפשר, ולכן הוא מלמד אותם, מדריך אותם, ולפעמים גם נוזף בהם. אבל הכל מתוך אהבה!

כמו שראינו בסיפור של יוסף הקטן, גם כשאנחנו עושים טעויות, אנחנו יכולים לתקן אותן. יוסף דרך על הרגל של הילד הקטן והכאיב לו, אבל הוא התנצל וביקש סליחה. זה מראה שיש לו מידות טובות, ושהוא משתדל להיות אדם טוב.

ה' רואה את המאמצים שלנו לעשות טוב, והוא מעריך אותם מאוד. הוא שמח כשאנחנו לומדים תורה, עושים מצוות, ועוזרים לאחרים. ה' יודע שאנחנו לא תמיד מושלמים, אבל הוא אוהב אותנו בכל זאת.

אז מה אנחנו צריכים לעשות? אנחנו צריכים לזכור תמיד שה' אוהב אותנו, גם כשאנחנו לא מושלמים. אנחנו צריכים להשתדל לעשות טוב, ללמוד תורה, לעשות מצוות, ולעזור לאחרים. וכך, נגרום לה' נחת רוח, ונזכה לחיים טובים ומאושרים!

חורים יקרים: לקרוא לאט, עם הפסקה בין הקטעים - לעכל את המסר. הפסקות קצרות מאפשרות לילדים לעבד את מה ששמעו.

הכיסא הריק של שמואל (סיפור מיוחד למתקשה להתגמש עם השני)

השעה הייתה שעת אחר הצהריים, ובבית הכנסת השכונתי "נר תמיד" היתה אווירה מיוחדת. ילדי השכונה, סיימו זה עתה את לימודיהם בתלמוד תורה והגיעו להתפלל מנחה יחד, כמו בכל יום. אליעזר ושמואל, חברים טובים מזה שנים, תמיד הקפידו להתפלל זה ליד זה. הם היו מגיעים מוקדם, לומדים יחד כמה פרקי משניות, ואז מתכוננים יחד לעמוד להתפלל.

אבל היום, משהו לא היה כשורה. הכיסא של שמואל, שהיה ממוקם תמיד ליד אליעזר, היה ריק. אליעזר, שהגיע מוקדם כהרגלו, נעשה חסר סבלנות. הוא ידע ששמואל לעולם לא מאחר לתפילה. "אולי קרה לו משהו?", חשב בדאגה. הוא זכר אתמול, כששמואל סיפר לו בהתרגשות על הטיול המתוכנן שלו ושל אביו היום לנחל שורק. הם תכננו לראות את הסלעים המיוחדים, לטבול במי המעיין וללמוד יחד פרק בנביא מול הנוף המרהיב.

"אולי הוא פשוט שכח את השעה?", ניסה אליעזר להרגיע את עצמו. אבל הוא ידע ששמואל הוא תמיד מדייק. הוא החליט לגשת לאביו, שהיה גם הגבאי של בית הכנסת, ולשאול אם הוא יודע משהו.

אביו של אליעזר, שהבחין גם הוא בהיעדרו של שמואל, חיך בעדינות. "אליעזר, אני מעריך את הדאגה שלך, אבל התפילה לא יכולה לחכות. אולי נשמע ממנו בהמשך. בוא נתחיל בתפילה."

אליעזר התקשה להתרכז בתפילה. מחשבות רבות רצו בראשו. הוא דאג לשמואל, אבל גם הרגיש קצת כעס. איך שמואל יכול היה לשכוח את זמן התפילה? הרי הם תמיד מתפללים יחד.

לאחר התפילה, אליעזר ניגש לאביו ושאל שוב על שמואל. אבא שלו הציע לו לחכות עד סוף היום, ואם שמואל לא יגיע, הוא יבדוק מה קרה. אליעזר הסכים בחוסר רצון.

במשך השעות שעברו, אליעזר לא הפסיק לחשוב על שמואל. הוא ניסה ללמוד, אבל המחשבות שלו כל הזמן נדדו. הוא דמין את שמואל משתעשע בנחל, מטפס על הסלעים, ואז חשב שאולי קרה לו משהו נורא. הוא התפלל לה' שישמור על שמואל ויחזירו בריא ושלם.

לקראת סוף היום, כשאליעזר כבר היה מיואש, שמואל הופיע בפתח בית המדרש. הוא נראה עייף אך מאושר. אליעזר רץ אליו ותפש אותו חזק. "שמואל, איפה היית? דאגתי לך מאוד!", קרא אליעזר.

שמואל התנצל. "אליעזר, אני מצטער מאוד שגרמתי לך לדאוג. היו לנו עיכובים בטיול. בדרך חזרה, עזרנו למשפחה שנתקעה בדרך. זה לקח לנו הרבה זמן, ואיחרנו. אני באמת מצטער."

אליעזר, ששמע את הסיפור של שמואל, הבין שהעיכוב של שמואל לא היה באשמתו. הוא הבין ששמואל עשה מצווה גדולה כשעזר למשפחה הנזקקת. אבל הוא עדיין היה קצת כועס ששמואל לא התקשר אליו להודיע לו על כך.

אביו של אליעזר, שראה את המתרחש, קרא לשניהם אליו. "אליעזר, שמואל", אמר בחיוך, "אני רואה שאתם קצת כועסים אחד על השני. אליעזר כועס ששמואל איחר, ושמואל מצטער שגרם לאליעזר לדאוג. אני רוצה לספר לכם על רבי חנינא הצדיק."

"פעם אחת", המשיך אבא של שמואל, "ביקשו מרבי חנינא הצדיק שיתפלל על חולה אחד. רבי חנינא ידע שהדרך אל החולה רחוקה מאוד, וייקח לו זמן רב להגיע. אבל רבי חנינא לא היסס. הוא מיד יצא לדרך, ובדרך הוא פגש אדם שהיה צריך עזרה. רבי חנינא עצר לעזור לאותו אדם, למרות שידע שהוא מתעכב מלהגיע לחולה. בסופו של דבר, רבי חנינא הצליח לעזור לשניהם - גם לחולה וגם לאדם הנזקק."

"הסיפור הזה מלמד אותנו", אמר אבא של שמואל, "שלפעמים אנחנו צריכים להיות סבליים אחד כלפי השני. לפעמים יש נסיבות שמונעות מאנשים לעמוד בדיבור שלהם. חשוב לנסות להבין אחד את השני ולזכור שלפעמים, לעזור לאחרים חשוב לא פחות מלעמוד בזמנים."

אליעזר הקשיב לדבריו של אביו, והבין זאת היטב. הוא הבין ששמואל לא התכוון לגרום לו לדאוג. הוא גם הבין ששמואל עשה מעשה טוב כשעזר למשפחה הנזקקת. הוא ניגש לשמואל וביקש סליחה שהוא כעס על איחורו.

באותו ערב, אליעזר ושמואל למדו יחד פרק בחומש, והפעם, הלב שלהם היה מלא בהודיה לה' על החברות האמיצה שלהם ועל השיעור החשוב שלמדו על סבלנות וסליחה. הם הבינו שלפעמים, גם כשקשה לוותר קצת, זה הדבר הנכון לעשות. וכן אנו נלמד מכך, לדעת להבין את השני, לקבל את מה שהוא עושה גם אם זה לא תמיד מובן לנו, ולא לכעוס או להקפיד, אלא לחיות בשלום ואהבה עם החברים.

ספר יהושע - המשך. (בפרק י')

ילדים יקרים ואהובים!

אחרי הנס הגדול עם עצירת השמש, כשראינו במו עינינו את סייעתא דשמיא, את עזרת ה' הנפלאה, וכן אחרי שבני ישראל ניצחו את חמשת המלכים האמוריים, נמשיך בסיפורי כיבוש הארץ מספר יהושע.

ובכן, עתה עם ישראל המשיכו לכבוש ערים נוספות בארץ כנען. אחת מהערים האלה הייתה מִקְדָּה. יהושע והחייילים שלו הלכו למִקְדָּה, צרו עליה, ותפסו אותה. הם לא השאירו אף אחד בחיים, ועשו למלך מִקְדָּה כמו שעשו למלך יריחו. זה מראה לנו שבני ישראל עשו את רצון ה' ונלחמו באויבים שלו, שכולם היו רשעים, כופרים בה' ועובדי עבודה זרה.

אחרי מִקְדָּה, בני ישראל המשיכו ללִבְנָה, עיר נוספת. ה' נתן גם את העיר הזאת בידיהם, והם כבשו אותה ואת מלכה. הם לא השאירו אף אחד מרשעים אלו בחיים, ועשו לה כמו שעשו ליריחו.

אחר כך הם הלכו לְכִישׁ, עיר חזקה וחשובה. הם צרו עליה ונלחמו בה במשך יומיים. ביום השלישי, ה' נתן גם את לְכִישׁ בידיהם, ועשו לעיר זו כמו שעשו ללִבְנָה.

(חשוב לזכור שהניצחונות האלה לא היו בזכות כוחם של בני ישראל, אלא בזכות סייעתא דשמיא, עזרת ה' הנפלאה. בזכות האמונה שלהם, בזכות שמירת התורה והמצוות, ה' נתן להם את הכוח לנצח).

אֲזַעְלָה הָרֶם מֶלֶךְ גִּזְרִי לְעֹזֵר אֶת לְכִישׁ, וַיִּפְּחוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת עָמוֹ, עַד בִּלְתִּי הַשָּׂאִיר לוֹ שָׂרִיד (יהושע י', ל"ג).

מלְכִישׁ המשיכו לְעֶגְלוֹן, וכבשו גם אותה ביום אחד.

אחרי עֶגְלוֹן הם עשו את דרכם לְחֶבְרוֹן, ותפסו אותה והיכו את כל יושביה ללא שארית.

משם עלו לְדִבְרִי ונלחמו גם בה עד שהשתלטו עליה ועל כל יושביה.

בני ישראל כבשו את כל הארץ, מהנגב ועד הצפון, מהשפלה ועד ההרים. הם לא השאירו אף אחד מכל אותם גוים רשעים בחיים, ועשו כמו שה' ציווה אותם. יהושע כבש את כל המלכים האלה ואת ארצם פעם אחת, "כִּי ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נָלְחָם לְיִשְׂרָאֵל" (יהושע י', מ"ב).

התורה הקדושה מלמדת אותנו שהמלחמות האלה היו מצווה, כי ה' ציווה על בני ישראל להוציא את עובדי העבודה הזרה מהארץ. המלחמות האלה היו מעשה חסד, כי הן הגנו על בני ישראל מפני ההשפעות הרעות של הגוים. (מפרשים)

אחרי כל הניצחונות האלה, יהושע חזר עם כל בני ישראל למחנה בגלגל (כמבואר בפס' יג). (הם בודאי חזרו שמחים ומודים לה' על כל הניסים והנפלאות שהוא עשה להם).

המפרשים מלמדים אותנו כמה דברים חשובים מהסיפורים האלה:

- * שמחה בעשיית רצון ה': בני ישראל שמחו מאוד על הניצחונות, כי הם ידעו שהם עשו את רצון ה'. אנחנו צריכים ללמוד לשמוח בעשיית מצוות, ולדעת שזה הדבר הכי טוב שאנחנו יכולים לעשות.
- * אמונה בה': בני ישראל האמינו בה' בכל ליבם, והם ידעו שהניצחון יבוא רק בעזרתו. אנחנו צריכים ללמוד לבטוח בה' בכל מצב, ולדעת שהוא תמיד איתנו.
- * הכרת הנס: בני ישראל הכירו טובה לה' על הניסים הגדולים שהוא עשה להם. אנחנו צריכים ללמוד להכיר טובה על כל הניסים שה' עושה לנו, ולהודות לו בכל יום.
- * התמדה בתורה: בזכות לימוד התורה ושמירת המצוות, בני ישראל זכו לסייעתא דשמיא, לעזרת ה' הנפלאה (גמ' מגילה ג.). אנחנו צריכים ללמוד להתמיד בלימוד התורה, ולדעת שהיא מגינה עלינו ומביאה ברכה לעולם.
- * העדר גאווה: על אף הניצחונות הרבים, בני ישראל לא התגאו, אלא הודו לה' על כל החסד שהיטיב עמם.

ילדים אהובים, זכרו תמיד שה' אוהב אותנו ודואג לנו. הוא עוזר לנו בכל רגע ורגע, ואנחנו צריכים לבטוח בו ולעשות את רצונו. התמידו בלימוד התורה, ובעזה"י תזכו לראות ניסים ונפלאות!

בפעם הבאה, נמשיך לספר על המשך כיבוש הארץ, ועל הניסים הגדולים שה' עשה לנו. זכרו תמיד להיות חזקים בקיום המצוות, לבטוח בה' וללמוד תורה!

הלכה למעשה

הלכות ברכת המזון - שו"ע או"ח סימן קפו (לבני אשכנז ולבני ספרד)

(הקדמה): ילדים יקרים, ברכת המזון היא מצווה חשובה מאוד מהתורה! אחרי שאנחנו אוכלים ושמחים מהאוכל הטעים שה' נתן לנו, אנחנו צריכים להגיד לו תודה רבה. אבל יש כמה הבדלים בהלכה בין גברים, נשים וילדים. בואו נלמד אותם יחד!

חלק א': נשים וברכת המזון

האם אישה חייבת לברך ברכת המזון? כן, בודאי! לאחר שאכלה מעט לחם (כזית), חייבת היא בברכת המזון.

* האם אישה חייבת בברכת המזון באותו חיוב כמו איש?

התשובה היא שזהו **ספק**. רבותינו הסתפקו האם חיוב הנשים הוא מהתורה (כמו גברים) או שזו תקנה של חכמים. (שו"ע קפ"ו, א').

* **דוגמא מעשית:** דמיינו שסבא וסבתא אכלו שניהם סעודת שבת ושבעו. שניהם חייבים לברך ברכת המזון. אבל בגלל הספק הזה, אם הסבא לא מרגיש טוב, סבתא לא יכולה לברך בקול רם כדי להוציא את סבא ידי חובה, כי החיוב של סבא הוא 'ודאי' מהתורה, כי הוא איש, והחיוב של סבתא הוא 'ספק' האם מן התורה או מדרבנן, ולכן אינה יכולה לברך ולהוציא אותו ידי חובתו.

שאלה: לאה אכלה ארוחת ערב, ושבעה. אחיה הגדול, משה, אכל ארוחה גדולה ושבע, אבל עכשיו כואב לו הראש מאד וקשה לו לברך ומבקש מלאה שתכוין להוציא אותו ידי חובה. האם מותר לה?

תשובה: לא, אסור לה. מכיוון שמשה שבע, חיובו מהתורה. לאה, ספק אם חייבת מהתורה או מדרבנן. לכן, אינה יכולה להוציא אותו ידי חובה ועליו לברך בעצמו.

* מה קורה אם אישה אכלה, ואחר כך היא לא בטוחה אם היא בירכה או לא?

כאן יש כמה דעות בין הפוסקים. להלכה, כתוב ש"הסומך על המחייבים לא הפסיד" (מ"ב ס"ק ג). ודעת ר' שלמה זלמן אויערבך, שאדרבה, **טוב מאוד שתחזור ותברך**, כדי שלא תתרגל לזלזל, חלילה, בחשיבות של ברכת המזון. (אבל איש שאכל ושבע ומסופק אם בירך ברכת המזון, חייב לברך [שו"ע סי' קפד ס"ד]).

* **דוגמא מעשית:** מרים אכלה סנדוויץ' לארוחת צהריים. אחרי שעה, תוך כדי משחק, היא פתאום חושבת: 'רגע, בירכתי ברכת המזון או ששכחתי?'. במקרה כזה, כדאי מאוד שהיא תברך ברכת המזון.

* (לבני ספרד: במקרה כזה של ספק אצל אשה אם ברכה ברכת המזון, לא חוזרים לברך, בגלל הכלל 'ספק ברכות להקל'. מה היא כן תוכל לעשות אם רוצה לצאת ידי הספק? לאכול עוד חתיכת לחם קטנה (בגודל 'כזית'), ותיטול ידים שוב ותברך המוציא (כיון שהיה היסח הדעת) ועל זה תברך ברכת המזון ותכוין גם על האכילה שמקודם). (בא"ח, כה"ח, אול"צ, יח"ד).

קטנים בברכת המזון:

* האם ילד קטן חייב בברכת המזון?

כן! **ילד שהגיע לגיל חינוך** (בערך גיל 5-6, שמבין מהי ברכה), חייב בברכת המזון **מדין חינוך**, כלומר, כדי שיתרגל לקיים את המצווה כשיגדל. החיוב הוא מדרבנן. והמנהג הוא שמרגילים אותו לברך חלק מברכת המזון, וכשגודל מלמדים אותו עוד קצת, ואחר כך עוד קצת, עד שיידע לברך כל ברכת המזון.

* **דוגמא מעשית:** מוישי בן 6-אכל פרוסת לחם עם שוקולד. למרות שהוא עדיין ילד, אבא ואמא צריכים להזכיר לו ולעודד אותו לברך ברכת המזון כדי שיתרגל למצווה החשובה.

ילד שאכל לחם ושבע, ולא בירך ברכת המזון מיד כשגמר את הסעודה, ואחר כך הוא מסתפק: האם בירכתי ברכת המזון או לא? עליו לברך ברכת המזון, כדי שיתחנך לעשות כן כשהיה גדול, שאם יהיה לו ספק לאחר שאכל ושבע, ידע שעליו לברך (הגרש"ז אויערבך).

* האם ילד קטן יכול לברך בשביל אבא?

* אם האבא אכל ושבע: **לא**. ילד, שחייב רק מדרבנן, לא יכול להוציא ידי חובה אדם גדול שחייב מהתורה.

* אם האבא אכל רק קצת (לא שבע), וגם הילד אכל רק קצת: עדיין לא. (יש בזה דעות, אבל להלכה מחמירים).

* מתי כן? יש מקרה מיוחד: אם הגדול אכל קצת ולא שבע, והקטן אכל כדי שביעה - אז הקטן יכול להוציא את הגדול ידי חובה, ובתנאי שהגדול לא יודע או לא יכול לברך לבד. (מ"ב ס"ק ז).

* האם ילד קטן יכול לברך בשביל אמא?

לא. מכיוון שיש ספק אם אימא חייבת מהתורה, אנחנו מחמירים, וילד שחייב רק מדרבנן בוודאות, לא יכול להוציא אותה ידי חובה. (מ"ב ס"ק ו).

שאלה מעשית: יוסי, ילד חכם בן 8, אכל ארוחת צהריים גדולה ושבע. אביו, שהיה ממהר, אכל רק פרוסה אחת קטנה של לחם. האם יוסי יכול לברך ברכת המזון בקול רם ולהוציא את אביו ידי חובה?

תשובה: לא. למרות שיוסי שבע, מכיוון שאביו יודע לברך בעצמו, הוא צריך לברך לעצמו. ילד לא יכול להוציא גדול שיודע לברך. אם אביו לא מרגיש טוב ואינו יכול לברך, יוכל הבן הקטן להוציא אותו בברכת המזון, כיון שהבן אכל שיעור שביעה והאב לא אכל שיעור שביעה.

מעשה בחשיבות הזמן ללימוד התורה (ע"פ ספר 'בארה של תורה'):

אִתְּמַר עַל גִּבְרָה חַד דְּהָוָה עָנִי מִסְפָּנָא, דְּדִייר בְּדִירָה זְעִירָה וְרַעוּעָה בְּקִרְתָּא רְחִיקָא.

(מסופר על אדם אחד שהיה עני ומסכן, שגר בדירה קטנה ורעועה בעיירה רחוקה).

וְהָוּת לִיה דִּירָה דְּלֹא סָגִיא אַרְבַּע אַמּוֹת בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּפִטְרָא אֲפִילוּ מְמוּזָה, וְהָוּת בֵּה שְׁקַע חֲשֹׁמֶל חַד בְּלַחוּד, וְלֹא יִתִּיר.

(הייתה דירה שלא הגיעה לארבע אמות על ארבע אמות, שפטורה אפילו ממוזזה, והיה בה שקע חשמל אחד בלבד, ולא יותר).

יּוֹמָא חַד, אֲכָרִיז רִישׁ קִרְתָּא עַל פִּיִּס מַעֲלִיתָא, דְּתַתְּעַבַּד בֵּין עֲנִי דְקִרְתָּא.

(יום אחד, הכריז ראש העיר על הגרלה מצוינת, שתיערך בין עניי העיר).

בְּרַסָּא דְּהָוָה מְבַטְחִין הָוּה מִתְּנָה יְקִירָתָא וּמִיּוֹחַדָּת, דְּלֹא הָוּת סְלָקָא אֲפִי בְּמַחֲשַׁבְתָּא טְבָתָּא.

(הפרס שהבטיחו היה מתנה יקרה ומיוחדת, שלא הייתה עולה אפילו במחשבה טובה).

לֹא הָוּת דִּירַת פֶּאָר וְלֹא רִכִּיבָא יְקִירָתָא, הָוּת טִיבוּתָא דְּשׁוּיָא הוּן סָגִיא.

(לא הייתה דירת פאר ולא רכיב יקרתי, הייתה הטבה ששווה הון רב).

הִזְכִּי דְּמֶאֱשֶׁר הָוּה עֵתִיד לְקַבֵּלָא בְּהַשְׁאָלָה לְזִמָּן תְּמַנְיָאִין שְׁעִין, מְכוּנָה מְשׁוּכְלָלָת דְּמִדְפָּסָא דּוֹלָרִים אֲוִרִיגִינְלִיִּים בְּהֶרְמָנָא

דְּבֵית מְמוּנָא הָאֲמֵרִיקָאִי.

(הזוכה המאושר היה עתיד לקבל בהשאלה למשך שמונים שעות, מכונה משוכללת שמדפיסה דולרים מקוריים באישור הבנק האמריקאי).

וְהָא, גִּבְרָא דְּזָכָה הָוּה דָּא הוּא, בַּעַל דִּירָה זְעִירָתָא.

(והנה, האיש שזכה היה זה הוא, בעל הדירה הקטנה).

קִבֵּל גִּבְרָא יֵת מְכוּנָה דְּמִפִּיקָא מֵאֲתָן שְׁטֵרוֹת דְּמֶאֱה דּוֹלָר בְּכָל דְּקָא. וְלֹא בִּזְבֹּז זִמָּן יְקִירָא.

(קיבל האיש את המכונה שמפיקה מאתן שטרות של מאה דולר בכל דקה, ולא בזבז זמן יקר).

שְׁלַף בְּזִרְיוֹת יֵת תַּקַּע מְקֻרָא בְּלִי לְאִקְדָּשָׁא מַחֲשָׁבָה לְמוֹצָרִי מְזוּנָא דְּעֵשׂוּיִין לְאִתְקַלְקֵלָא, חִיבֵר יֵת מְכוּנָה לְחֲשֹׁמֶל וְהִתְחִיל

לְאִדְפָּסָא עֲרִימוֹת דְּכֶסֶּפָּא.

(שלף בזריות את תקע המקרר בלי להקדיש מחשבה למוצרי המזון שעשויים להתקלקל, חיבר את המכונה לחשמל והתחיל להדפיס ערימות של כסף).

בְּתֵר כְּמָה שְׁעִין דִּהְדַּפְסָא רִצִּיפָא, חֲשׁ גִּבְרָא דְמַחֲיֵב כֶּסֶא דְקָפָה חֲמִין דִּיחִיָּה יֵת נִפְשִׁיָּהּ.

(אחרי כמה שעות של הדפסה רציפה, חש האיש שהוא חייב כוס של קפה חם שיחיה את נפשו).

יָדַע גִּבְרָא דְכַדִּי לְתַקְנָא יֵת כֶּסֶא דְקָפָה מַחֲיֵב לְאַשְׁכְּתָא יֵת מִדְפֶּסְתָּא.

(ידע האיש שכדי להכין את כוס הקפה הוא חייב להשבית את המדפסת).

כָּל מָה דְמִדְרֵשׁ מִנִּיהּ דָּא חִיבּוּר יֵת קוּמְקוּם חֲשָׁמְלִי לְשַׁקֵּעַ, לְהִרְתַּחַת מִיין בְּתוֹךְ תְּרִיתִין דְקוּן, וְלַחְזוֹר מִיָּד לְהִדְפֶּסָא כֶּסֶפָא בְּלִי גָבוּל.

(כל מה שנדרש ממנו זה חיבור הקומקום החשמלי לשקע, להרתחת מים תוך שתי דקות, ולחזור מיד להדפיס כסף בלי גבול).

כְּשֶׁנִּפְתָּע הִבְלִיחָה בְּרִישִׁיָּה מַחְשַׁבְתָּא: "כְּמָה תַעֲלֶה לִי כֶסֶא דְקָפָה הָדָא?!"

(כשפתאום הבלחה בראשו המחשבה: "כמה תעלה לי כוס קפה זו?!")

חֲשָׁב גִּבְרָא: "הָא אֲמָרוּ לִי דְמַכּוֹנָה מִדְפֶּסְתָּא מְאֵתָן שְׁטֵרוֹת דְמָאָה דוֹלָר בְּכָל דְקָה, כְּלוּמַר עֲשְׂרִין אֲלָפִין דוֹלָר לְדְקָה. זֹאת אוֹמֶרֶת דְבִתְרִיתִין דְקוּן דְאַשְׁבִּית יֵת מְכִינָתָא וְאַחֲבֵר יֵת קוּמְקוּמָא לְחֲשָׁמֶל, אֶפְסִיד אַרְבָּעִין אֲלָפִין דוֹלָר! כְּמָה עֲלֶה כֶסֶא דְקָפָה בְּמִסְעֲדָתָא יְקִירָתָא בְּיוֹתֵר בְּעֻלְמָא? אוֹלִי מָאָה דוֹלָר, אוֹלִי מְאֵתָן דוֹלָר... רַק שְׁטֵיָא יוֹצִיא אַרְבָּעִין אֲלָפִין דוֹלָר עַל כּוֹס קָפָה הָדָא!"

(חשב האיש: "הרי אמרו לי שהמכונה מדפיסה מאתיים שטרות של מאה דולר בכל דקה, כלומר עשרים אלף דולר לדקה. זאת אומרת שבשתי הדקות שאשבית את המכונה ואחבר את הקומקום לחשמל, אפסיד ארבעים אלף דולר. כמה עולה כוס קפה במסעדה הכי יקרה בעולם? אוֹלִי מאה דולר, אוֹלִי מאתיים דולר... רק משוגע יוציא ארבעים אלף דולר על כוס קפה אחת!")

הִרְפָּה גִּבְרָא מִיָּד מִתַּקֵּעַ חֲשָׁמֶל וְהִמְשִׁיךְ לְנִצָּלָא כָּל דְקָה דְמִשְׁתִּירָא לִיָּה לְהִדְפֶּסָא שְׁטֵרוֹת דְמִתְעַתְדִין לְשִׁנְאָה יֵת חִיּוּ.

(הרפה האיש מיד מתקע החשמל והמשיך לנצל כל דקה שנותרה לו להדפסת השטרות שהתעתדו לשנות את חייו).

מוֹסֵר הַשְׁכָּל:

הסיפור הזה משמש משל לחיינו בעולם הזה ולערכה של התורה. בכל דקה יכול אדם להוציא מאתיים מילים, כפי שכתב החפץ חיים. ואמרו חז"ל תלמוד תורה כנגד כולם. מאתיים מילים של תורה שוות לאדם יותר מעשרים אלף דולרים. בדקה אחת יכול אדם להוציא מפיו מאתיים מילים של תורה, שיקנו לו שכר רב לנצח נצחים. עלינו להתייחס לכל דקה בחיינו לפחות כמו לדקה שמנפיקה עשרים אלף דולרים. אמנם לא מצופה מאיתנו לא לעצור לרגע בשביל לשתות כוס שתיה. אבל בד בבד עלינו לדעת לייקר את הזמן. שהזמן של כל אחד מאיתנו דומה ל'שקע' אחד של חיים, והשאלה הגורלית היא מה אנחנו מחברים לשקע הזה: עוד עולם הזה, הנאות ובילויים, או עוד דבקות בה', עוד תפילה ועוד לימוד תורה.

שולחן של חבמים

דיונים תורניים מלכיאים

פתיחה: סיפור מעורר השראה

ניתן לפתוח את הדיון בסיפור קצר על גדולי ישראל שפעלו במסירות נפש למען עם ישראל והתורה. אפשר לספר על מעשה של החפץ חיים, הרב שך, או כל דמות תורנית אחרת המוכרת לילדים. הסיפור ימחיש את גודל האחריות המוטלת על כתפינו כיהודים, ואת החשיבות של לימוד תורה ושמירת מצוות.

שאלת מפתח: מהי מעלת עם ישראל?

לאחר הסיפור, נשאל את הילדים: "מה לדעתכם הופך את עם ישראל למיוחד כל כך? מה זאת אומרת 'מעלת עם ישראל'?"

נעודד אותם לחשוב ולשתף את מחשבותיהם. ננסה לכוון אותם לתשובות כמו:

* בחירת ה': הקב"ה בחר בעם ישראל מכל העמים, ונתן לנו את התורה.

* התורה: התורה היא מתנה יקרת ערך, והיא מייחדת אותנו משאר העמים.

* **שמירת מצוות:** שמירת המצוות היא הדרך שלנו להתקרב לה' ולהיות ראויים לכך שבחר בנו מכל העמים.

* **ייעוד:** לעם ישראל יש תפקיד מיוחד בעולם – להפיץ את האמונה בה' ולתקן את העולם.

עיון במקורות:

כעת נעבור לעיון במקורות המדגישים את מעלת עם ישראל. הנה כמה מהם:

* **דברים ז', ו':** "כי עם קדוש אתה לה' אלוך, בך בחר ה' אלוך להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה." נסביר לילדים את משמעות המילים "עם קדוש" ו"עם סגולה".

* **תהילים קל"ה, ד':** "כי יעקב בחר לו יה, ישראל לסגולתו." נשאל את הילדים: "מה זה אומר שישראל הוא 'סגולתו' של ה'?"

* **מסכת שבת פח ע"ב:** הגמרא מספרת על הר סיני: "אמר רב דימי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא מלאכים וקשרו לכל אחד ואחד מישראל שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע."

דיון מעמיק: אחריות ומחויבות

לאחר העיון במקורות, נעורר דיון מעמיק יותר:

* **האם מעלת עם ישראל היא רק זכות או גם חובה?** נסביר לילדים שעם הבחירה מגיעה גם אחריות גדולה. עלינו להיות דוגמה ומופת לעולם, ולשמור על התורה והמצוות בקפידה.

* **מה המשמעות של "שומרי התורה" בהקשר של מעלת עם ישראל?** נדגיש את החשיבות של לימוד תורה ושמירת מצוות כדרך לבטא את מעלתנו כיהודים.

* **כיצד אנחנו, כילדים, יכולים לתרום לקידום מעלת עם ישראל?** נעודד את הילדים לחשוב על דרכים מעשיות שבהן הם יכולים לנהוג ביושר, בחסד ובדרך ארץ, ובכך להביא כבוד לעם ישראל ולקדש את ה' יתברך.

דוגמאות מעשיות:

אפשר להביא דוגמאות מחיי היום-יום:

* כיבוד הורים ומורים

* עזרה לזולת

* הקפדה על תפילה ולימוד תורה

* שמירה על הלכות שבת וחגים, וביום יום

* הימנעות מלשון הרע ורכילות

סיכום: מסר מחזק

בסיום הדיון, נסכם את הנקודות העיקריות וניתן לילדים מסר מחזק:

"זכינו להיות חלק מעם ישראל, עם הנצח. עלינו לזכור תמיד את מעלתנו, ולפעול כדי להיות ראויים לבחירה של ה'. על ידי לימוד תורה, שמירת מצוות ומעשים טובים, נוכל להגדיל את כבוד ה' בעולם ולהביא גאולה לעם ישראל."

פינת התגובות: תודה רבה על החוברת הנפלאה ביותר

בזאת ובזאת! שנה עולה נ"ר לזכרה"צ שראה איך משתדלים להעביר את השבת בשמחה ולהחדיר לילדים את הצומח הקדוש של השבת וצד צרכים טובים ונפלאים מ. כ. ירושלים

✳

אין מילים בפנינו להודות על הצלון הפלאי הזה, מאז שהוא במיתנו שלחן השבת נראה אחרת, מתוך מדבש, מרעישים את הילדים, את החוויות, הרחוקות צליל פסלות, תודה תודה תודה. e. ל רכסים

הורים יקרים, העניקו זכות מיוחדת לשבת! הקדישו עלון להצלחת הילדים בתורה ויראת שמים, או לרפואה וכו'. תרומתכם תסייע בהפצת תורה ויראת שמים לילדי ישראל. לפרטים, ניתן לפנות אלינו בכתובת 7163036@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור על ידי כולל "רצופות" - לאברכים הלומדים בהתמדה וברציפות, בנשיאות הגאון הגדול ר' דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון. לתרומות הארות ותגובות: 7163036@GMAIL.COM. להשגת העלון: בדוא"ל הנ"ל. **חדש!** ניתן לקבל את העלון בפקס, יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 3036. **חדש!** ניתן להשיג בעמדות קול הלשון, להקיש לפי הסדר הבא: שפה בשפה עברית < לתנ"ך פרשה ומועדים < עלונים-גליונות שבועיים בפרשת השבוע < גליון עונג שבת. תשובות לחידות: א. האתון. ב. בלעם.

תקציר: פרק 15

אלי ושרולי מלנים את גדי הסובל לנחום בארצות הברית. כשהם עוקבים אחר המנתח המעלה מגיעים למעבדה מוזרה. אלי מצטרף לפרופסור. שרולי משיג מעוזרו של הפרופסור את קוד השקב שהחזיר למחן של גדי. ומנטרל את השקב. בבית החולים מוציאים הרופאים גוף זר מראשו של גדי.

סקרן

הילד/ה הזוכה

טליה יאגודייב
מראשון לציון

יודעים את התשובה?
שלחו לנו לכתובת המייל ואולי תזכו בפרס
anafeamalon@gmail.com

תשובה מפרשת אמור
תלמוד ירושלמי קדם לבבלי 180 שנה

נראה אותך אולי

מיהו המלך שמלך על ישראל
הכי הרבה שנים?

פרשת שבוע אירק

פרשת בלק

בפרשת בלק, כשבלעם הרשע הגיע לקלל את עם ישראל, הוא עלה על הר גבוה והסתכל מלמעלה על המחנה של עם ישראל.

מה הוא ראה? הוא ראה משהו מדהים! כל משפחה מעם ישראל גרה באוהל משלה, וכל אוהל היה מסודר בצורה מיוחדת - הפתח של אוהל אחד לא כוון ישר לתוך פתח האוהל של השכן!

בלעם הבין שעם ישראל הוא עם מיוחד שידוע לכבד אחד את השני. הוא

לא יכל שלא לומר: "מה טובו אוהליך יעקב, משכנותיך ישראל!" - כלומר "כמה יפים הבתים שלך והצניעות שלך, עם ישראל"

במקום לקלל, יצאו מהפה שלו המילים הכי יפות! השם הפך את הקללות לברכות הכי מתוקות.

עד היום, כל בוקר בבית הכנסת, אנחנו אומרים את המילים היפות האלה: "מה טובו אוהליך יעקב!" זה מזכיר לנו כמה יפה זה כשמכבדים אחד את השני.

ילדים יקרים, ה' רוצה כמו במדבר שתכבדו את הפרטיות של החברים ואל תקראו מכתבים או הודעות של שלהם. תהיו מנומסים בבית ותדפקו בדלת לפני שנכנסים לחדר של

מישהו אחר, ותבקשו רשות לפני שלוקחים דברים. תראו תמיד את הטוב באחרים וגם כשמישהו רוצה לומר עליכם רעות, השם יכול להפוך את זה לטוב! אז גם אתם תחפשו תמיד את הצד הטוב באנשים.

ותזכרו שאתם חלק מעם מיוחד וכשאתם מתנהגים יפה ומכבדים אחד את השני, אנשים מסביב רואים כמה יפה זה להיות יהודים!

ואמיר מויאל

מצאו 10 הצל'ים

מהו

הפסוק למסע צפירה

הילד/ה הזוכה
אביגיל ציונוב
מבת ים

יודעים את התשובה
שלחו לנו לכתובת המייל ואולי תזכו בפרס
anafeamalon@gmail.com
תשובה מפרשת אמור:
"או איש, אשר יהיה בו שֶׁבֶר
רֶגֶל, או, שֶׁבֶר יָד"

מעל לכל, הרב עובדיה יוסף ז"ל היה אדם צנוע ועניו, הוא הקדיש את חייו ללימוד התורה והוראתה, מתוך אהבה עמוקה לעם ישראל.

סרקו את הקוד וצפו
בסיפורי צדיקים
בעריכת AI חדשנית
<<<

הרב עובדיה יוסף היה פוסק הדור, שזכה לשילוב מיוחד של כבוד והערצה, הודות לגדולתו התורנית וענוותנותו המופלאה.

סיפורי צדיקים

הרב עובדיה

בגדד, 1920.

נשמה מיוחדת הגיעה לעולם, עובדיה הקטן שעתיד להאיר את העולם באור התורה

ילד קטן, בן ארבע בלבד, היה עובדיה כשעזב את ביתו בבגדאד הרחוקה והגיע לארץ ישראל.

כבר מגיל צעיר, התגלה עובדיה

כנער מיוחד. הוא בילה שעות על גבי שעות בלימוד תורה, וזיכרונו היה חד כלהב. סיפורים נסובו סביבו על יכולתו לשנן דפים שלמים מגמרא, כאילו היו שיר ילדים. רבנים גדולים התפעלו מגאונותו, וחזו בו עתיד גדול.

עם השנים, גדל הרב עובדיה והפך לגאון הדור, הוא הרגיש שליחות עמוקה להפיץ את תורת ישראל לכל שכבות העם, גם לחילונים וגם לדתיים.

שמו של הרב עובדיה יוסף יצא למרחוק.

אנשים מכל רחבי הארץ והעולם היו מגיעים לשמוע את דברי תורתו.

הוא נחשב לאחד מגדולי הפוסקים בדורו, היה הראשון לציון והשפעתו על הציבור החרדי-ספרדי הייתה עצומה. הוא חיבר עשרות ספרים בהלכה ובדרוש, והיה ידוע בפסקיו ההלכתיים המפורטים והברורים.

נפלאות הבריאה

שמואל קורייב

יש נחשים ש"משמיעים קול" על ידי רעש הזנב שלהם, כדי להרחיק טורפים ולא בכדי לתקוף.

נחשים אוכלים בעלי חיים קטנים כמו עכברים או חרקים, וכך עוזרים לאדם לשמור על שדות נקיים ממזיקים.

הם בולעים את המזון בשלמותו, בלי ללעוס - בזכות פה שמתאים בדיוק למבנה הגוף שלהם.

- הלשון שלהם עוזרת להם "להריח" את הסביבה וכך להבין מה קורה סביבם - איזו חוכמה של ממש!
- הם משילים את עורם כל כמה שבועות או חודשים - זהו תהליך טבעי שמנקה ומחדש אותם.
- נחשים יכולים לחיות שנים רבות, ויש מהם שחיים מעל שלושים שנה.
- גם כשהם נראים שקטים - כל גופם של הנחשים מלא תנועה פנימית מתואמת ויעילה מאוד.

ילדים אהובים, גם הנחש, שהיה סמל לעונש של אלוקים, הוא יצור חשוב בבריאה - והוא משרת את העולם באיון האקולוגי, בשמירה על הצומח, ואפילו בתרופות מסוימות שמופקות ממנו עבור בני האדם.

כל זה מזכיר לנו שה' יתברך יצר כל דבר בתבונה רבה, אפילו אם לא הכול נראה לנו נעים - הכול חלק מהחוכמה האינסופית של בורא העולם.

נחש

היום נלמד על אחד היצורים הכי מסקרנים שברא ה' - הנחש! איזו יצירה מיוחדת יצר הקדוש ברוך הוא - אפילו בנחשים!

כבר מסיפור גן עדן, כשחווה שמעה בקול הנחש, קילל אותו ה' ואמר לו: "על גחונך תלך, ועפר תאכל כל ימי חיך" ומאז, הנחש זוחל על בטנו בלי רגליים!

הדבר הזה מזכיר לנו בכל פעם את הכוח הגדול שיש לדבר ה' - מה שהוא אומר, מתקיים תמיד. אולי הנחש נראה קצת מפחיד לפעמים, אבל הוא חלק חשוב מהעולם שבורא עולם ברא בחכמה רבה. אז בואו נגלה יחד כמה דברים מרתקים ומיוחדים על הנחש!

- רק כשלוש מאות סוגים מהם עלולים להזיק לבני אדם, ורובם לא חיים באזורים בהם גרים בני אדם.
- הנחש הארוך ביותר בעולם הוא פיתון מרושת, שיכול להגיע לאורך של כמעט עשרה מטרים.
- הנחש הקטן ביותר בעולם הוא באורך של פחות מעשרה סנטימטרים - כמעט בגודל של תולעת!
- נחשים אינם הולכים, אלא מתקדמים בזחילה; חלקה בזכות שרירים מיוחדים, ובצורה מרשימה ומדויקת.

סרקו את הקוד וצפו
בסרטונים מרתקים
בערוץ היוטיוב שלנו
<<<

מאיר היל

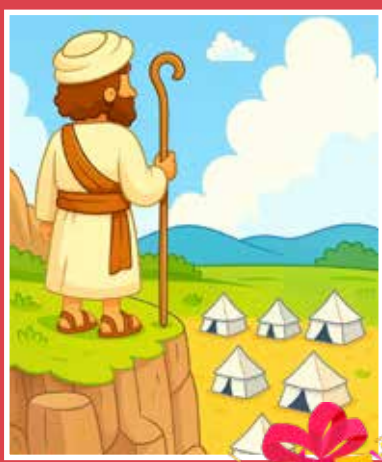
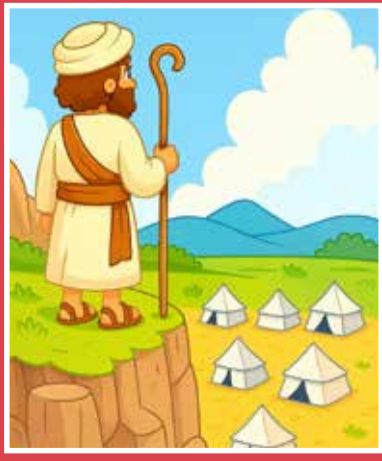

פגשתי מישהו
בחפז, ושאלתי אותו
מאיפה הוא בארץ. אני
מוחקה ומוחקה והוא לא עונה.
- "איפה אתה גר?" שאלתי
בכעס.
אותו אחד הסתכל עלי:
"מה זה לא ברור?
אני מחריש"

לבני
וגבות
עד 12

מכאן 7 הקדונים

בפגשתי השבוע בלעם מתכוון לקלל את ישראל,
אך ה' מכניס בפיו ברכה: "מה טבו אהליך יעקב,
משכנתך ישראל". ילדים יקרים, חושבים
שתוכלו למצוא את כל ההבדלים?

**הילד שענה נכון על החידות
וזכה בפרס הוא:**

**שמעון עזרא
מראשון לציון**

מצרכים:

- תבנית אינגליש קיק
- חד פֶּעִמִית
- 200 גרם ביסקויטים
- מפוררים
- 65 גרם שוקולד מריר
- חצי מיכל שמנת מתוקה (125 מ"ל)
- לצפוי: 100 גרם שוקולד לבן
- 3 כפות שמנת מתוקה

מחזיקים מוסף סוציאלית בלוק תלמה

ילדי האופנים

מאיר זואלטה

מה ההבדל בין חלון למראה?

למראה?

שניהם עשויים מזכוכית! אבל
במראה יש שכבת כסף מאחור. אמר
הצדיק לעשיר: "בדיוקו! כשיש לך יותר מדי
כסף (כמו השכבה הזאת), אתה רואה רק את
עצמך. אבל אם תוריד קצת מתאוצה הכסף שלך,
תוכל סוף סוף לראות את האנשים האחרים
שצוקים לעזרה!"

כל אחד מאתנו יכול
להסתכל סביבו ולראות
איך הוא יכול לעזור.
תנסו לחשב,
אולי יש לכם חבר
שמתקשה בשעורי
בית? אם כן, אולי
תוכלו לעזור לו. אולי
אם תעשו סדר תגלו
שיש לכם צעצועים או
בגדים שאיתם כבר לא
משתמשים בהם ואולי
משפחה אחרת תשמח לקבל
אותם!

כשאנחנו עוזרים לאחרים, אנחנו
משמחים את השם ויתברך. הוא נתן לנו מתנות
לא בשביל שנשמר אותן רק לעצמנו, אלא בשביל
שנשתמש בהן כדי לעשות טוב בעולם.
וכשאנחנו נותנים לאחרים, השם נותן לנו עוד
ועוד! אז מה אתם אומרים - איך אתם רוצים לעזור
השבוע?

ניתן להשיג את ספרי הבדיחות "כל יום פורים" עם משלוח עד
הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת
שבוע וסיפורי צדיקים חפשו: "מאיר זואלטה - מתוקים מדבש"

שלום לכם ילדים צדיקים!

האם שמתם לב שיש ילדים שיש להם הרבה
דברים, ויש כאלה שיש להם פחות? יש ילדים
שהם חכמים מאוד, יש כאלה עם הרבה כסף, יש
כאלה שהם שמחים תמיד, ויש כאלה שהם טובים
מאוד בספורט או בחשבון.
אז מה לדעתכם צריכים לעשות הילדים שיש
להם יותר?

בואו נחשב - אם ה' יתברך
נתן לילד משהו מיוחד, זה
כנראה לא בשביל שהוא
ישתמש בזה רק לעצמו,
נכון? השם רוצה
שנשתמש במתנות
שלנו כדי לעזור גם
לאחרים!
אני רוצה לספר
לכם ספור שאולי יעזור
לנו להבין טוב יותר:

היה פעם צדיק שהלך
לבקש כסף לצדקה מאחד
העשירים. אבל העשיר אמר: "אין
לי מספיק כסף, אני לא יכול לתת!"
מה עשה הצדיק החכם? הוא לקח את העשיר
והעמיד אותו ליד החלון. "מה אתה רואה?" שאל
הצדיק.
"אנשים מסתובבים ברחוב", ענה העשיר. אחר
כך לקח הצדיק את העשיר והעמיד אותו מול
המראה.

"ועכשו מה אתה רואה?"
"את עצמי אני רואה", ענה העשיר.
עכשו בואו נחשב - מה ההבדל בין החלון

הלכה לשלחן שבת

"זעה"

- כמו תנור בית רגיל. או כאשר שני המאכלים/
כלים נמצאים יחד באותו מקום. עם זאת, יש
פוסקים שסוברים שהבעיה קיימת רק עם אדים
של משקים, ולא עם אדים של מאכלים יבשים.

כשאנחנו מבשלים, יוצאים אדים מהאכל.
לאדים האלה קוראים "זעה". לפעמים האדים
האלה עלולים לפסל כלי או אכל אחר, אבל רק
כשהתנאים הבאים מתקיימים: המקום קטן וסגור

ילדים עם המזגין

הזוכה שלנו
השבוע הוא הילד
הצדיק שמעון
עזרא מראשון
לציון! אנחנו רק
מזכירים לכם ילדים
שגם אתם יכולים
לזכות בפרס...
אנחנו מחכים
לתשובות שלכם!

פסוק מההפסדה

תנו פסוק: יש לכם רציון מה הציור מהאסא?
שלחו לנו תשובה

פתרון לחידה משבוע שעבר:
"ויאמר יפתח אל זקני גלעד
אם משיבים אתם אותי להלחם
בבני עמון ונתת ה' אותם לפני
אנכי אהיה לכם לראש".

יום דיים

היכן מסתתרת?

עידן ויהונתן מחפשים את המטמון

ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים היכן מסתתרים 3 אטונות ו2 לביאות.

חידה?

כמה מזבחות בנה בלק בכל פעם?

תשובה לחידה משבוע שעבר: שתיים.

הדיווח

למה זה תמיד "למה אחרת?" ואף פעם לא "תודה רבה לך אדוני שבאת לעבודה"?

שם לחתול שנמאס לך ממנו: "מיצירתי"

את הסיפור המלא ניתן לחשיג בתנויות הספרים המובחרות

המאבקון של חני / חני פרי

רבועי שוקולד קפואים

מתכונים שילדים יכולים להכין לבד

אפן ההכנה:

שמים בקערה את קביות השוקולד המרורי יחד עם חצי מיכל שמנת מתוקה. מכניסים למיקרוגל, ומערבבים עד שהשוקולד נמס לגמרי והתערבבת חלקה. להכניס את פרוורי הביסקוויטים לתערבבת השוקולד ומערבבים עד שהכל מצפה היטב. יוצקים את התערבבת לתבנית ומזהדים טוב-טוב לתחתית. מכניסים למקפיא שיתקשה.

לצפוי: שמים בקערה את קביות השוקולד הלבן עם 3 כפות שמנת מתוקה. ממסים במיקרוגל ומערבבים עד שהכל חלק. שופכים את הצפוי הלבן מעל השכבה החומה ומישרים. מכסים ומחזירים למקפיא ל-4 שעות לפחות.

הפוטבת הנה לידה בת 12

כתבו ללירון, ואולי הפצה שלכם תפרסם בגליון הבא של הפגזין!

שלחו את המצאה אלינו לכתובת: MAC@TV2000.co.il

פינת הילדים 03-378-2000 שלוחה 331 חתוקים מוכר אופוזיה בלק תלסה

אֶלְדָּנוֹת

כס"ז, ע"א

פְּרָשַׁת בְּלָק

לְפָנֵינוּ עֹשֶׁת

צֶלֶם אֱלֹקִים עַל פָּנָיו בַּפָּאוֹת הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן...
וּבֹה פֶּרֶשׁ אֲמַמּוֹר ז'צ"ל... מֵאֲמַר הַכְּתוּב
בַּפְּרָשַׁת בְּלָק (בַּמְדַּבֵּר כֵּב ג') וְיִקְוֶה מִזֶּאֱבָב מִפְּנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - מִהַפְּנִים שֶׁלָּהֶם.

מִדַּת הַזִּרְיוֹנוֹת

כְּתַב הַרְה"ק רַבִּי יִחְזַקְאֵל מִדְּעַעֲשׁ זִיע"א
בְּסִפְרוֹ 'כְּנִסֶּת יִחְזַקְאֵל': וַיִּסְפֹּר מֵאֵת מִן
הַקְדוּשׁ שֶׁר שְׁלוֹם מִבְּעִלְזָא זִיע"א שֶׁבִּילְדוּתוֹ
הָיָה דָּר בְּשִׁכּוֹנָתוֹ עֵרֶל נֶפֶח אַחֵר חֲצוֹת לַיְלָה לַעֲסֹק
לְקוֹם בְּבִקְרֵי הַשֶּׁכֶּם אַחֵר חֲצוֹת לַיְלָה לַעֲסֹק
בְּמִלְאֲכָתוֹ, וְאַשְׁתּוֹ הַצְדִּיקָה כְּשֶׁהָיְתָה שׁוֹמֵעֶת
קוֹל הַקּוֹרֵנִס שֶׁל הַנֶּפֶח מִכָּה הִיָּתָה מְעוֹרֶרֶת
אֶת בַּעֲלָהּ וְאוֹמֶרֶת: שְׁלוֹם, שְׁלוֹם, קוֹם
לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, כִּי הַנֶּפֶח כָּבֵד מִכָּה בְּקוֹרֵנִס.
וְהָיָה הַיּוֹם שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ קֹם בְּבִקְרֵי הַשֶּׁכֶּם
עוֹד טֶרֶם נִשְׁמַע קוֹל הַקּוֹרֵנִס, וּבִאֲוֹתוֹ יוֹם מֵת
הַנֶּפֶח. וְאַמֵּר, שֶׁכָּל עֵקֶר חַיִּיתוֹ שֶׁל הַנֶּפֶח הָיָה
עַל יְדֵי אוֹתָהּ יִנְיָקָה שֶׁהוּא הָיָה מְעוֹרֵר אוֹתוֹ
לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא ית"ש, וְתִכְף שְׂאֲרַע שְׁקָם
בְּלִיתִי הַתְעוֹרְרוֹת מִמֶּנּוּ, נִפְסֵק פְּתִיל חַיִּיתוֹ
כְּרָגָה.

וּבֹה בָּאָר שֶׁם אֶת הָאֲמֹר בַּפְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ,
פְּרָשַׁת בְּלָק (בַּמְדַּבֵּר כֵּב כ"א): וַיִּקֶּם בְּלַעֲם בְּבִקְרֵי
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת אֲתָנּוֹ וַיִּלֶּךְ עִם שְׂרֵי מִזְבֵּחַ, וַיִּפְרֹשׁ
רִשְׁוֹ: מִכָּאן שֶׁהַשְּׁנָאָה מְקַלְקֶלֶת אֶת הַשּׁוֹרֶה,
שֶׁחֲבֹשׁ הוּא בְּעֶצְמוֹ. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:
רָשָׁע, כְּבִיד קִדְמָה אֲבִירָהּ אֲבִירָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית כֵּב ג') וַיִּשְׁכֶּם אֲבִירָהּ בְּבִקְרֵי וַיַּחֲבֹשׁ
אֶת חֲמורוֹ. וְאַלּוֹ דְּבָרָיו: דְּבַלְעָם הָרָשָׁע דִּרְוֹ
גַם כֵּן בְּדִרְוֹ זֶה שֶׁעַל יְדֵי כֵּן יִהְיֶה לוֹ שְׁלִיטָה עַל
יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן קֹם בְּבִקְרֵי וְהָרָא מִדַּת הַזִּרְיוֹנוֹת,
וְהוּא כְּדֵי שִׁיִּשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ מִדָּה זוֹ מִמֶּנּוּ וְיִהְיֶה לוֹ
כֹּחַ לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר לוֹ הַקֹּב"ה, כִּי
גַם בֹּה לֹא הִשִּׁיג מִטְרוֹתוֹ, כִּי אֵינֶם צְרִיכִים לְלַמֵּד
מִמֶּנּוּ מִדָּה זוֹ, כִּי כָּבֵד לְמַדּוֹ זֹאת מֵאֲבִירָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר
'וַיִּשְׁכֶּם אֲבִירָהּ בְּבִקְרֵי'.

(סֵפֶר סְפִיר וִיהִלּוּם - לַהֲרֵב הַגָּאוֹן רַבִּי מִנַּחֵם
מִנְדֵּל פּוֹמֶרֶנֶץ שְׁלִיט"א)

בְּגִדְלוֹ, וּכְבֵּד דְּבָרָתִי בֹה פְּעָמִים רַבּוֹת, וְאַשְׁרֵי
הַמְדַּבֵּר עַל אֹזֶן שׁוֹמֵעֶת, וְאַשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
שֶׁמָּעוּ וְנִזְהָרוּ, וְתִבָּא עֲלֵיהֶם בְּרָכָה (נִפְלָאִים
מִעֲשִׂיר' סִיפּוֹר מֵט).

צֶלֶם אֱלֹקִים

כְּתַב בְּסִפְרֵי 'שְׁעָרֵי פְּרִנְסָה טוֹבָה' עַל תַּהֲלִים:
'מֵתִי אָבֹא וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים' (תַּהֲלִים מִב ג').
לְכַאוֹרָה הָיָה לוֹ לְכַתֵּב 'וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים',
וְאַרְאֶה בְּנִקְוֹד סָגוֹל.

אֲךָ יֵשׁ לְרַמֵּז לִפִּי מַה דְּפָרְשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים עַל
פְּסוּק שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשִׁנָּה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה
אֶת פְּנֵי ה', רָצָה לוֹמַר שִׁיִּיאֶה אֶת פְּנֵי ה' בְּצֶלֶם
אֱלֹקִים שֶׁהוּא 'פְּנֵי ה' שִׁיִּיחָה עֲלֵיהֶם וְעַל פְּנֵיהֶם.
עַל כֵּן נִרְאָה שֶׁזֶה שֶׁאֲמַר אֲדוֹנֵינוּ דּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה
'מֵתִי אָבֹא וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים', ר"ל שִׁיִּיחָה עַלִּי
צֶלֶם אֱלֹקִים שֶׁאֵלֶּךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהִירְאָה בַּפָּאוֹת
הָרֹאשׁ וּבִזְקָן וּבְבִגְדֵי יְהוּדָה, וְלֹא כְּאֲשֶׁר יֵשׁ
בְּדוֹרֵנוּ בְּעוֹ"ה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אוֹמְרִים שֶׁאֵין
לָאֲדָם רֶק לְהִיּוֹת יִרְאֵת שְׁמִים בְּלֵב, אֲבָל בַּחוּץ
מִתֵּר לְהִיּוֹת בְּקִצּוּצֵי פֶּאֶה וּבְבִגְדִים כַּחֲקוֹת
הַעַמִּים, אוֹי לְאֲזִנִּים שֶׁכֶּן שׁוֹמְעִין.

וּכְבֵּד הָכָה עַל קִדְמָתוֹ מִן הַרְבֵּה הַקְדוּשׁ וְהַגָּאוֹן
רַב דַּק"ק סִיגֶעֶט [הַרְה"ק הֵיטֵב לֵב] זַצְלִל"ה,
וְגַם עֲכָשׁוֹ בְּנוֹ הַצִּדִּיק [הַרְה"ק הַקְדוּשָׁת יוֹם טוֹב
זִיע"א] הוֹלֵךְ בְּעִקְבוֹתָיו וּבְדִרְכָּיו הַקְדוּשִׁים.
וְאַמֵּר, שֶׁזֶה אֲמִרָנוּ בְּכָל יוֹם 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אֲדָם
יִרְאֵ שְׁמִים בְּסִתֵּר וּבִגְלוּי', ר"ל, שֶׁאֲדָם צָרִיךְ
לְהִיּוֹת יִרְאֵ שְׁמִים בְּסִתֵּר וְגַם בְּגְלוּי, שֶׁלֹּא יִלֵּךְ
בְּקִצּוּצֵי פֶּאֶה וּבְבִגְדִים כְּאֲמוֹת שִׁיִּיחָה נֶכֶד
בַּחוּצוֹת שֶׁהוּא יְהוּדִי.

'וְיִקְוֶה מִזֶּאֱבָב' - מִהַפְּנִים שֶׁלָּהֶם

בְּשִׁמּוֹ שֶׁל הַרְה"ק ה'עֲרוּגוֹת הַבְּשָׁם' זִיע"א
הִבִּיא בְּנוֹ הַרְה"ק מִפָּאָפָא זִיע"א בְּהַקְדַּמַּת
סִפְרוֹ 'וַיִּגְדַּל יַעֲקֹב' (לְסִפְרֵי דְבָרִים): וְהוּא
אֶחָד מִן הַגְּדִרִים אֲשֶׁר לְמַדּוֹ אוֹתָנּוּ רַבּוֹתֵינוּ
הַצִּדִּיקִים, הַמְּסִיעַ שְׁלֹא לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר שְׁטָף
מִים רַבִּים מִים הַזְּדוֹנִים אֲשֶׁר אָנוּ מְקַפִּים
מֵהֶם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, דְּהֵינּוּ לְהִיּוֹת נֶכֶד

פְּנִים יְהוּדִיּוֹת

סֵפֶר הַגָּאוֹן ה'בֵּן אִישׁ חִי' זִיע"א: מַעֲשֶׂה
בְּשֶׁר אֶחָד גָּדוֹל שֶׁל יִשְׁמַעְאֵלִים, שֶׁכָּבֵשׁ אֶת
אֶרֶץ הַקְדוּשָׁה שֶׁהָיְתָה בְּיַד הָעֵרֶלִים, וְעָשָׂה
מִלְחָמָה עִם פְּלִשְׁתִּים הָעֵרֶלִים, וְגִזֹּר אֲמֹר
שֶׁאִם יִפְגְּשׁוּ בְּעֵרֶל בְּדֶרֶךְ שִׁיִּשְׁחֲטוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה
הָעֵרֶלִים מִתְחַפְּשִׁים לְלִבוּשׁ בְּגָדֵי יִשְׁמַעְאֵלִים.
פַּעַם אַחַת הָיָה מִהֵלֶךְ בְּמִדְבָּר עִם חִילוֹ, וּפָגַע
בְּסִיעָה אַחַת שֶׁל פְּלִשְׁתִּים הָעֵרֶלִים אֲנָשִׁים
וְנָשִׁים, שֶׁהָיוּ בּוֹרְחִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְהָיָה
בֵּינֵיהֶם יְהוּדִי אֶחָד, וְכִשְׂרָאוֹ אֶת הַשֹּׁר הוֹלֵךְ וְכָא
לְפָנֵיהֶם אֲחֻזָּתָם רַעְדָה, וְהַיְהוּדִי נִשְׁמַט מִתּוֹכָם,
וַיִּרֶץ וַיָּבֹא לְפָנֵי הַשֹּׁר, וְתַפֵּס הַפָּאוֹת שֶׁלוֹ בַּשְּׁתִּי
יָדָיו, וְהָיָה קוֹרֵא בְּקוֹל גָּדוֹל דְּבָרִים אֱלֹו בְּלִשׁוֹן
עִרְבִי: שׁוּף יָא סִידִי, אָנָּה יְהוּדִי וְהַאֲדוּלָה שֶׁהוּדִי!
לֵאמֹר: רָאֵה אֲדוֹנִי, אֲנִי יְהוּדִי, וְהִלְלוּ עֲדִי!

וַיִּצְחַק הַשֹּׁר כִּי עִרְבּוּ לוֹ דְּבָרִים אֱלֹו שֶׁדָּבַר בָּם עַל
הַמִּשְׁקָל, וַיִּגְזֹר לְתַלּוּת לוֹ בַּפָּאוֹת שֶׁלוֹ שְׁנֵי נִזְמִי
זֶהב אֲשֶׁר לִקְחוֹ מִן הַשֶּׁלֶל, וַיַּעַן הַיְהוּדִי וַיֹּאמֶר,
אֲדוֹנִי הַעֲדִים שְׁלִי הֵם שְׁנֵי גְבוּרִים חֲזָקִים וּבְרִיאִים
אֲשֶׁר הֵמָּה יִכְלוּ לְשֹׂאת גַם שְׁנֵי צְמִידִים שֶׁל זֶהב,
וַיֵּצֵא לְתַלּוּת בַּפָּאוֹת שֶׁלוֹ גַם שְׁנֵי צְמִידִים גְּדוֹלִים
שֶׁל זֶהב שֶׁלִּקְחוֹ מִן הַשֶּׁלֶל, הֵלֵא תִרְאוּ כִּי יָפָה
כֵּן אוֹתוֹ הַיְהוּדִי לְקִרְאָה אֶת הַפָּאוֹת שֶׁלוֹ בְּשֵׁם
עֲדִים, אֲשֶׁר הֵם מַעֲיִדִים עָלָיו שֶׁהוּא אִישׁ
יְהוּדִי, וְגַם עָשׂוֹ אֶת שְׁלָהֶם, וּמִלְבָּד שֶׁהִצִּילוּהוּ
מִן הַמָּוֶת עוֹד עֲטָרוֹ אוֹתוֹ בְּנִזְמִים וּצְמִידִים
שֶׁל זֶהב, שֶׁהוּצִיאָם גַם אֵלָיו חֵלֶק מִן הַשֶּׁלֶל.

הַמְּשִׁיב ה'בֵּן אִישׁ חִי': עַל כֵּן כְּמָה וְכְמָה
צְרִיכִין אֲתֵם לְהִזָּהֵר בְּשְׁנֵי עֲדִים נֶאֱמָרִים
אֱלֹו, הַעוֹמְדִים אֶחָד מִמֵּיָן וְאֶחָד מִשְׁמָאל,
הַמְּעַטְרִים אֶתְכֶם בְּעִטָּרָה שֶׁל יְהוּדִיּוֹת.

וְאֵין אֲנִי מַעֲמִים עֲלֵיכֶם לַעֲשׂוֹת לָכֶם פָּאוֹת
עֲבִים וְאַרְפִּים, כְּמוֹ מִנְהַג אַחֲינוּ הָאֲשִׁכָּנִים
הֵי"ו, וְרַק אֲבָקֶשׁ שִׁיִּיחָה בָּהֶם שְׁעוֹר הַנֶּכֶד
לְעִנְיַי הַכֵּל, וְלֹא יִהְיֶה כְּעֶשְׂבִים קִטְנִים
הַעוֹמְדִים עַל פֶּתַח הַקִּרְקַע, אֲשֶׁר רַק רְשׁוּמָן
נֶכֶד, דָּאֵלוֹ פְּסוּלִין הֵם לְעִדּוֹת כְּדִין קֶטָן
שֶׁפְּסוּל לְהַעֲדִי, כִּי רַק הַגְּדוֹלִים נֶאֱמָרִין לְהַעֲדִי

חִידוֹן אֶלְדָּנוֹת - נוּשָׁא פִּרְסִים אֵיפֹה רְמוּזִים בַּפְּרָשַׁתֵּנוּ חֲגֵי פֶּסַח, שְׁבוּעוֹת וְסִכּוֹת?

פֶּתֶרֶן הַחִידָה - פֶּרֶשַׁת צו - פֶּסַח:

ש. כְּמָה פְּעָמִים מוֹפִיעוֹת בַּהֲגֵדָה הַמִּילִים 'לִשְׁנֵה הַבָּא'?

ת. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים. פְּעָמִים בְּרָא לְחַמָּא עֵינָא, וּפְעָם נּוֹסֶפֶת בְּסוּף הַהֲגָדָה.

א- לִשְׁנֵה הַבָּא בִּארְעָא דִּישְׂרָאֵל. ב- לִשְׁנֵה הַבָּא בְּנֵי חוֹרִין. ג- לִשְׁנֵה הַבָּא בִּירוּשָׁלַיִם.

שֵׁם הַזִּזְכָּה בְּסִידוֹר מִתִּיבָתָא מִנְחָה מְעִרִיב בְּהוּצָאת "עוֹז וְהֹדֵר":

פֶּרֶשַׁת צו - פֶּסַח:

ה' יַעֲקֹב רִיזְמוֹן מִבֵּית שִׁמְשׁ.

פֶּתֶרֶן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזִּזְכָּה, יוֹפְרִסְמוֹ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתֵרִים נִכְוָנָה יִכְנֹסוּ לְהַגְלִילָה אִי"ה

עַל סִידוֹר מִתִּיבָתָא מִנְחָה מְעִרִיב בְּהוּצָאת "עוֹז וְהֹדֵר".

אֵת הַפְּתוּרֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֲלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנִי

לְמַסְפֵּר פֶּסַח: 077-470-26-81

אוֹ לְמִייל: magdenot@gmail.com

נָא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּקָה וְטַלְפוֹן.

בְּרֹאשׁ הַדָּף לְצִיין "עוֹבֵר חִידוֹן לְנוֹעַר".

דבר התורה שלי

לשלחן השבת

אהבת התורה

"ולא ראה עמל בישראל" (במדבר כג, כא).

מפרש האור החיים הקדוש: בלעם התכונן לומר שהצדיקים, למרות שעושים מצוות וכל עסקם בתורה, אינם מרגישים שיש להם עמל. אדרבה, כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים, לרב חשקם בתורה.

ספר המקבל רבי סלמאן מוצפי זצ"ל על אודות התמדתו וחשקו הגדול לתורה בימי עלומיו -

בלילות שבת קדש הייתי נוהג לעין ב"טור" וב"שלחן ערוך" בבית. עשיתי נפט היתה דולקת ומנחת בתוך תבת זכוכית שנסגרה על מנעול. המפתח היה בידי אמי עליה השלום שהניחתו למראשותיה. היא עצמה ישבה והשגיחה עלי. מלבד זאת היה תלוי על גבי המנורה שלט מאיר עינים שעליו נכתב "שבת קדש".

ליל שבת קדש אחד נחלש אור העששית, והיה לי קשה לקרוא ב"באר היטב" [באור על השלחן ערוך] שהיה מדפס באותיות קטנות שדהו במשך השנים. שכחתי שהיום שבת ורציתי להגביר את אור העששית, אך ראיתי שהמנורה נעולה. נזכרתי שהמפתח נמצא אצל אמי, אבל לא נזכרתי שהיום שבת. כשראיתי שהיא נמנמת, לא רציתי להעירה ובקשתי לפרק את המנעול.

עוד אני חוכך בדעתי מה לעשות והנה נפלו עיני על השלט "שבת קדש". "אוי, מה עשיתי!" זעקתי, ואמי התעוררה בבהלה. מאותו יום קבלתי על עצמי לא לשבת על יד המנורה, אף אם היא נעולה ותלוי עליה שלט.

כשנפל למשכב, שבועים לפני פטירתו, אמר לרופאו: "דע לה שהעקור בעולם הזה הוא התורה. אין שום דבר חוץ מהתורה". התורה מלאה את ישותו כל ימי חייו.

(עולמו של צדיק). (ליד שלחן שבת).

שבת שלום ומבורך!

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח לך

קורח

חוקת

בלק

פנחס

מטות

מסעי

יעלה יעלה בואי לנגני,
הנני רמון פרחה גפני:

ובוא דודי יחיש צעירי, ויאכל את פרי מגדרי.

אם ירדתי ארכו נדודי, אך יחידה אשב על כני: יעלה יעלה וכו' שובי אלי, את בת אחובה, שובי אתי, ואני אשובה.

הנה עמי זאת אות כתרובה, כי כתרובה אתן משכני: יעלה יעלה וכו' רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאו אותי קנית.

עתה לי בין עמים זרית, ואיך תאמר כי אחבתני: יעלה יעלה וכו' אומתי, לשוב ויריתיך, ולתהלה ולטוב שריתיך.

כי אהבת עולם אחבתך, על כן אושיכך על דוכני: יעלה יעלה וכו' לו יהי כדברך, וידי, עתה מחר תאסף נדודי.

ולתוך ציון נחת נדודי, ושם אקריב לך את קרבני: יעלה יעלה וכו' חוקי רעה חכם כיון טוב, כי ציון ישעי רענן ורמב.

ולסיריך אכרות ואחטב, וחיש אשלה לך את סגני: יעלה יעלה וכו'

שמו יצא ככל עבר,
אשר יעדל וחי גבר.

וליראי א-ל וחי חבר,
יחי בדורו כשמואל:

עדי זקנה וגם שיבה,
יחי דישן ככל מוכה.

ושלום לו ורב אהבת,
אמן כן יאמר הא-ל:

הנפול בתוך עמו,
יחיה לאביו ולאמו.

ויהיה א-ליו עמו,
וגם כל בית ישראל:

יחי שלום בחילינו,
ושלום בישראל:

בסימן טוב כן בא לנו,
בסימן טוב כן בא לנו.

הילד וחי רענן,
כצל ש-די ותלונן.

ובתורה אז יתבונן,
ואלף דת כל שואל:

ומקורו יהי ברוך,
וזמן תינו יהי ארוך.

ושלחנו יהי ערוך,
וחבחו לא יתנאל:

משפך שלי

לעילוי נשמת
מרסם אוסקר
בת ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אריה סלארי ז"ל
בן טורן הי"ו
נלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ח
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הנרי בן לאה ז"ל
פורטונה בת הלן ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
בת שבע עופרה חזה
בת יפת ושושנה ז"ל
נלב"ע י"ח אדר א' ה'תש"ס
תנצב"ה

בזשלי מאידים

זמירות לשבת

רבונו של עולם, ותן חלקנו בתורתך, וזכנו קרי שתשרה שכינתך עלינו. מלא משאלות דבי למופת, וחפץ רצוני ותן שאלתי:

אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה, עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא:

מי האיש החפץ תמים אהב ומים לראות טוב: נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה: סור מרע ועשה טוב בקש שלום וירדפהו: אם אשפוך וירושלים, תשבח ומיני, תרבה לשוני לחבי אם לא אזכרי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמתתי:

ואנחנו לא נדע מה נעשה, כי עריך ענינו: זכר רחמיך ה' וחסדך, כי מעולם חסות: טוב להודות לה', ולומר לשמך עליון. להגיד בבוקר חסדך, ואמונתך בלידות:

אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי: אלו תהי לי כח, תייתי יוצא לשוק, תייתי מקריו ואומרי: "שבת חיים לוי":

אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשכחה. העומדים בין כים ובין ביקשה. המקום ורחם עליהם ויוציאם מצרה לרחות. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב: כח אמר ה', וברתי לך חסד נעורך, אהבת כלולתיך, לבתך אחרי במדבר, בארץ לא רדועה: ועתה כנים שירי למלך בתפארת מפואר, ואשרי עבדו המשמיעים בקול שבתו: תהא השעה הזאת שעת רחמים ושת רצון מלפניך:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
גבריאל נפתלי מזרחי ז"ל
בן רחמים ואביטל הי"ד
נלב"ע י"ז תמוז ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אסתר (רינה) שעדון
בת פורטונה ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשפ"ד
תנצב"ה

משכן שילה

תקציר: קבוצת המברחים ממשיכים בדרךם לעיר באישון ליל אף לכשהם מבחינים בפנסי הבקרת של השוטרים הם סוטים מנתיבם ומחפשים מקום להחביא את סחורתם עד יעבר זעם. הם מבחינים בבית הקברות הסמוך ומחליטים להחביא שם את סחורתם.

המשורר יבוא בעזרה

למה נקרא מוריה על שם המר המוב שישנו שם. מי שענה לאברהם אבינו בחר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה:

על הר גבה עלי דך, מכשרת ציון, תרימי כפת קולך, מכשרת ירושלים. תרימי, אל תירא, אמרי לערי יהודה, הנח א-לתיכם:

כן אדם, עלה למעלה עלה: כי בת עז דך יש לך כנפי רוח, כנפי נשרים אבירים:

אל תכחש כם פן וכחשו לך: דרש אותם דרש כן אדם - ויקצאו לך מיד:

יום קדוש הוא מבואו ועד צאתו, כל זרע יעקב ויבדדוהו בדבר המלך ודחו, לנה בו וישמחו בתענוג אכול ושתו, כל ערת ישראל יעשו אותו:

משך חסדך לידעך א-ל קנא נוקם, נוסרי ליום השביעי זכור ושמור להקם, שמתם בבנין שלם באור פנך תבחיכם, ירנן מרשן ביתך ונחל עדניך תשקם:

עזור לשותכים בשביעי בחריש ובקציר עולמים, פוסקים בו פסיעת קמט, סוערים בו לברך שלש פעמים, צדקתם תצוהר באור שבעת יומים, ה' א-לנו ישראל אהבת תמים, ה' א-לנו ישראל תשועת עולמים:

כל מקדש שביעי קראו לו, כל שומר שבת קדש מחללו, שברו הרבה מאד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו:

אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל, ביום השבת שישו ושמחו במקבלי מתן נתיאל, גם שאו דרכם קודש ואמרו לא-ל, ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל:

דורשי ה' זרע אברהם אוהבו, המאחרים לצאת מן השבת וממחרים לבא, ושמחים לשמרו ולעירב ערובו, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו:

זכרו תורת משה במצות שבת נרוסה, חרותה ליום השביעי ככלה בין רעותיה משכנה, סתורים ידשה וקדשוה במאמר כל אשר עשה, וכל א-לתיכם ביום השביעי מלאכתו אשר עשה:

משכן שילה

לעילוי נשמת
מנג'ור בן מברט ז"ל
סיסאי בן וואלו ז"ל
אזונט בת אלמצי'ה ז"ל
תנצבה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מאור מאיר ז"ל
בן גדי ורעיה כהן הי"ד
נלב'ע ח' כסלו התשפ"ג
תנצבה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אביט מותתיהו
בת מזל ז"ל
נלב'ע י"ז אלול התשפ"ד
תנצבה

גבורה בארץ הזהב

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך
כל היום היא שיתחתי.
אתה בחרתנו מכל העמים
אהבת אותנו ורצית בנו
ורוממתנו מכל הלשונות
וקדשתנו במצוותיך וקרבנות
מלכנו לעבודתך ושקד הנדור
ותקדוש עלינו קראת.
אתה תקום תרחם ציון
כי עת לחננה
כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה
חתן וכלה, גילת רגת דוידה
ותורה אהבה ואהבה ושלום
ויריעות.
אשרי העם ששכנה לו, אשרי
העם שה' אלקיו.
אשרי מי שגדל בתורה
ועמלו בתורה, ועושה נחת
רות ליוצרו.
אשריכם תלמידי חכמים
שדברי תורה תבינים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם
ישראל, לפני מי אתם
מסתרינן ומי מסתיר אתכם,
אביכם שבשמים, ואומר
"מקנה ישראל ה'", מה מקנה
מסתיר את השמאים, אף
הקדוש ברוך הוא מסתיר את
ישראל.
אנא עבדא דקדשא בריך
הוא.
ארין אשר תמיד עיני ה'
א- להודך בה, מראשית השנה
ועד אחרית שנה.

אין באלקינו אין בארוננו,
אין במלכנו, אין כמושיענו.
אין שום ואוש.
איש את רעהו יעזרו ולאחיו
יאמר חזק, חזק חזק ונתחזק.
אל תירא ישראל.
אלה המדה לבי,
חוסה נא ואל תתעלם.
א- לי אתה ואורך אלקי
ארומסק.
אם אין אני לי, מי לי. וכשאני
לעצמי, מה אני. ואם לא
עבשיו, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי
שמים לתפלתנו.
אהללה אלקי ואשמחה בו,
ואשימה תקותי בו. אהודנו
בסוד עם קרובו, אלקי צורי
אחוסה בו.
אור דרע לצדיק וליושרי לב
שמחה.
אחת שאלתי מאת ה'
אותה אבקש, שבתי בבית ה'
כל ימי חיי, להוות בנעם ה'
ולבקר בחיבולו.
איהו טוב ה'.

לעילוי נשמת
אסתר סטמקער בת
כרמלה ז"ל
ששון סטמקער בן
אליזבת ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
צמריר מגידוש ז"ל
בן עליה הי"ו
נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

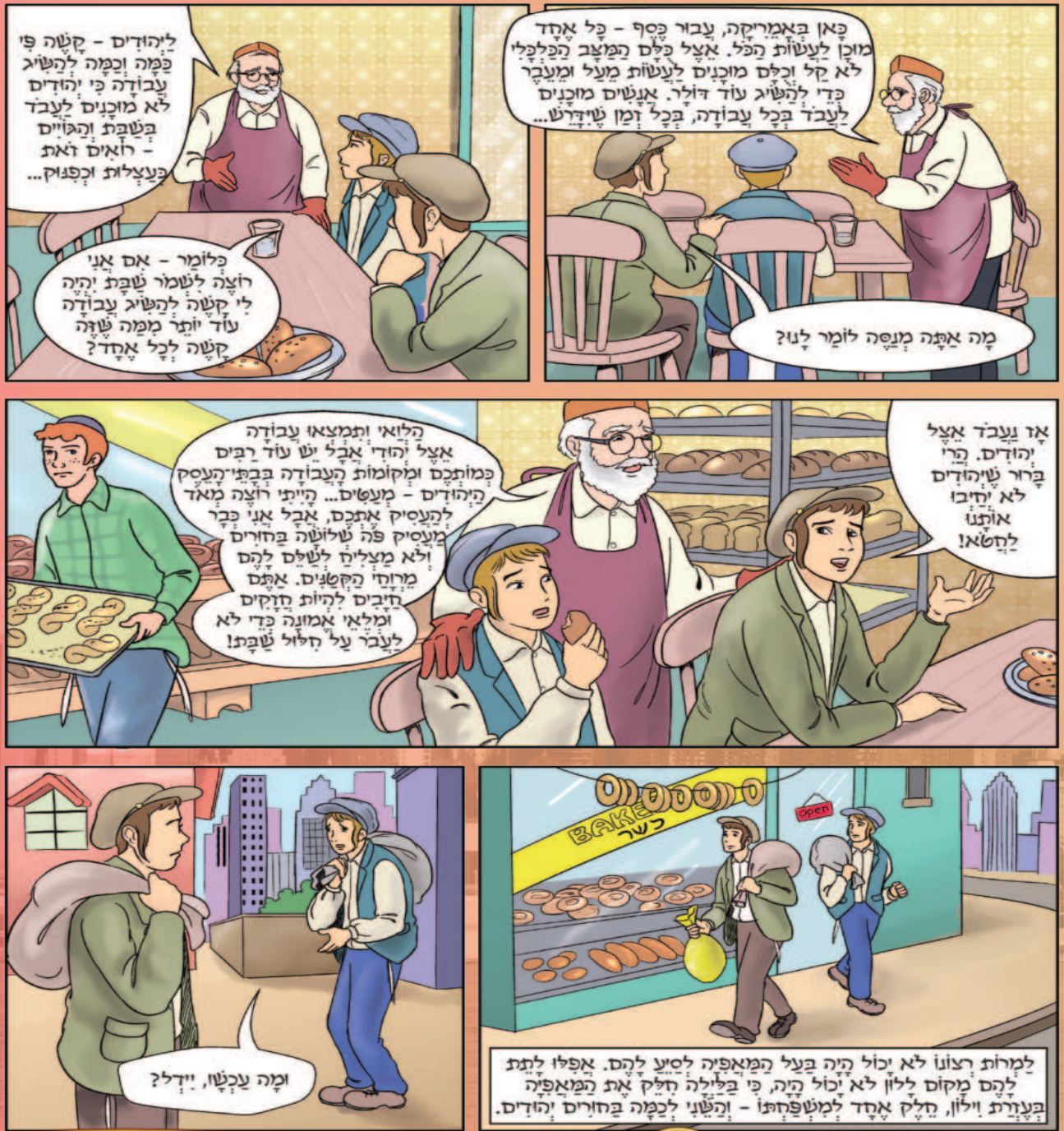
להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן שילוח

תקציר: הנהג לוקח את האבן חן מידי הנערים וממהר לברוח. ידל ונפתלי, באין פרוטה בכיסם, נאלצים ללכת ברגל עד לעיר הגדולה כשהם תשושים ורעבים. הם פונים לבקשת עבודה בתור מצחצחי נעלים אך בעל העסק מנצל את תמימותם ומרמה אותם בשכרם. בצד להם, הם לוקחים את המעות הבודדות ופונים לחפש אכל כשר...

המשורר יצחק נבון

שירים חסידים

ביום ההוא יושר השיר הזה בארץ והודה, עיר עז לנו ישועה וישית חומות ותל. בן בן גנ אומר, תפך בן תפך בן, דבלא בן. ובה תחיו, וסיב ובלה בן, ומנה לא תוע, שאין לך מרה טובה הימנה.

ברוך (הוא) אלכינו שבראנו לךבדור, והקדינו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, ותי עולם

נשע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בללב שלם. למען לא ניגע לריק, ולא נלך לבחלה.

ברוך הגבר אשר ובטח בה' ותיה ה' מבטחו.

גם בי אלך בגניא עצמות לא אירא רע כי אתה עמודי שבקך ומשענתך תמה ונחמני

דוד מלך ישראל חי וקים. דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים. אחד יחיד ומיוחד היה הוזה ויתיה. דעת קנית לא חסרת, דעת לא קנית מה קנית, זה מה שנאמר במערכא. דרא ביה בולא ביה דלא דת מה ביה זה מה שנאמר במערכא.

ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד.

הגיע זמן הנאולה. הרוז' לה' כי טוב, כי לעולם חסדו. הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ. חברים כל ישראל ונאמר אמן. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו. הושיעה את עמך ויברך את נחלתך וירעם וישאם עד העולם. תכל יודוך ותכל ושבחך ותכל יאמרו אין קדוש כה'.

הנה אנכי שלח לך את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והתעורר. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. הקדוש ברוך הוא אנהנו אוהבים אותך. תרחמן הוא יקים לנו את סבת דוד הנפולת. תרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות וישועות ונחמות. תשיבנו ה' אליך ונשובה תדש וימנו בקדש.

משכן שילה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת טוביאס טוביה ברמן בן לייקה ז"ל סופיה בכלמן ברמן בת ריקלה ז"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת מרוקס קיטו ברמן בן סופיה ז"ל אלברטו אברהם ברמן בן סופיה ז"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת אשר אנג'ל קרופינסקי בן חנה ז"ל לואיז קרופינסקי בת חוה ז"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת הקטור ג'ורג' ברמן בן טוביאס וסופיה ז"ל ריקלה דרייקוף ציטריק בת חוה ז"ל תנצב"ה
---	---	--	--	---

יוסף בוכריס
רבה של חרדים - תוניסיה

תקציר: חיים ממשיך בוכוהו עם אחיו רבי שמשון. הוא מתחרט על שגלה לו את תכניתו ומאמץ לפגוע בו אם יעז לסכל אותן. רבי שמשון מתפלל שאם כן, שלעולם לא יגיעו לחוף אנגליה. לפתע, סערה תוקפת את ספינתם.

שירים חסידים

מי יתן לי אבר כיונה
אעופה ואשכנה.
מי יתן מציון וישועת
ישראל בשוב ה' שבות
עמו יגל יעקב וישלח
ישראל.
ממקומך מלכנו תופיע.
מצות גדולה להיות
בשמחה תמיד.
מקומו מעפר דל
מאשפת ימים אביון.
משה אמת ותורתו
אמת.

לא תבושי ולא תכלמו,
מה תשתוהו ומה תהמו,
כך יחסו עמי ונבטתה
עיר על תלך.
לב טהור ברא לי אלקים
ורוח נכון תדש בקרבי.
לכנימין אמר ידיר ה'
ישכן לבשתי עליו.
מה אהבתי תורתך, כל
היום היא שיתחיל.
מתרה ה' אלקינו רשמע
בתרי יהודה.

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלי יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ה' הכל לטובה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה. הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.
כלם אהובים, כלם ברוכים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
בשם שאני רוקד כנגדך ואני
יכול לגנוע כך, כך לא יוכלו כל
אויבי לגנוע בי לרעה.

מי מראש צרים אראנו
ומגבעות אשורנו הן עם
לכדר ישכן ובנוים לא
ותחשב.
מי נחם ה' ציון, נחם כל
תרבותה, וישם מדברה כערן,
וערביתה כגן ה'.
ששון ושמחה ומצאנה,
תודה וקול זמרה.
ביצד מרקדיו לפני הבלה,
כלה נאה ותסודה.

מי הרבית טובות אלי,
מי הגדלת חסדך עלי.
ומה אשיב לך וחבל שילך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
ותפצים לעשות רצונך.
מי לא יטש ה' עמו
ונחלתו לא יעזב.
מי מציון תצא תורה
ודבר ה' מירושלם.

המשורר יצחק בער"ה

דוד עידן
דוד עידן

רבי
שלום נח ברוזנסקי
האדמו"ר מסלוצק

רבי
יצחק ניסים
האדמו"ר מציון

רבי
משה עדס
מחבר ארץ צומא

רבי
בצלל משה הכהן
ראש רבי מדינא

רבי
חיים קורח
מבשרי חבסי ורסין

רבי
יעקב משה טולידאנו
רבה של חת אביס

רבי
אהרן הכהן
דיין מחבסי ורסין

רבי
אהרן הכהן
דיין מחבסי ורסין

לרפואת והצלחת
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת חזאנה הי"ו

לרפואת והצלחת
מזל אביסון
בת עליזה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת סוליקה
למשפחת אלול הי"ו

להצלחת
יעקב בן יפה הי"ו
שולמית בת יפה הי"ו

מנהגתך לעשות

נהוראי חכמון נ"י
בית ספר - אסף מיטון
אשקלון

חלום הזהובים

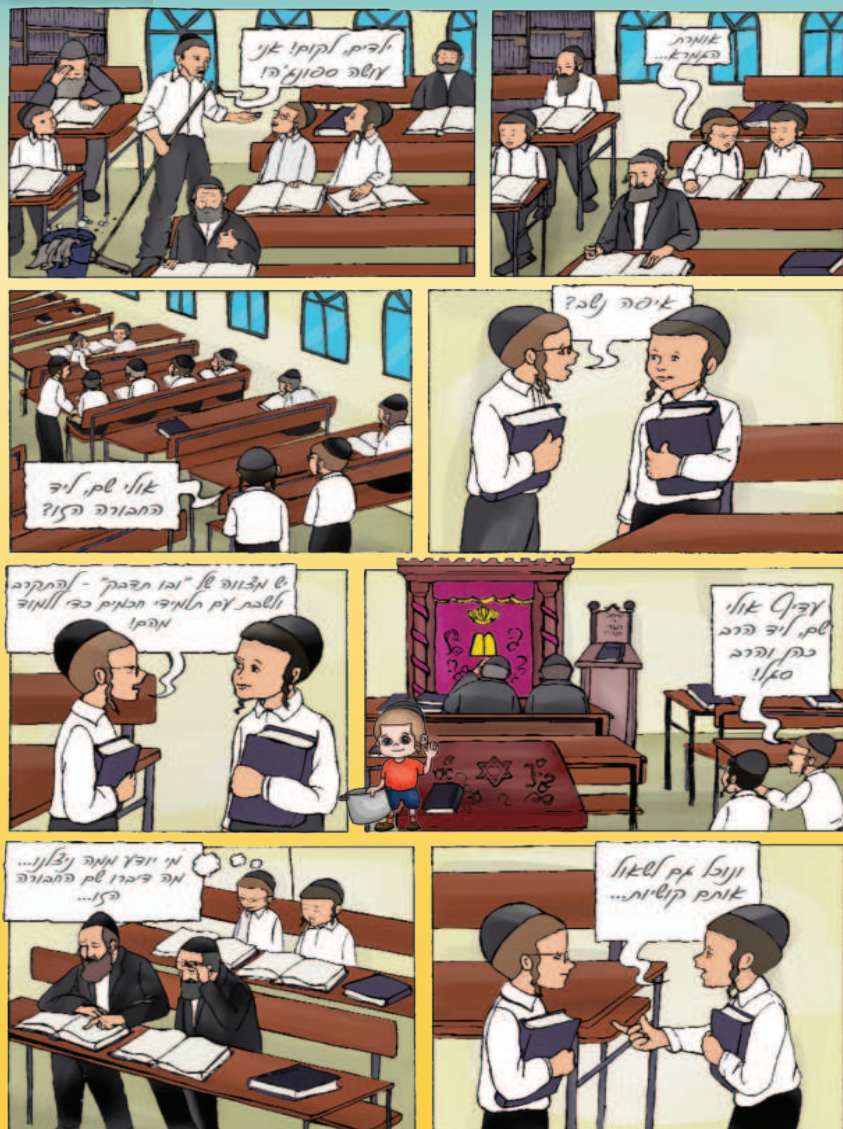
מעשה באדם אחד שחלם על סולם ובו אלף שלבים, ובחלומו ראה את המלך מטפס בסולם עד שהגיע לשלב ה-500. למחרת מיהר האיש לספר את החלום למלך. המלך שמע את החלום, ושמחה גדולה עלתה בליבו. בתמורה לחלום ששמע ציווה המלך להעניק לאיש במתנה אלף זהובים. הסיפור על אודות החלום התגלגל במהרה, וכולם דיברו על אלף הזהובים שבהם זכה בעל החלום. פנתה אחת משכנות האיש לבעלה ואמרה: "רוץ גם אתה אל המלך וספר לו על חלום שחלמתי. אם לשכן שראה את המלך במדרגה ה-500 הוא נתן אלף זהובים, אתה תגיד שבחלומך המלך עומד בראש הסולם. על חלום כזה לבטח תקבל סכום גבוה יותר. אולי נזכה בעשרת אלפים זהובים!" למחרת בבוקר הלך האיש אל הארמון וביקש להיפגש עם המלך. הכניסו אותו אל המלך, ואז סיפר האיש על ה"חלום" שחלם. פניו של המלך האדימו מכעס ומיד ציווה על משרתיו להשליך את האיש מהארמון. ומזה נלמד מוסר השכל גדול. מה שטוב לאדם אחר לא בטוח שיהיה טוב גם לך.

המסר: עלינו להקפיד בכל דבר שבחיים להביא את עצמנו ולא להיות חיקוי של הסביבה שלנו. ובמיוחד בעבודת התפילה שלא להתפלל "כמנצח אנשים מלומדה", אלא יקפיד אדם לעשות את תפילתו בתחנונים ויבקש על כל דבר שהוא רוצה, ובעזרת ה' יזכה לישועות גדולות.

(משל נמשל - לרבינו יוסף חיים)

ענת אורן

הצטרפות למדור זה פנו למייל:
v0732224999@gmail.com

"ובו תדבק"

דבר הלכה: אם המדבר לשון הרע מתחבר לחבורה של מספרי לשון הרע, עובר גם על מצוות עשה של "ובו תדבק". מה הפירוש במצווה זו? מצווים אנו להתדבק בתלמידי חכמים, להתקרב אליהם בכל דרך אפשרית, אפילו לאכול ולשתות איתם. והכל כדי שנלמד ממעשיהם. לכן, המדבק עצמו לחבורת רשע - עובר על מצוות עשה זו.

שירי חינוך

אילת חן בנות תסמכני, ובכליל בתוך חיקה מלונני:
לכוס יינה אני תמיד מוזנן, ונתערב חסד יינה ביני:
שתו דודים לעומתי וחסדו, והעירי לשבלי רעיוני:
בתיכיל בת מלכים תכבדני, וישלחנה מוזנן להמוני:
וזן תפריד לכל רעים ודודים, אכלי דודי באהבת חסדני:
יקשר מן חסדו על גבתי, כמעגל חן וחסד ימשכני:
מפרשו כענן עבלי שחקים, לרעיתי יהיה תפיק רעוני:
שערית חסידים הם קבועים, זכות לאה בבניה תסעוני:
תעורר אהבת רחל לבנים, כבוד מלכות עשירית תעלני:
א-להים חיש לעשך וישועה, כעת רצון תחפצת את גרוני:
שליחי לב כרוב שלום תסוכב, בני איש הם טלית אב המוני:

תתרו עלי שילתי וכוס דודי קרא, זמן שרדינו וכל הנסגלים:
תאזן לבבם לעשות טוב גברה, יעלו לגן עדן ותמים נוהלים:
מבוס ישועות אשמחה ואומרה, אוציא לכל סודי ואשיב שואלים:
גברה, כרוך שהוא נותן שבר כל פועלים:
שום טוב למשכילים גרעת ושרה, כי הם עלי יארים בקוראי מושלים:

בנעים ומירות מנודו אתהוורה, ואני ורעיתי ברנה צוהלים:
כינו ערת קרש בשירה חברה, חתן והכלה בחפה נקללים:
זה יום שמחות לאסת וקרה, כי היא ודודת חן וחסד טמילים:

אהבת תרסה על לבבי נקשרה, ואני בתוך גולה פעמי צוהלים:
לו יש רשות לי אעלה אתהחברה, תוך שערי ציון אשר הם נחללים:
שחרית וערבית בת נדיבים אוקרה, לבי ורעיוני בחשק נבחרים:

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואה שלימה עברי רפאל בן אדרת הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן שילה

אגדות החרבן - י"ז בתמוז

תקופת בין המצרים וחרבן שני בתי המקדש על פי המקורות.

הם ישלשלו מהחומה שתי קפות של זהב, ובתמורה ישיבו להם החילים שני כבשים. גם אז קרה שיום אחד הורידו הכהנים שתי קפות של זהב, אך בתמורה קשרו להם החילים שני חזירים, הכהנים שכנראה לא הבחינו בשנוי, משכו והעלו את החזירים, הם לא הגיעו לחצי החומה ואחד החזירים נעץ את צפרניו בחומה, השתחרר מהקשירה וקפץ מארץ ישראל לחוץ לארץ 400 פרסה! מאז גרמו עוונותינו ובטל התמיד וחרב הבית.

בשלהי ימי בית המקדש הראשון היתה ירושלים נצורה ונתונה ברעב במשך כשלוש שנים. למרות המצור הממשך המשיכו הכהנים הצדיקים במסירות נפש להקריב את קרבנות התמיד מידי יום.

בירושלים שרר רעב נוראי, ובזמן שאנשים נפלו מתים ברחובות, בבית המקדש הקריבו כל יום שני כבשים עם מנחה ונסכים. הכהנים ידעו שכל זמן שקרב התמיד בבית המקדש לא תפול העיר ביד האויבים. ואכן מספרת הגמרא (ערכין יא:) ששלשה שבועות לפני חרבן הבית, ביום י"ז בתמוז לא היה לכהנים כבשים, ובאותו היום הפסקה הקרבת קרבן התמיד.

לפני חרבן בית שני, מספרת הגמרא (תענית כו:) שביום י"ז בתמוז הצליחו הרומאים לבקע את חומות ירושלים, הכהנים הצדיקים מצדם המשיכו בעבודת הקרבנות במסירות נפש, תוך התעלמות מהמלחמה שמתרחשת צמוד אליהם ממש, אך לפתע פרצו החילים לבית המקדש, עצרו את הכהנים ולא נתנו להם להמשיך במלאכת הקדש. באותו יום עצוב ונורא הפסקה עבודת הקרבת התמיד.

ג. הבקעה העיר

אסון נורא זה של פריצת החומות שהיה בעצם סוף מפלתה של ירושלים [עד שרפת בית המקדש ביום ט' באב] **ארע ביום י"ז בתמוז**. הרבה: לגבי בית ראשון ישנה סתירה במקורות, בגביא (ירמיה נב) כתוב שהחומה נפרצה ביום ט' בתמוז, וכך גם מובא בתלמוד בבלי (תענית כח:). אך בתלמוד ירושלמי מובא שהחומה נפרצה ביום י"ז בתמוז, ומרב צורותיהם הם טעו בחשבון הימים לומר שזה קרה ביום ט' בתמוז.

בחרבן בית ראשון, לאחר מצור ממשך של כשלוש שנים, פרצו נבוזרעדן וחיליו את חומת העיר ירושלים. למעשה נבוזרעדן

עד חצות היום שמושה ירד, והוא לא ירד, בעקבות כך חטאו את חטא העגל. למחרת כשירד משה רבנו מהר עם לוחות הברית בידי, הוא שמע את קולות ההוללות של החוגגים לעגל, באותו הרגע פרחו האותיות שהיו חקוקות על הלוחות ומשה השליך את הלוחות מידי ושבם בתחתית ההר. אותו יום נורא ועצוב היה י"ז בתמוז.

ב. בטל התמיד

את קרבן התמיד היו מקריבים בבית המקדש בכל יום, שני כבשים בני שנה תמימים (- ללא מום), כבש אחד בבקר וכבש שני בין הערבים (בין הערבים הוא הזמן שמאחר חצות היום ועד תחלת הלילה), קרבן התמיד היה קרב עולה - כלו לה', יחד אתו היו מביאים גם מנחה ונסכים (המנחה כללה עשירית האפה סלת חטים ושלושה לוגים שמן זית, הנסכים היו שלושה לוגים יין).

הגמרא (בבא קמא פב:) מספרת על מצור שהיה על ירושלים באמצע תקופת בית שני, ובכל זאת היו הכהנים מקריבים את קרבן התמיד מידי יום. בשלב מסוים כבר לא היו בידיהם כבשים, והם הגיעו להסכם עם החילים שצרו על החומה, שבכל יום ישלשלו הכהנים ארז מלא גדינרים, ובתמורה יחזירו להם החילים שני כבשים תמימים.

כך נמשך הדבר זמן מה, עד שביום אחד הגיע זקן ירושלמי שהיה בקיא בחכמה יונית ולעג לחילים שמחוץ לחומה: "כל זמן שעוסקין בעבודה אין נמסרים בידיכם", כלומר, כל זמן שהכהנים מקריבים את התמיד לא תצליחו לכבוש את העיר.

שמעו אותו החילים ולמחרת במקום להשיב כבש הם השיבו חזיר, הכהנים שלא הבחינו בכך משכו את החזיר כלפי מעלה, כיון שהגיע החזיר לחצי החומה נעץ בה את צפרניו, והדדעזעה ארץ ישראל כלה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. בתלמוד ירושלמי (תענית ד, ה) מובא מעשה נוסף שארע בסוף ימי בית שני, גם ממנו נלמד על חשיבותו של קרבן התמיד.

ירושלים היתה נתונה במצור במשך שלוש שנים, בשלב מסוים לא היו לכהנים הנצורים בירושלים כבשים לצרף קרבן התמיד, ולכן הם הגיעו להסכם עם החילים הרומאים שצרו על ירושלים, שבכל יום

'בין המצרים'

התקופה שבין תענית י"ז בתמוז לבין תענית ט' באב נקראת 'בין המצרים', על שם הפסוק באיכה (א, ג): "כל רדפיה השיגוה בין המצרים".

במשך שלשת שבועות אלו נכנסו האויבים לירושלים ופרעו בה פרעות, עד שהחריבו את בית מקדשנו ותפארתנו.

במשך הדורות ארעו בתקופה זו לעם ישראל אסונות, צרות וחרבנות רבים. מאז שהיו ישראל במדבר סיני והמרגלים נסו להניא את העם שלא יכנסו לארץ ישראל, ובני ישראל קבלו את דבריהם וישבו ובכו. אותו לילה היה ט' באב, אמור להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנם, ואני אקבע לכם בכיה לדורות.

ביום ט' באב היה גם חרבנם של שני בתי המקדש, גרוש ספרד, ועוד גזרות ואסונות רבות עד ימינו אנו. משום כך קבעו חכמינו מנהגי צער ואבלות שמחתילים ב-י"ז בתמוז והולכים ומחמירים עד אחרי ט' באב.

י"ז בתמוז

חכמינו מונים במשנה (תענית ד, ט) חמשה דברים קשים שארעו לאבותינו ביום זה: א. נשתברו הלוחות, ב. בטל התמיד, ג. הבקעה העיר, ד. שרף אפוסטמוס את התורה, ה. העמיד צלם בהיכל.

א. נשתברו הלוחות

בפרשת כי תשא מספרת התורה שלאחר מתן תורה - ביום ז' בסיון, עלה משה למרום כדי להביא את לוחות הברית, לפני שמושה עלה הוא הודיע לבני ישראל שהוא ישוב בעוד ארבעים יום וארבעים לילה. בני ישראל טעו בחשבון הימים (פי הם ספרו גם את יום ז' בסיון, ומושה התפון לארבעים ימים שלמים - לילה ניום, לא כולל אותו יום שהוא עלה בו).

בתאריך ט"ז בתמוז חפו בני ישראל

כמעט והתיאש, הגמרא (סנהדרין צו): מספרת שבוכדנצר מלך בבל שלח לו כמות אדירה של פטישי ברזל מזון שנשאו על גבי שלש מאות פדרות! הפטישים היו חזקים כל כך שהם יכלו לבקע כל ברזל אחר מבלי להתפוצץ. וחיליו של נבוצרדן הלמו בהם בעצמה על אחד משערי ירושלים, והוא כביכול בלע את כלם, הפטישים החזקים התפוצצו ונשברו בזה אחר זה, והשער לא נבקע.

נבוצרדן עמד חסר אונים מול החומה החזקה והגיע למסקנה שאלקי היהודים שומר על העיר, והוא לא יתן לו להחריב את ביתו. בלבו גמלה החלטה לשוב לבבל, הוא גם חשש שיקרה לו מה שקרה לסנחריב, שניסה להחריב את ירושלים ולבסוף מת עם כל חיליו. אך לפתע הוא שמע בת קול שאמרה לו: **כפץ נבוצרדן והחרב את בית המקדש כי הגיע זמנו להחרב.**

נבוצרדן החליט לעשות נסיון אחרון לפני שהוא נסוג. נשאר לו פטיש אחד, הוא הפה אתו על השער מכה אחת עם צדו של הפטיש (לא עם החד), לפתע נפתח השער לרוחה וחיליו שטעו פנימה לתוך ירושלים. כך שלמעשה ירושלים לא באמת נפרצה, אלא משהגיע זמנה להחרב היא הגשה בקלות לתוך ידיו של נבוצרדן הרשע.

בחרבן בית שני, כמו שלמדנו מקדם, ירושלים הייתה שרויה במצור ארוך, הגמרא (גיטין נז.) מספרת שתחלה נשלח לעיר המצביא גירון קיסר, אך גירון חשש להלחם ביהודים ולכן החליט לעשות נסוי, הוא עמד מול ירושלים וירה חץ לכוון מזרח, החץ הסתובב ועף לכוון ירושלים. כך גם קרה כשהוא ירה חץ למערב, וכך קרה גם כשיירה לדרום ולצפון, גירון הבין שירושלים תפול בידי אף הוא עדין חשש.

הוא עצר ילד יהודי ואמר לו: אמור לי פסוק, הילד השיב לו את הפסוק (יחזקאל כה, ד): **"ונתתי את נקמתי באדום, ביד עמי ישראל"**, גירון הבין שגם אם ה' רוצה להחריב את ביתו, הוא ינקם במי שיבצע את החרבן. מיד הוא ברח מהצבא והתגיר.

הרחבה: בהמשך מביאה הגמרא, שזכה גירון ויצא ממנו רבי מאיר בעל הנס.

לאחר בריחתו של גירון נשלח לירושלים מצביא חדש - אספסינוס, הבריונים שהיו בירושלים החליטו להלחם בו ולא להפגע, למרות שהחכמים התנגדו לך, ולכן ביום י' בטבת הטיל אספסינוס מצור על העיר. המצור נמשך כשלוש שנים, במהלכו עזב אספסינוס את ירושלים והתמנה לקיסר ברומי לאחר שהקיסר הקודם מת.

טיטוס הרשע מנה למלא את מקומו של אספסינוס והביא אותו מרומי מכונות נגוח מברזל, אתם הוא הלם על חומות ירושלים

יום ולילה ללא הפסקה בנסיון לבקע אותם. בכל אותו הזמן השיבו בריוני ירושלים מלחמה במלא העצמה, כל אבן שהשלכה לירושלים, החזרה בכח רב לעבר החילים הרומאים כשהיא מפילה חללים רבים בדרך, הבריונים גרמו לנזקים אדירים במחנה האויב והמלחמה הייתה עקובה מדם, לטיטוס נהרגו אלפי חילים. הוא חשב שאנשי ירושלים הרעבים והנאנקים לא ישדדו, אבל הם נלחמו בחרף נפש והוכיחו יכולות לחימה שהוא לא ראה מימיו.

בשלב מסוים טיטוס היה על סף יאוש מחלט, חיליו מתו ונפצעו בהמוניהם בכל יום והוא לא ראה את הסוף, בלבו הוא כבר החליט לשוב לרומי, אך בשמים נגזרה הוצאה על ירושלים ובית המקדש שיחרב, ולכן ביום אחד עצוב מאד - י"ז בחודש תמוז שנת ג'תתכ"ח (3,828 שנים לבריאת העולם), גברה יד האויב וטיטוס וחיליו הצליחו לבקע את חומת ירושלים.

ד. שרף אפוסטמוס את התורה

אסון זה קרה בימי בית המקדש השני (כך כותב רבי עובדיה מברטנורא), אפוסטמוס היה שר יוני (או רומאי) ששרף ספר תורה.

המאורע מזכר במשנה (תענית ד, 1), אך שם לא מפרש מה בדיוק ארע ומתי היה המעשה. בתלמוד ירושלמי (תענית ד, ה) מובאות שתי דעות היכן היה המעשה, רבי אחא אומר בדרכים של לוד, ורבנן אומרים במעברות בדרכים של טרלוסא.

בספר 'יוסיפון' מובא מעשה דומה אך בשם קצת שונה, ובספר 'התודעה' כתב שפכל הנראה זה המעשה. הדבר ארע כשע עשרה שנים קודם חרבן הבית השני, בארץ שלטו באותה תקופה הרומאים בראשות הנציב קומנוס, אחד מחיליו בשם סטיפאנוס עבר ליד בית חורון (בדרך העולה מלוד לירושלים), לפתע התנפלו עליו קבוצת שודדים ושידדו ממנו את כל רכושו.

הנציב קומנוס זעם על מה שקרה והחליט לנקם בכל אנשי הכפרים הסמוכים, הוא פקד על חיליו לבזוז אותם, לאסור את נכבדיהם ולהביאם אליו, כשהגיעו חיליו של קומנוס לקח אחד מהחילים ספר תורה ובבזיון גדול קרעו וזרק את קרעיו לאש.

השמועה נפוצה במהירות, ומכל הארץ באו יהודים בהמוניהם אל העיר קסרין (מקום מושבו של קומנוס), כדי לתבע את משפטו של החיל המחזף, כשראה קומנוס שהרוחות סוערות, הוא חשש שימרדו בו היהודים, וכדי להשקיט את הסערה הוא צוה להוציא את החזל להורג.

ויש אומרים שהספר תורה ששרף אפוסטמוס הרשע היה בירושלים בבית המקדש, והוא הספר שכתב עזרא הסופר,

היה זה ביום שפרצו הרומאים לירושלים ונכנסו לבית המקדש. שרפת הספר שכתב עזרא היה מעשה חמור כל כך, כיון שעל פי ספר זה היו מגיהים את כל הספרים. וגם כי פגנת השורף הייתה שעל ידי כך תתבטל התורה לגמרי מישראל.

ה. העמיד צלם בהיכל

'צלם' הוא פסל של עבודה זרה. גם לגבי מעשה נורא זה נחלקו בתלמוד ירושלמי (תענית ד, ח) מתי הוא ארע, ומי עשה אותו.

לפי דעה אחת המעשה ארע בסוף ימי בית שני ועשה אותו אפוסטמוס הרשע (אותו אפוסטמוס ששרף את התורה). כלומר, ביום שנכנסו הרומאים לירושלים הם נכנסו לבית המקדש, ואפוסטמוס שרף שם ספר תורה וגם העמיד צלם בהיכל ה'.

ולפי דעה אחרת המעשה קרה בסוף תקופת בית ראשון, ועשה אותו מנשה המלך שהכניס צלם לבית המקדש. מנשה היה מלך רשע מאד שמלא את ארץ ישראל בעבודה זרה, והוא עשה פסל גדול ובימים י"ז בתמוז הכניסו להיכל בבית המקדש והשתחוה לו. על מעשיו הרעים נאמר בירמיהו (טו, ד): **"ונתתים לזענה לכל מקלכות הארץ, בגלל מנשה בו יחזקיהו מלך יהודה על אשר עשה בירושלים"**.

הרחבה: יתכן לומר ששני המקרים הנוראים הללו קרו ביום י"ז בתמוז, הצלם של מנשה היה בבית ראשון, ושל אפוסטמוס בבית שני. ככה גם אפשר לומר מדברי רש"י, כי בפרושו על דניאל (ח, יד) הוא כותב: **ויום י"ז בתמוז היה ששרף אפוסטמוס את התורה ובטל את התמיד והעמיד צלם בהיכל.** משמע שאת שלשת הדברים האלו עשה אפוסטמוס באותו יום, וכל זה היה בבית שני.

מצד שני בפרושו על הגמרא (תענית כז:) הוא כותב: והעמיד צלם בהיכל. שהעמידו מנשה ומנשה היה בבית ראשון, ולא יתכן שרש"י יסתור את עצמו, לכן נראה לומר שרש"י סבר כשני השיטות שהובאו בירושלמי, שכן י"ז בתמוז העמיד צלם בהיכל, בבית ראשון על ידי מנשה ובבית שני על ידי אפוסטמוס.

בשבוע הבא בעזרת ה' נלמד על חרבן בית המקדש הראשון.

יהי רצון שזוכה בקרוב לגאולה השלמה במהרה על ידי מלך המשיח, ונזכה לראות בית מקדש של אש יורד מהשמים. אמן.

A man with a beard is sitting up in bed, reading a book to a young child who is also sitting up in bed. The room is dimly lit, and the scene is intimate and warm.

לְמוֹצָאֵי
שַׁבָּת

שָׁמַח רַבּוֹנוֹ וּבִשְׁבַת לָבַשׁ אוֹתָהּ בַּפֶּעַם
הָרִאשׁוֹנָה. **בְּכָל שַׁבָּת נִהַג הַצַּדִּיק
לַחֲלֹק אֶת הַטְּשׁוּלָנִט (חֲמִיד) וּלְהַגִּישׁוֹ
בַּעֲצָמוֹ לְאוֹרְחִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ
לְבֵיתוֹ.** כִּף הָיָה גַם בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת.
אֶחָד הָאוֹרְחִים הָיָה אָדָם מֵרַ נֶפֶשׁ
וּמִסָּכָן שֶׁלֹּא נִהַג בְּנִימוּס. כִּשְׁהֵיחַ
וּבָנוּ אֶת צִלְחַת הַטְּשׁוּלָנִט לִפְנֵיו,
לִקַּח הָאוֹרֵחַ אֶת הַצִּלְחַת וּשְׁפַךְ
אֶת תְּכֵנֶה הַחֵם וְהַסְמִיךְ עַל הַחִלְיָה
הַחֲדָשָׁה שֶׁל הָרֵב. כִּשְׁהוּא צוּעֵר: "אֵינִי

וְעָשׂוּ כָּל־מַלְכוּת שָׁמַיִם אֶל־מֶלֶךְ נֶאֱמָר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

ליום
דאשון

אֲזַנְטַל הָרַבִּי גָבִיעַ שֶׁל כֶּסֶף, וְצִוָּה לַחֲרֹט בּוֹ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַיהוּדִי: "אֹתָהּ עֲבוּרָה מִתְּנֶה עַל פְּעֻלָּהּ הַטּוֹב לְמַעֲנֵנוּ". הָרַבִּי אָף הוֹרָה לַחֲתֹם

אחד הגבאים פנה לשכן המדבר, ובקש ממנו אם יוכל להגיע ולסייע.
השכן הגיע ובאמת הצליח לפתח את הדלת. נכנס הגבאי לרבי, וספר

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שִׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מֵצִוְהָ אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְיָעֲבֹדוּ בְכֶל־לִבְכֶם וּבְכֶל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מִטֵּר אֲרֻצְכֶם בַּעֲטוֹ יוֹרָה וּמִקְלוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי בְּגִנֶּה וּתְרִישׁוּ וַיִּצְהַרְרִי׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשֹׂדֶךְ לְבָהֱמָתְךָ וְאֵכְלָתָ וּשְׂבַעְתָּ׃ הַשְׁמִירוּ לְכֶם עַד־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרַתְם וּעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים

פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּאֲוִיר לְעוֹלָם בָּלֹו בְּכִבּוּדּוֹ.

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

[illegible]

ספר האב לילדיו כמה מספרי צפת שהיו על לשונו. בשבת שלאחר מכן, הם גם הפסיקו לנסע ברכב.

שבועות לאחר מכן נראה אורח מפתיע בתפלת ליל שבת במעונו של הרבי. היה זה אותו שכן, שהפעם בקש כפה ונסה למלל מהסדור. אחרי היחס הטוב שקבל, הוא רצה להתקרב, ונסה ככל יכלתו. לאט לאט התקרב יותר ויותר, וכיום הוא יהודי ירא ה', שבניו מפארים את ספסלי הישיבות הקדושות וביטו משמש כבית כנסת ובית מדרש! והכל בזכות היחס האוהב של הרבי, שבכלל הגיע לשם למנוחה!

גם בזמן של חפשה, יש כל כך הרבה מעשים טובים שאנחנו יכולים להרויח! ממש עולמות שלמים שאפשר לבנות. זה לא זריע לנו לנוח ולהנות, אלא להפך - זה מה שימלא אותנו בכוחות חדשים וטובים!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים אל מלך נאמן, שמע ישראל...

ולחרט בתחתית הגביע את שמו (של הרבי), להודיע שמדבר בהוקרה אישית ממנו. נטל השכן את הגביע, חזר לביתו, והניח אותו על אחד המדפים בסלון. מאז, בכל פעם שהיה הרבי פוגש בו ברחוב, היה אומר לו 'שלום' בחבה ומתעניין בשלומו ובשלום בני משפחתו. כזה היה הרבי. כל מי שהיה נקלע לארבע אמותיו, זכה ליחס אבהי. הרבי הראה לכלם פנים שוחקות והתעניין בהם בכנות. היחס החמים של הרבי עשה רשם כביר על השכן.

בליל שבת אחד נתקלה בעלת הבית בגביע המהדר שקבל בעלה מהרבי. היא פנתה לבעלה ואמרה: "הנה יש לנו גביע בבית, אולי נעשה קדוש?" הם הוציאו יין ועשו קדוש. לקראת השבת שאחריה פנה הבעל לאשתו ואמר לה: "אם אנחנו כבר מקדשים על היין, אולי תדליקי את נרות השבת?" משהדליקו את הנרות, וקדשו על היין, התבישו להפעיל את מכשיר הצפייה שהיה בסלון. במקום זה

מותור לא מפסידים!

ליום שני

הגנב, בכבודו ובעצמו! הוא גנב ממך את הסחורה, והוא מתביש לומר לך זאת, לכן הוא מציג את עצמו כשליח של הגנב!

"אם כך", מלמל הגנב, "הרי שקבלתי את חרטו. כשישוב, אודיע לו שאני מוכן להסדר התשלומים, מבלי לרמוז לו שאני יודע שהוא הגנב, כמובן". אולם הרב לא הסתפק בכך. "ראה נא", אמר, "חקמינו אמרו, שמי שאינו לוקח את הגנבה מגנב ששב בתשובה, אם מצבו הכלכלי של הגנב דחוק, זוכה לברכה! האם חפץ אתה בברכה?" "בהחלט!" השיב הגנב. "אם כן, ותר על הפסדך, ואני מבטיח לך שתברך מהשמים!" אמר הרב.

ואמנם, הגנב ותר על התשלום, וה' שליח היה המאשר באדם. והברכה לא אחרה להגיע! זמן קצר לאחר מכן רכש הגנב כבדרך אגב כרטיס פיס, וזכה בפרס הגדול בסך חמשה עשר מיליון שקלים!

כשבאמת רוצים להיטיב לשני ולדאג לו, ה' בודאי נותן סייעתא דשמיא להבין אותו! נשתדל גם אנחנו לשים לב לרגשות חברינו, ולחסך מהם, כמה שנוכל, בושה ואי נעימות. כך נקרב את הגאלה ברחמים ובשלמות!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים מתוקים! לא תמיד פשוט וקל להבין את הרגשות של חברינו ולדעת איך לשמח אותם. דרושה לזה חכמה מיוחדת. בואו ונשמע ספור:

יום אחד התייצב אדם בבית דינו של הרב בן ציון אבא שאול וספר: "נשלחתי על ידי חברי, שגשגל וגנב סחורה מחנותו של פלוני, ועתה התחרט והוא מבקש לשוב בתשובה. הוא מתביש לחשוף את עצמו, ועל כן שלחני במקומו", אמר. בעל החנות הזמן לבית הדין, והשליח בקש את סליחתו בשמו של הגנב. הוא בקש מבעל החנות שיאיל לקבל את השבת הגנבה בתשלומים, עקב מצבו הכלכלי הקשה של הגנב.

אלא שבעל החנות לא הסכים בשום פנים ואופן. בזעם רב הודיע שלא יסכים להגיע עמו לשום הסדר עד שלא יתייצב הגנב בעצמו ויביע חרטה על מעשיו. בעוד השנים מתדננים ביניהם, הביט הרב בעיניו של השליח, והבין: הוא הגנב! מחו החריון הזה רעיון: "ידידי", פנה אל השליח, "האם תוכל לרדת רגע לחנות המכלת ולרכוש עבורי בקבוק שתיה?" "בשמחה!" השיב השליח, ורך אל החנות. הדנינים התפלאו מאוד. הרי הרב נזהר שלא לקבל שום טובת הנאה מבעלי הדין. אך הרב לא התיר להם זמן רב להרהורים. "שמע נא", פנה אל הגנב, "זה

לדרתם ונתנו על ציצת הכנה פתיל תכלית: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לכבכם ואחרי עיניכם אשר אתם וזנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (תהו ואומר) יי א-להיכם אמת.

יעצו חסידים בכבוד, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בנרננס, וחרב פיפיות בידם:

הנה מטות של שלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: בלם אחו חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפקח בלילות: (תהו מפסוק "הנה מטות" שלוש פעמים)

והשתחיתם להם: (בלחש) וחרה (דעצור) אף יי בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עך כח בלחש) ושמתם את דברי אלה על לבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם דבר בם בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם

יברכה יי וישמרה:

יאר יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם לה שוים:

ישב בסתר עריו, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר חוות: באבתו יסוף לך ונתת כנפיו תחסה, צנה וסחורה אמת: לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפס יחלה, מקטב ישור צהרים: יפא מצודה אלה וירבה מימניה, אליה לא יגש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

הרב, וְשָׂאל אוֹתוֹ: מָה גֵרַם לָרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְהַתְחִיל אֶת הַמַּהְלָךְ
מִחֻדָּשׁ? "בַּחֲזוֹר זֶה", עֲנָה רַבִּי אִיסָר זֶלְמָן, "לֹא הִשְׁתַּתַּף מִיָּמָיו
בִּאֲפֹן פְּעִיל בִּשְׁעוֹר. מֵעוֹדוֹ לֹא הִשְׁמִיעַ קִשְׁיָה, שְׂאֵלָה אוֹ תְרוּץ.
הַיּוֹם, כְּשִׁפְתַּח אֶת פִּיו וְהִקְשָׁה קִשְׁיָה עַל מַהְלָךְ הַשְׁעוֹר, הִיָּה הַדְּבָר
נִרְאָה מוֹזָר בְּעֵינַי. לִפְתַּע הַבְּחִנְתִּי בִּפְתַח בֵּית הַמְדָּרֵשׁ בְּדַמּוּתוֹ שֶׁל
אָדָם זָר, בְּלִתי מָכָר, הַצּוֹעֵד הַלוֹךְ וְחֹזֵר מוֹל הַפֶּתַח. מִיָּד הַבְּנִיתִי
כִּי הַבְּחוֹר מִצָּא, כָּכָל הַנִּרְאָה, בְּשִׁדּוּכִים, וְהָאִישׁ הָזֶה שֶׁמִּסְתּוֹבֵב
בִּפְתַּח הוּא אָבִיָּה שֶׁל הַבְּחוֹרָה הַמְדָּבֶרֶת, שֶׁבָּא לַעֲמֹד עַל טִיבוֹ שֶׁל
הַבְּחוֹר. זֶה הִיָּתָה, אֲפּוֹא. הִסְבֵּה לָכֶךָ שֶׁהַבְּחוֹר הַחֲלִיט
לְהִקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵי בִשְׁעוֹר, עַל מִנַּת לְהִרְשִׁים
אֶת חוֹתְנוֹ לַעֲתִיד. נוֹ, חֲתָם רַבִּי אִיסָר זֶלְמָן,
"הָאִם יָכוֹל הִיָּיתִי לְבַטֵּל סִתָּם כֶּךָ אֶת דְּבָרָיו
שֶׁל הַבְּחוֹר?! הִתְחַלֵּיתִי בְּהִשְׁמַעַת הַמַּהְלָךְ
מִחֻדָּשׁ, לְכַבּוֹד! לֹא הִיָּה אֲכַפֵּת לִי 'לְחֹזֵר
בִּי', כְּכַיֵּכּוֹל, מִכָּל מַהְלָךְ הַשְׁעוֹר, וּבִלְבָד
שְׂאוֹתוֹ בְּחוֹר יָחוּשׁ תַּחוּשֹׁת סִפּוּק,
עַל כֶּךָ שֶׁקִּרְנּוֹ עָלְתָה בְּעֵינָיו שֶׁל
חוֹתְנוֹ!"

נִשְׁתַּדֵּל גַּם אֲנַחְנוּ לֹא לַמַּהֲרָה
בְּתוֹבוֹתֵינוּ כְּשֶׁנֶּרְאָה
שְׁמִישֵׁהוּ מִחֲבָרֵינוּ מִתְנַהֵג
בְּצוּרָה מוֹזָרָה אוּ לֹא
מוֹבֵנָת. נִחְשָׁב וְנִנְסָה לְהַבִּין
כִּי־צַד עָלֵינוּ לְהַגִּיב בְּצוּרָה
הַטּוֹבָה בְּיֹתֵר, כֹּזֵר שֶׁתַּעֲשֶׂה
נַחַת רוּחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְתִרְבֵּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.

וַעֲכָשׂוּ כָּל־עַם בְּיַחַד: יָד יָמִין
עַל הָעֵינַיִם וּנְקָבֹל עַל מַלְכוּת
שָׁמַיִם אֶל מֶלֶךְ נֶאֱמָן, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

לִילָה טוֹב יְלָדִים צְדִיקִים! אֶתְמוּל רְאִינוּ אִיזוֹ חֲכָמָה מִיַּחְדָּת נִדְרָשָׁת
כְּדִי לִשְׂמֹחַ לֵב לְזוֹלָת וּלְרִגְשׁוֹתָיו שֶׁל הַשָּׁנִי. אוּלַם עַד כִּמָּה צָרִיךְ
לְהִתְאַמֵּץ עֲבוּר כֶּךָ? בּוֹאוּ וְנִשְׁמַע סִפּוּר:

שְׁעוּרֵי שָׁל רַבִּי אִיסֵר זֶלְמָן מִלְצָר, רֹאשׁ יִשִּׁיבַת 'עֶץ חַיִּים', הֵיוּ יְדוּעִים בְּחִרְפוּתָם וּבַעֲמָקוּתָם. יוֹם אֶחָד, בְּמַהֲלֵךְ הַשְּׁעוֹר, הַחֵל רַבִּי אִיסֵר זֶלְמָן לִבְנוֹת אֶת מַהֲלֵךְ הַסְּגִיָּה, שְׁלֹב אַחֵר שְׁלֹב. הַתְּלָמִידִים עָקְבוּ בְּדְרִיכוֹת אַחֵר קוֹ הַמַּחְשָׁבָה שֶׁל רַבִּם. וְהִנֵּה קָם אֶחָד הַתְּלָמִידִים וּבִקֵּשׁ לִשְׁאֹל שְׁאֵלָה: "רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה, לְכַאוּרָה קֶשֶׁה עַל כָּף מַסְגִּיָּה פְּלוֹנִית..." רַבִּי אִיסֵר זֶלְמָן עָצַר אֶת מַהֲלֵךְ הַשְּׁעוֹר, הִרְהִיר בְּקִשְׁתּוֹ שֶׁל הַבְּחוּר, כִּשְׂמֻצָּחוֹ נִחְרַשׁ קִמְטִים, וְכַעֲבֹר רִגַע הַכְּרִי: "נִכּוֹן! אַתָּה צוֹדֵק! הַמַּהֲלֵךְ שְׁלִי אֵינוֹ נִכּוֹן!" וְהוּא הַחֵל לִבְנוֹת אֶת מַהֲלֵךְ הַסְּגִיָּה מַחֲדָשׁ.

המפתיע היה שקשיתו של הבחור לא היתה קשיה כלל ועקר. גם התלמידים הבלתי חריפים במיוחד הבינו זאת מיד. בסיומו של השעור, פנה אחד מרבני הישיבה, שנכח במקום אל

התדגשות בזמן מבחן

לִילָה טוֹב יְלָדִים חֲבִיבִים! לַפְעָמִים אָנוּ מְמַהְרִים לִשְׁפֹּט וּלְפַסֵּל מַעֲשֵׂה מִסֵּים, אוֹ חֲלִילָה - אָדָם מִסֵּים, בְּלִי לִבְסוֹת וּלְשַׁפֵּט לַכֶּף זְכוּת. זֶה דִּבֶּר חֲמוּר מְאֹד. בּוֹאוּ וּנִשְׁמַע סְפּוּר:

מחלקת פְּרָצָה בעיר קִידָאן על כְּשֻׁרוֹתוֹ שֶׁל הַשּׁוֹחֵט. הַתְּהוּוֹ בְּעִיר שְׁנֵי מַחֲנוֹת: צֶדֶד אֶחָד טָעַן שָׂאִין שׁוֹם פֶּסוּל בַּשּׁוֹחֵט, וְהַשְּׁנִי - הַתְּנַגֵּד לוֹ. הַמַּחֲלָקֶת הָעִמִּיקָה, וְהִירִיבוֹת בֵּין שְׁנֵי הַמַּחֲנוֹת גָּבְרָה מִיּוֹם לְיוֹם. אִךְ הִיוּ בְּעִיר גַּם אֲנָשִׁים שֶׁבָּקְשׁוּ לִכְבוֹת אֶת אֵשׁ הַמַּחֲלָקֶת, וְהִצִּיעוּ לְהִזְמִין לַעִירָם אֶת רַבִּי אֱלִיהוּ לֵוִינֶזֶן מִקְרֵטִינְגָה, שֶׁהִיא יְדוּעַ פַּחֲסִים גָּדוֹל, רוֹדֵף שְׁלוֹם וּבֹעֵל מַדּוֹת מַפְלְגוֹת. קוּוּ בְּנֵי הָעִיר

שָׂרְבִי אֵלָיו וְיָצִיחַ לְהִשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין הַמַּחֲנוֹת הַיְרִיבִים.

רַבִּי אֵלִיָּהוּ הִגִּיעַ לְעִיר, וּלְאַחַר שִׁסְפְּרוּ לוֹ עַל מָה פָּרְצָה הַמַּחֲלָקֶת, הֶצִיעַ כִּי שְׁנֵי רַבָּנִים יִבְחֲנוּ אֶת הַשּׁוֹחֵט בַּהֲלָכוֹת שְׁחִיטָה. הַגִּיעָה עֵת הַמִּבְחָן. גַּם רַבִּי אֵלִיָּהוּ נָכַח בּוֹ. וְהֵנָּה, לְהַפְתָּעְתּוֹ רָאָה כִּי שְׁנֵי הַרַבָּנִים הַבּוֹחֲנִים יוֹשְׁבִים לִיד שְׁלֹחֹת עֲרוּכִים, עֲמוּסִים בְּכָל טוֹב. לַעֲמֹתָם עָמַד הַשּׁוֹחֵט נְבוֹן וְיָרָא. בִּקְשׁוֹ הַרַבָּנִים לְרֹאוֹת אֶת סִכּוּן הַשְּׁחִיטָה, וְהַשּׁוֹחֵט הִנָּפֵחַד פָּנָה לְהִשְׁחִיז אֶת סִכּוּנוֹ. כֹּה נִרְגַּשׁ וְנִפְחָד הָיָה, עַד כִּי יָדָיו רָטְטוּ. מֵלֹאכֶת הַהִשְׁחָזָה לֹא צָלְחָה בְיָדוֹ, וְהַרַבָּנִים פָּסְלוּ אֶת סִכּוּנוֹ.

מִן הַצַּד רָאָה זֹאת רַבִּי אֵלִיָּהוּ וְלֹא הָיָה יָכֹל לְהַבְלִיג עוֹד: "הִנֵּחַ

מִן הַצֵּד רָאָה זֹאת רַבִּי אֵלִיָּהוּ וְלֹא הָיָה יָכֹל לְהַבְלִיג עוֹד: "הִנֵּחַ

שבע ברכות

**שִׁמְחָה תִּשְׂמַח רַעִים אֲהוּבִים כְּשִׂמְחָהּ
וְצִירָהּ בְּגוֹן עֵדוּן מִקְדָּם. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מִשְׁמַח חֵתָן וּכְלָה:**

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בְּרָא שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, חֵן וְזֶלָה,
גִּילָה רֵחַ דְּרִיצָה וְחֵדוּד, אֲהָבָה וְאַחֻזָּה,
שְׁלוֹם וְרַעוּת, מְהֵרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע
בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחִצּוֹת יִירוּשָׁלַם, קוֹל
שָׁשׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה, קוֹל חֵן וְקוֹל
גִּילָה, קוֹל מִצְחָלוֹת חֲתָנִים מְתַחַסִּים
וְנִעְרִים מְשֻׁמְתֵּה מְהֵרָה יי, בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מְשַׁמֵּחַ חֲתָנֵינוּ עַם הָעוֹלָם:

והמזמן שבירדו כוס ברכת המזון, אומר:

סְבִירֵי מֵרֶנָּה (ועונים): לְחַיִּים.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אָנאּ פֿכּחַ, גִּדְלֶת
יְמִינֶךָ, תַּתִּיר צְרוּרָה. (אב"גית"ץ)

ס שני (לקרוא בראשון בלילה) קבל רנת, עמר.
שגבנו, טהרנו נזרא. (קר"ע שט"ו)

ס שלישי (לקרוא בשני בלידה) נא גבור, דורשי
יחודך, כבבת שמרם. (נג"ד יכ"ש)

ס רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) בָּרַכְם טָהֳרָם,
רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תַּמִּיד גְּמֹלָם. (בט"ר צת"ג)

וּמִיָּשִׁי (לְקִרְוֹא בְּרִיבְיָעִי בְּלִילָה) חֲסִין קָדוֹשׁ,
בְּרַב טוֹבָה, נִהַל עֲדָתָךְ. (חֲק"כ ט"ז ע')

יָוֹם שֵׁשִׁי (לְקֹרֵא בַחֲמִישִׁי בְּלִילָה) יָחִיד גְּאָה, לְעַמּוּד פִּנֵּה, זֹכְרֵי קִדְשָׁתָךְ. (יג"ל פז"ק)

וְשָׁמַע צַעֲקָתָנוּ, יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת. (שק"ו צי"ת)

מִהַרְבֵּי שָׁמַיִם, שֶׁשָּׁמַיִם מִלְּפָנֶיךָ, לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 2) - לא אומרים וידוי.

אָבִי יִי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. תָּבָא לְפָנֶיךָ תַּפִּלָּתֵנוּ. וְאַל תַּעֲלֶם מִלִּפְנֵי מַתְנַתָּנוּ. שְׂאֵין אֲנַחְנוּ עוֹי פְּנִים וְיִשׁוּשׁ עֵרָר לִזְמַר לְפָנֶיךָ יִי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ. אֲלֶךְ חֲטָאנוּ. עֵינֵינוּ פָּשְׁעֵנוּ. אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ וְאֲשֵׁי יִמֵּינוּ:

אֲשֶׁמֶנּוּ בְּבִדְנוּ. וְזָלְנוּ. דְּבִרְנוּ דְּפִי וְלִשְׁנוּ חֲרֵעַ. הֲטוּיִנוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חֲמִסְנוּ. סִפְּלִינוּ שָׁקֵר וּמְרֻמָּה. יַעֲצֵנוּ עֲצוֹת רְעוּת. מִזְכְּנוּ. מַעֲסֵנוּ. לָצֵנוּ. מִרְדְּנוּ. מִרְיֵנוּ דְּבִרְיָה. נֶאֱצָנוּ. נֶאֱפָנוּ. סָרְרֵנוּ. עֵינֵנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. פִּקְמֵנוּ. חִזְרֵנוּ. עֲצֵרְנוּ אֶב אֶסֶם. קִשְׁיֵנוּ עֲרֵה. רִשְׁעֵנוּ. שַׁחֲתֵנוּ. תַּעֲבִינוּ וְתַעֲתֵעֵנוּ. וְסָרְנוּ מִמְּצוֹתֶיהָ וּמִמְשַׁפְּסוּיָהּ הַטּוֹבִים. וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַחֵהּ וְאִיקָה עַל כֵּל הַבָּא עֲלֵינוּ. כִּי אֶמֶת עֲשִׂיתָ. וְחִסְדְּךָ עֲשִׂיתָ.

יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מירי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון נחשב כיום שני, יום שני כליילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

את השוחט מבושה ומהפסד
משרתו, רק כי שם לב לרגשותיו
והבין ללבו!

בפעם הבאה, ילדים, כשחבר
יתנהג בצורה שקצת מרגיזה
אותנו, ננסה לחשב מה עובר
עליו ונדון אותו לכף זכות. על
ידי זה נזכה שגם הקדוש ברוך
הוא ידון אותנו לכף זכות, אמנו!
ועכשו כלם ביחד: יד ימין על
העינים ונקבל על מלכות שמים
איל מלך נאמן, שמע ישראל...

את הספיון! קרא לעבר השוחט, "שב
לך ליד השלחן והתכבד במטעמים
שעליו". יושב השוחט הנבון, היטיב
את לבו כשלא צדו יושב רבי אליהו,
מדבר על לבו ומעודד אותו. רק
משנזכר רבי אליהו כי שלות רוחו
של השוחט שבה אליו, ושוב אין
הוא נרעש ונפחד כמקדם, הזמינו
הרב להשחיז ספינו. הפעם עשה
השוחט את מלאכתו על הצד
הטוב ביותר. ללא עוררין,
העניקו לו שני הרבנים
הבוחנים את תעודת הכשר
לשחיטה. רבי אליהו הציל

המקום הבטוח בעולם

ליום
המישי

סכנה: "אם במקום חיותנו כה, שלא במקום חיותנו, כאשר לא
לומדים תורה, על אחת כמה וכמה שקימת סכנה!" רבי אליהו
הצליח להחדיר בתלמידיו את התחושה שהמקום הבטוח ביותר
הוא על יד הגמרא! בגבורה עלאית החזיק רבי אליהו מעמד
עם התלמידים, והוא לא זז ממקומו עד עבר הקרבות.
נזכר תמיד שהתורה מגנה ומצילה מכל פגע רע. לא נעזב
אותה לעולם!
ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים
איל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים אהובים! האם חשבתם פעם היכן נמצא המקלט
הכי בטוח בעולם? אולי
מתחת לאדמה? אולי חדר
עם קירות בטון עבים?
בואו ונראה:

במלחמת העולם
הראשונה, כשהגרמנים
כבשו את חבל ליטא מידי
הרוסים, השתנו סדרי
החיים. הגרמנים התקרבו
לעיר קלם, והרוסים נסו
לעקבם מלבוא אל העיר.
קרבות עזים פרצו בתוך
העיר, ופגזי תותחים נפלו
ברחובות. חלק מאנשי העיר
אף נפצעו מהפגזים. עקב המצב המסכן
עזבו רב אנשי העיר את המקום, עד
יעבר זעם.

באותו יום התחיל רבי אליהו לופיאן
לומר את שיעורו לפני התלמידים
כהרגלו. כשהקרבות
התקרבו אל תוך העיר,
הוא רכז את התלמידים
ועודדם. הוא הביא את דברי הגמרא על
רבי עקיבא, שענה לפפוס בן יהודה בשעת

ושמחנו בבנינה, ונברכה עליה בקרשה ובטהרה.

בשבת: רביה ותלמידיה ביום השבת הקדוש. בראשי חודש: ויברכו למוטב ביום ראש החודש הקדוש.
בראש השנה: ויברכו למוטב ביום הקדוש הקדוש.

ביום טוב ומועד המועד - וישמחו ביום: בשבת, תג השבועות הקדוש. בשמחת תורה: תג השבועות הקדוש.
במועדי תג השבועות הקדוש. בשמיני תג השבועות הקדוש. ביום ראש השנה: תג השבועות הקדוש.

כי אתה טוב ומטיב לכל, ונזכר לך (א-א-א-א) על הארץ ועל
אם אכל ממונת: המונית ועל המלכה. אם שתה יין: פירות שמחת המונית.
המונית ועל המלכה. של ארץ ישראל: פירות.
מונית ועל המלכה. של ארץ ישראל: פירות.

ברוך אתה יי, על הארץ ועל

אם אכל ממונת: המונית ועל המלכה. אם שתה יין: פירות שמחת המונית.
של ארץ ישראל: פירות. של ארץ ישראל: פירות.

ברכת בורא נפשות

לאחר האכילה - על פירות הארץ (חזון מו' מינים), על פירות הארץ, ועל דבר שאין נדון מן הארץ, אם אכל כית בכרי
אכילת פירות (4 דקות, ו"א 8 דקות), או שנת רביעית בבית ארץ (חזון מו' מינים), אם אכל כית בכרי
ברוך אתה יי, א-לחינו מלך העולם, בורא נפשות רבות וחסרונן,
על כל מה שבראת, להחיות בהם נפש כל חי, ברוך מי העולמים.

ברכה מעין שלוש

ברוך אתה יי, א-לחינו מלך העולם,

אם אכל ממונת: המונית ועל המלכה.

אם שתה יין: המונית ועל המלכה.

אם אכל פירות שמחת המונית: המונית ועל המלכה.

ועל תנובת השדה, ועל ארץ חמדה, טובה ורחבה, שרצית
והנחת לאבותינו, לאכול מפריה, ולשבוע מטובה.

רחם יי א-לחינו:

(א) עינינו,

(ב) ועל ישראל עמך,

(ג) ועל ירושלים עירך,

(ד) ועל הר ציון משכן כבודך,

(ה) ועל מזבחתך

(ו) ועל היכלך,

ובנה ירושלים עיר הקדש, במהרה בימינו, והעלנו לתוכה,

תפילת הדרך

היוצא לדרך, ושוהה בנסיעתו מחוץ לעיר שעה וחמישי
(72 דקות) אומר תפילה זו בשם ומלכות, אך אם שהה
בנסיעתו מחוץ לעיר פחות מכך לא יברך בשם ומלכות.

ברכה זו מברך לאחר שיצא מהעיר.

יהי רצון מלפניך יי א-לחינו וא-לחי
אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותצדיקנו
לשלום, ותדריכנו לשלום, ותגיענו למחוז
הפצנו לשלום, (אם חוזר בו ביום מוסיף: ותחזירנו
לשלום), ותצילנו מכל קל-אויב ואורב בדרך,
ותשלח ברכה במעשי דינו, ותתננו לחן
ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל-
רואינו, ותשמע קול תחנונינו. כי
א-ל שומע תפלה ותחנון אתה.
ברוך אתה יי שומע תפלה:

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ה. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ת. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת בלק

וַיַּעֲמִיד מֹלְאָךְ ה' וְגו' בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲנִים זָדָר מִן הַזָּדָר (פס"ב - פס"ד)

פירש רש"י, סתם גדר של אבנים היא. ולכאורה מה רצה רש"י ללמדנו, מה לי אם אלה אבנים או ברזלים? ועל פי תרגום רבי יונתן בן עוזיאל יבואר שהמקום הזה שבו נלחצה רגל בלעם אל הקיר היה הגלעד שעשו ביניהם יעקב ולבן, שיעקב לא יציק ויזיק לזרעו, וגם לבן לא יציק לזרעו. ובלעם, שהוא נכדו של לבן, הולך להפר את השבועה, ויד העדים תהיה בו בראשונה כך שגל האבנים עצמו העניש את בלעם, ולכן רש"י דייק - סתם גדר של אבנים.

ומעשה בנער שהיה מהלך בדרך, והנה הוא שומע צעקות חזקות של נערה הקוראת לעזרה. ניגש הנער למקום ממנו הגיעו הצעקות, ראה את הנערה בתוככי בור עמוק, העלה אותה והצילה. אלא שאמר לה 'אני מבקש שכר על שהצלתי אותך: אני מבקש שתחתני אתי, וגם אני מבטיח שאתחתני רק איתך'. כמובן שהנערה, שהייתה נפעמת מכך שהנער הציל אותה, הסכימה בלב שלם. בדיוק באותו רגע עברה חולדה לידם, ואמרה הנערה שהחולדה והבור הם העדים לדבר. אלא שהנער שכח את הבטחתו, התחתן עם אשה אחרת, ונולדו להם שני ילדים. ויהי היום ואחד הילדים ננשך על ידי חולדה ומת. ולאחר זמן לא רב הבן השני נפל לבור ומת רח"ל. שאלה האשה את בעלה: 'איך זה שהילדים שלנו מתים שלא כדרך הטבע?'. אותו איש נזכר וסיפר לה את העניין עם ההבטחה והעדים. מיד אמרה לו האשה 'אם כך, בוא ניפרד ותחתן עם זו שהבטחת לה'. וכך היה.

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגישו, אורה בת יוכבד ע"ה

חתן? כלה?

חוברת הבדיחות

משמח חתן וכלה

מותאם מאוד לחתנים וכלות
ולשבוע ברכות...

ב- 4 חלקים שונים

במחיר מצחיק 5 ₪ כל חוברת

ניתן לקנות במוקד המרכזי

רחובות הבוכרים (דוד) 9

כניסה ב' ירושלים

עוד פרטים: 0534-135-183

שימו לב: המלאי בחלקים 1 - 3 הולך ואוזל.

מילתא דבדיחותא

1. איציק התלווה לפיני לנסיעה במכוניתו. כשהגיעו לרמזור אדום, מחץ פיני את דוושת התאוצה ועבר את הרמזור. איציק: "השתגעתי? אתה רוצה להרוג אותנו?" פיני: "הבלים, אחי נוסע ככה עבר חמש שנים ולא קרה לו כלום". כשהגיעו לרמזור הבא הוא האיר בירוק, אולם פיני בלם. איציק: "אני לא מבין את זה, פיני. באור אדום אתה עובר, ובירוק אתה עוצר?" פיני: "השתגעתי? ומה אם אחי יבוא מהצד השני?....."

2. עצר לי עכשיו טרמפ איזה טנדר שמודבק לו על הדלת האחורית בשתי שורות: יש עניין שנתהפך, הכל לטובה", לעלות?.....

במקום לחפש את העלון בעמדה של גל פז, תחפש במייל:

a05832349@gmail.com

3. יהודי הגיע לחנות של קרוס בארה"ב כדי לקנות כובע, הוא לא מצא מקום חניה, הוא חנה על המדרכה, הוא נכנס לחנות ושואל את המוכר כמה עולה כובע?? המוכר אומר לו \$450 הוא נותן צעקה מה??? לפני חצי שנה זה עלה \$400 אבל הוא מתחיל למדוד פתאום הוא מציץ החוצה ורואה שיש פקח ליד האוטו הוא נותן צעקה למוכר צדיק תשמור לי דקה על המחיר אני רק הולך לחנות במקום בלי דוחות וכבר חוזר.....

4. שאלתי עובד תאילנדי ביישוב מה התוכניות שלו. הוא עונה: "להשיג אזרחות ישראלית ולעשות צבא". והוספתי "ומה אחר כך?" ענה: "טיול לתאילנד....."

5. הילדים גדלו ויצאו מהבית. שני ההורים נשארו לבד בודדים וחיפשו תעסוקה. האישה תמיד חלמה ללמוד לנגן בפסנתר, אז בעלה קנה לה במתנה פסנתר ליום ההולדת. כעבור זמן מה, כשהילדים באו לביקור, הם שאלו את האב איך היא מתקדמת עם הפסנתר. "החזרנו את הפסנתר", הוא סיפר להם, "שכנעתי אותה לעבור לקלרינט". "למה?" הופתעו הילדים. "לקלרינט יש יתרון אחד", הוא אמר, "כשהיא מנגנת היא לא יכולה לשיר....."

6. נסעתי ברכבת מולי יושב טיפש ששתי ידיו מושטות במרחק זו מזו. "למה אתה יושב ככה?" שאלתי. "זו המידה המדויקת של הנעלים של הבן שלי" ענה. אני נוסע לקנות אותן בעיר. שאלתי אותו "איך שילמת לרכבת בלי להשתמש בידים" ענה לי "הבן שלי בא איתי....."

7. בבית משפט גבוה "לצדק" שפטו אדם למחבוש שאל אותו העיתונאי: "על מה נכנס לכלא?" ענה האיש: "מתן שוחד". כעבור שבועיים פוגש העיתונאי את העבריין מחוץ לכלא, משוחרר. כיצד השתחררת כל כך מהר? ענה האיש: "מתן שוחד....."

8. בחור התארס עם בת גילו מאותה ישיבה: ישיבה על קברו.....

9. יהודי וערבי עבדו יחד בריצוף, אך בעוד שהערבי הרים בכל פעם עשרים מרצפות, היהודי הרים רק שתיים שלוש. מנהל העבודה ראה זאת קרא ליהודי ושאל אותו: "איך ייתכן שהוא מרים עשרים מרצפות בכל פעם ואתה רק שלוש?" ענה לו היהודי: "מה אני אשם שהוא מתעצל ללכת ולחזור?....."

10. אדם עומד במסע בננות, לפתע עובר במטע ערבי מהחיזבאללה שואל אותו האיש: "תגיד... אתה יודע למה הבננה מעוקלת ככה?" "לא", מוזהר, חשבתי שקופים יודעים... "טוב, אשאל קוף אחר....."

11. - רציתי להיות דיאטנית אבל ירדתי מזה. - למה? - אני מרגישה שאין לי את רזי המקצוע.....

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים.

חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 ש | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 2 - 5 ש

חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - 5 ש | חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ש | חוברת הבדיחות חלק 6 - 10 ש

חוברת הבדיחות הרגע הזה - 5 ש | **חדש! - חוברת הבדיחות 'חתן וכלה חלק 4 - 5 ש**

5 דקות מכיכר השבת | רצוי להגיע עם כסף מדויק | בבניין עולים 15 מדרגות למכירה של החוברות

מילתא דבדיחותא

12. חברים יקרים לכבוד שבת קודש, ניתן לכם כאן מתכון מנצח לעוגת גבינה איכותית ומשובחת: ובכן כל מה שנצרך הם שלושה רכיבים בלבד והם, ארנק, מפתחות רכב, קונדיטוריה. בתאבון.....

13. "הרב יודע איזה חידוש חידשתי היום?", ניגש משה, הידוע כעם הארץ מופלג, לאחד מתלמידי החכמים בשכונה כשעיניו נוצצות. הוא לא המתין לתשובה והחל לומר את הרעיון. הרב שמע את דבריו בסבלנות ולאחר מכן הוכיחו בעדינות: "חידוש זה שאמרת, מקורו בספר של אחר מגאוני הדורות. זה לא נכון ולא ראוי להעתיק חידוש שראית בספר ולהציגו כחידוש שלך. משה שמע והודה: "נכון, הרב צודק". אך מיד לאחר מכן המשיך לסנגר על עצמו: "האם טוב אני מדוד המלך שהעתיק חצי מספר התהלים שלו מתוך סידור התפילה?....."

14. כשאבא שלך מסיים להכין חביתה, מניח על השולחן ופתאום נהיה שמאי חביתות "מה קרה לכם ארוחה כזאת במסעדה עולה 300 ₪ לא כולל טיפ ושתייה....."

15. זוגות יקרים, בכל ויכוח בין בני זוג אין מנצחים יש מנצחות.....

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com

או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 14 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1 - 10 ₪	8. חג פורים. - 7 ₪
2. לא נפסיק את השמחה חלק 2 - 10 ₪	9. חג פסח. - 7 ₪
3. לא נפסיק את השמחה חלק 3 - 10 ₪	10. משמח חתן וכלה חלק 1 - 5 ₪
4. לא נפסיק את השמחה חלק 4 - 10 ₪	11. משמח חתן וכלה חלק 2 - 5 ₪
5. לא נפסיק את השמחה חלק 5 - 10 ₪	12. משמח חתן וכלה חלק 3 - 5 ₪
6. לא נפסיק את השמחה חלק 6 - 10 ₪	13. משמח חתן וכלה חלק 4 - 5 ₪
7. חגי תשרי. - 5 ₪	14. הרגע הזה - 5 ₪ ועוד הרבה הוספות...

[ספר הבדיחות + לא נפסיק את השמחה חלק 6 + חלק 5 + הרגע הזה + חתן וכלה חלק 3 + חתן וכלה חלק 4]

340 עמודים - 2,200 בדיחות במחיר מצחיק: 85 ₪ במקום 104 ₪

המכירה נמצאת ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים - ורק בתיאום מראש! 0534-135-183

עוד פרטים ולהזמנות: 0534-135-183

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה'
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגדרה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 1 וחלק 2.

(שהודפס לראשונה בעלות של 10 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המזרז החידות בחסות:

חוברת הבדיחות משמח חתן וכלה חלק 4

ב- 5 ₪. שימו לב: הכמות מצומצמת!

הכמות מוגבלת:

4 החלקים 'משמח חתן וכלה' ב- 20 ₪.

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת בלק!

1. רצף של חמד עשרה מילים שמופיע פעמיים?
2. את האות י' המופיעה שלוש פעמים ברציפות (לא באותה מילה)?
3. שלוש מילים בנות חמד אותיות שנראות ישר והפוך?

חידות לפרשת פנחס!

4. אות הנקודה מעליה?
5. מילה בת חמש הברות?
6. פסוק שלם שלכל מילותיו מסתיימות באות מ'?
7. את שמותיהם של 3 מספרי התנ"ך?

שימו לב: אחד מכל חמש שולחים זוכה!

מילתא דבדיחותא - הרגע הזה...

- (1) **הרגע** הזה שאתה עולה לאוטובוס רגע לפני שמסתיים לך המעבר, ואז ההוא שלפניך מוצא זמן להיתקע על המכשיר עשר דקות.....
- (2) **הרגע** הזה שאתה מגלה שבבני ברק לא תהיה רעידת אדמה כי אין שם אדמה.....
- (3) **הרגע** הזה שאתה מניח את הראש על החלון באוטובוס והחלון במצב רטט.....
- (4) **הרגע** הזה שהיה קידוש בבית כנסת ופתאום שמת לב שאכלת יותר מדי ואתה שבע מכדי לאכול צ'ולנט בבית למרות שמחכים לך שם שתאכל.. אז אתה הולך לאט כדי שאולי יתפנה מקום בינתיים.....
- (5) **הרגע** הזה שאתה מנמנם בשיעור, חולם שאתה נופל ומתעורר בקפיצה מבוהלת, מעיף מבט לראות מי ראה.....
- (6) **הרגע** הזה שאתה משחיל עשר שקל לקופת המקווה, ובדיוק אז יוצא אדם עם חיוך אדיב מהגלגלת, ואתה כולך רועד שהלך הכסף.....
- (7) **הרגע** הזה שאתה לוקח את הכובע שלך מהמתלה, שני כובעים נופלים. מרים אותם, מתחילה מפולת שמרוקנת חצי מהמתלים. חושב להתחמק ולברוח, רואה שכמה אנשים כבר ראו אותך. יש לך תעסוקה לשעה הקרובה....
- (8) **הרגע** הזה שאתה דופק אצל השכן ובדיוק כשהוא פותח את הדלת אתה שוכח בשביל מה דפקת אצלו, אז אתה שואל - מה השעה?.....

באיזה רגע אתם? חוברת הבדיחות 'הרגע הזה' נמצאת במכירה שברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים
במחיר מצחיק של 5 ₪ עם למעלה מ- 225 הרגע הזה.... (רצוי להגיע עם כסף מדויק)

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

מתכננים להוצאה להורג בחצות:
סוהר: ארוחה אחרונה או שיחת טלפון
אחרונה?
אסיר: שיחת טלפון.
סוהר: סבבה. למי?
אסיר: שרות לקוחות.
סוהר: ...

ספר תורה הבא - יהיה שלך!

למכירה ספר תורה ספרדי
הנכתב בהידור ובקדושה

מכון הסת"ם המפואר
מומחים בכתיבת ספרי תורה
תפילין | מזוזות | ספרי תורה
בהשגחת ובהמלצת רבנים חשובים

לפרטים: 054-8460355

הגיון של אמא זה כזה:
- אמא יש לי קלקול קיבה
- תמשיך להסתובב בלי גרביים בבית

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

לא יכולים לעיני... ויזא בלך בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי

אדוננו אור החיים הקדוש שביום חמישי הקרוב חוגגים אנו את הילולתו כותב בתחילת הפרשה (ד"ה עוד נראה) את דברי הזהר הקדוש (ח"ג דף קפד ע"ב) שאין הכוונה שבלק ראה ראייה טבעית בעיניו, אלא ראה בחכמותיו שכל ענייניהם של ישראל וכל מלחמותיהם אינם כדרך הטבע, ולא מפני שהיה להם כח וגבורה יותר משאר האומות היו מנצחים, אלא מפני שהקב"ה היה מסייע בידם והשגחתו חופפת עליהם (ודייקו זאת המפרשים גם מהמילים אשר עשה' ישראל בלשון יחיד, ולא כתיב אשר עשו' ללמדך שלא בכח וחיל טבעי גבר ישראל).

בלק ראה שאת עם ישראל לא ניתן להכניע בכח הזרוע, לא ניתן לנצח אותו באופן פיזי, כיון שעם ישראל הוא עם רוחני, ולכן הבין שיש רק דרך אחת לנצחם והוא להשתמש כנגדם גם בן בכח רוחני, אך מצד הטומאה, מצד הכישוף והקללות ולא באופן פיזי. ולכן הוכרח לחפש כח טומאה גדול בעולם ומצא את בלעם בן בעור.

המבדיל בין קודש לחול.

רבתינו במדרש (במדבר רבה כ, א) אומרים מה ההבדל בין נביאי ישראל הקדושים לבין נביאי אומות העולם, וזה תוכן המדרש: "כל גדולה שנטלו ישראל את מוצא שנטלו האומות, הקב"ה העמיד את משה רבינו לישראל וכנגדו העמיד את בלעם לאומות העולם. ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים, שנביאי ישראל היו מזהירים ומוכיחים לאומות שיפרשו מן העבירות וישמרו מן העריות, ואילו הנביא הגדול של האומות, הלא הוא בלעם, לא רק שלא הזהיר על העריות, אלא נתן עצה הפוכה שיפקירו עצמם כדי לאבד את הבריות מן העולם.

ולא עוד אלא שכל נביאי ישראל היו רחמנים הן על ישראל והן על אומות העולם, ואילו בלעם הרשע היה אכזרי וביקש לעקור אומה שלימה מן העולם על לא דבר (ונרמז זאת בשמו "בלעם" - בלע עם, שביקש לבלוע ולעקור את עם ישראל, יעו' בהערות התורה תמימה בתחילת הפרשה), וכפי שאומרים רבותינו (תנחומא, הובא ברש"י) שבשעה ששלח אליו בלק שלוחים לקלל את ישראל, היה שמוח שמחה גדולה, ולא היה יכול לישון כל הלילה, אלא ציפה לבוקר, אמר שמור את אקלך בקר (מושאל מישעיה כא, יב), כדי לילך ולקלל את ישראל, וכשאמר לו הקב"ה "אם לקלל לך באו האנשים קום לך אגם" (במדבר כב, כ), הלך בשמחה רבה. בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו (מכות י ע"ב), והבא ליטמא פותחין לו (שבת קד ע"א, יומא לח ע"ב).

מסיים המדרש ואומר שלכן נכתבה פרשת בלעם להודיע מדוע סילק הקדוש ברוך הוא רוח הקדש מעובדי כוכבים, שזה עמד מהם וראה מה עשה, פרוק אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים (מתפילת ובא לציון).

שבת שלום ומבורך!

יש כאלה שסובלים מדלקת כלום במוח

כשאתה עושה לחיצה ארוכה כדי לכפות כיבוי על המחשב, ומרגיש כאילו אתה חונק אותו

השפעת אבות ובנים תהלים שבת קודש זה הזמן לקחת חלק זכות שני ילדים סה"כ 40 ש"ח

מרו דגרי"ע יוסף זצ"ל כתב: מצוה רבה לארגן קריאת תהלים בשבת לילדים ובני נוער ולחלק להם מיני מתיקה ופרסים כדי לחזקם בתורה ויראת שמים.

לתרומות: נדרים פלוס "השיבני" 1001085 או בפלא: 052-7656075

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

מאת: נח רובין

חורבן 2

מחלקת לירות

צייר: אברהם זמורה

פרק 28

תקציר:

בדנמרק, דוד בונים ורובי חודרים למפקדה הגרמנית בטענה שהגיעו מטעם מהנדס העיר. הם רוצים למצוא את התוכנית להשמדת היהודים. החייל מדווח למפקד. המפקד מגיע מיד למקום.

